

**KOSZALIŃSKO
KOŁOBRZESKIE**
wiadomości diecezjalne

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzeskiej

ROK XLIV

PAŹDZIERNIK–LISTOPAD 2016

4/2016

Redakcja:

ks. dr Tadeusz Ceynowa (red. nacz.)

dr inż. Magdalena Florianowicz (sekretarz)

mgr Małgorzata Wieczorkowska

mgr Monika Zielonka

75-817 Koszalin, ul. Seminaryjna 2, tel. 94 345 90 26

e-mail: kkwd@interia.pl

Skład i łamanie:

Magdalena Florianowicz

Wydawca:

Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska

75-062 Koszalin, ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 25, tel. 94 343 87 10 (18)

e-mail: kuria@koszalin.opoka.org.pl, www.koszalin.opoka.org.pl

© Copyright by Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska, 2017

ISSN 1734-9621

Druk:

Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy
ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom

Spis treści

STOLICA APOSTOLSKA

Kard. Pietro Parolin o prawie do sprzeciwu sumienia, 21 października 2016 r.	6
Papież do Polaków: dziękuję Bogu, że poznałem wasz naród!	6
Przemówienie papieża Franciszka podczas spotkania ekumenicznego w Malmö Arena, 31 października 2016 r.	8
Homilia papieża Franciszka podczas Mszy św. na zakończenie obchodów Jubileuszu Miłosierdzia na Placu św. Piotra w Watykanie 20 listopada 2016 r.	11
List Ojca św. do biskupów w Święto Świętych Młodzianków, 28 grudnia 2016 r.	14

EPISKOPAT POLSKI

Akt Zawierzenia Matce Bożej z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski, Jasna Góra, 3 maja 2016 r.	20
List pasterski Episkopatu Polski w sprawie <i>Jubileuszowego Aktu Przyjęcia Jezusa za Króla i Pana</i>	23
<i>Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana</i> ...	28
Komunikat na zakończenie Pielgrzymki Narodowej do Rzymu w roku 1050-lecia chrztu Polski	30
List pasterski Episkopatu Polski z okazji Roku św. Brata Alberta	32

BISKUP DIECEZJALNY

I. Dekrety i zarządzenia	40
Kalendarz liturgiczny Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej	60
Zwolnienia i nominacje	64
II. Kalendarium posługi biskupa diecezjalnego	66

SYNOD DIECEZJALNY

Regulamin II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej	72
--	----

Z ŻYCIA DIECEZJI

I. Wydarzenia w diecezji	86
Rozdanie nagród „Ubi Caritas”	86
VI Dni Kultury Chrześcijańskiej w Szczecinku	87
Dni Kultury Chrześcijańskiej w Słupsku	88
Konferencja „O stracie da się rozmawiać”	89

II Pielgrzymka Tradycji Łacińskiej	90
Inauguracja Roku Akademickiego w WSD	91
XVI Dzień Papieski	92
Rekolekcje dla kandydatów do bierzmowania	93
Kopia Piety Skrzatuskiej w parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie	93
„Dzień dla Rodziny” w Skrzatuszu	94
II Pielgrzymka do Matki Bożej Królowej Świata w Domacynie	95
Nagroda im. kard. nom. Ignacego Jeża	95
Diecezjalny Dzień Księdza Seniora	97
Festiwal Pieśni Religijnej w Polanowie	98
Święcenia diakonatu	99
XXIV Koszalińskie Dni Kultury Chrześcijańskiej	100
„Noc Świętych” w diecezji	101
Rekolekcje dla nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii	102
Nabożeństwo za zmarłych ludzi morza	103
Dni formacyjne Szkolnych Kół Caritas	103
Rekolekcje kończące Rok Karolowy	104
XXIII Diecezjalna Pielgrzymka Ruchu Światło-Życie	104
Symposium o Miłosierdziu Bożym	105
Pielgrzymka mężczyzn do koszalińskiej katedry	106
I sesja kursu dla ceremoniarzy	107
Adwentowe Czuwania Młodych	108
27. Festiwal Pieśni Religijnej im. św. Jana Pawła II „Cantate Domino”	109
Oblóczyny i lektorat	110
Akcja charytatywna „Pusta Choinka”	110
V Diecezjalny Konkurs Biblijny dla Ministrantów ze Szkół Podstawowych	111
Wigilia w seminarium	112
II. Kronika wydarzeń z diecezji	114
III. Kronika żałobna	129

Stolica Apostolska

KARD. PIETRO PAROLIN o prawie do sprzeciwu sumienia

Prawo do sprzeciwu sumienia to sprawdzian fundamentów godności człowieka – napisał watykański sekretarz stanu do uczestników konferencji pod tytułem „Sumienie bez praw”, która odbywa się dzisiaj w siedzibie włoskiego parlamentu.

W ten sposób kard. Pietro Parolin włączył się w jedną z debat, którymi żyje dziś włoskie społeczeństwo. Na Włochy wywiera się dziś bowiem silną presję, by zniosły bądź ograniczyły prawo do sprzeciwu sumienia. Dotyczy to w szczególności personelu medycznego, który nie chce uczestniczyć w zabijaniu nienarodzonych.

We Włoszech aborcja na życzenie jest legalna przez pierwszych 12 tygodni życia dziecka. 80 proc. lekarzy odmawia jednak udziału w tym procederze. W niektórych regionach wskaźnik ten jest jeszcze wyższy, co sprawia, że usunięcie ciąży jest tam niemal niemożliwe. Dlatego też, co jakiś czas powraca postulat, by z ustawy aborcyjnej usunąć zapis respektujący wolę lekarzy. Dzisiejsza konferencja we włoskim parlamencie to jedna z inicjatyw mających temu zapobiec.

W słowach skierowanych do jej uczestników kard. Parolin zwraca uwagę na paradoksalność ataków na prawa sumienia. Przypomina bowiem, że dzieje się to w czasach, kiedy absolutyzuje się ludzką wolność. Przyznaje się jej prawo do nadawania nowych praw i do obalania ograniczeń nałożonych przez naturę, etykę, religię czy kulturę humanistyczną. Zarazem jednak odmawia się uszanowania tego, co w człowieku jest najbardziej intymne, czyli jego sumienia – zauważa kard. Parolin.

Radio Watykańskie, 21 października 2016 roku

PAPIEŻ DO POLAKÓW: dziękuję Bogu, że poznałem wasz naród!

Franciszek spotkał się z Polakami na Placu św. Piotra. Podziękował za ŚDM i poprosił o modlitwę za siebie. Przypomniał też słowa Jana Pawła II wypowiedziane na początku jego pontyfikatu 38 lat temu.

– Drodzy Siostry i Bracia, przybyliście tu w narodowej pielgrzymce, aby dziękować Bogu za chrzest, który wasz naród przyjął 1050 lat temu, jak też za dobro, jakie zrodziło się w sercach młodych ludzi

z całego świata, podczas niezapomnianego spotkania w Krakowie. Jednocześnie się z wami w tym dziękczynieniu. Jestem niezmiernie wdzięczny Bogu za to, że pozwolił mi bliżej poznać wasz naród i ojczyznę św. Jana Pawła II – mówił Ojciec św.

Podziękował także za spotkanie z Polakami na Jasnej Górze, w sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach oraz w Centrum Jana Pawła II. Przypomniał też swoją wizytę w obozie Auschwitz-Birkenau. Wspominając o niej, dziękował za ciszę, w której, jak zaznaczył „przesłanie miłosierdzia nabiera niesłychanej wagi”. Audiencja odbyła się w 38. rocznicę inauguracji pontyfikatu Jana Pawła II. Polakom przypomniał o tym Franciszek.

– Nie lękajcie się! (...) Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi – mówił, cytując papieża Wojtyłę. – Te słowa, na progu swojego pontyfikatu, wypowiedział Jan Paweł II, papież o głębokiej duchowości ukształtowanej przez tysiącletnią spuściznę polskiej historii i kultury, przekazywaną w duchu wiary z pokolenia na pokolenie. To dziedzictwo było dla niego źródłem nadziei, mocy i odwagi, z jaką wzywał świat, by szeroko otworzył drzwi dla Chrystusa. To wezwanie rozwinęło się w nieustanne głoszenie Ewangelii miłosierdzia dla świata i dla człowieka, którego kontynuacją jest ten Rok Jubileuszowy – wyjaśniał.

Na koniec papież życzył Polakom, by dzięki Bożej łasce wytrwali w wierze, nadziei i miłości, którą przejęli od przodków. – Niech w waszych umysłach i sercach wybrzmiewa wciąż wezwanie waszego wielkiego Rodaka do budzenia w sobie wyobraźni miłosierdzia, abyście potrafili nieść świadectwo o Bożej miłości wszystkim, którzy jej potrzebują – mówił.

Wcześniej papież Polaków i innych wiernych zgromadzonych na Placu św. Piotra uczył, na czym polega prawdziwy dialog. Komentując spotkanie Jezusa z Samarytanką, wyjaśnił, na jakich filarach powinna opierać się rozmowa między małżonkami, w pracy, w sąsiedztwie, między religiami oraz państwami. Dialog, jak przypomniał papież, uczy, że każdy człowiek jest darem Bożej miłości, dialog burzy mury, buduje mosty, uczy do końca słuchania tego, co mówią inni. Mówił także, że dziś zbyt wiele się krzyczy się na drugiego człowieka. Zaznaczył tym samym, że inaczej zachował się Jezus: pozwolił Samarytance do końca opowiedzieć o swoim życiu. Mimo że wiedział o niej – wielkiej grzesznicy – wszystko. Na tym polega miłosierdzie – to przyjęcie i szacunek – tłumaczył papież.

Na placu św. Piotra razem z wiernymi z całego świata obecni byli Polacy przeżywający narodową pielgrzymkę do Wiecznego Miasta. Codziennie na mszach w bazylikach rzymskich gromadzili się z Episkopatem Polski. W sobotę, we wspomnienie Jana Pawła II, Mszy św. w bazylice św. Pawła za Murami przewodniczył abp Stanisław Gądecki.

Joanna Juroszek

PRZEMÓWIENIE PAPIEŻA FRANCISZKA
podczas spotkania ekumenicznego w Malmö Arena,
31 października 2016 r.

Drodzy Bracia i Siostry!

Dziękuję Bogu za to wspólne upamiętnienie 500-lecia Reformacji, które przeżywamy z odnowionym duchem i świadomością, że jedność między chrześcijanami jest priorytetem, bo uznajemy, że więcej jest tego, co nas łączy niż tego, co nas dzieli. Droga podjęta, aby ją osiągnąć jest już wielkim darem, jaki daje nam Bóg i z Jego pomocą zebraliśmy się tu dzisiaj, luteranie i katolicy, w duchu komunii, aby skierować nasze spojrzenie na jedyne Pana, Jezusa Chrystusa.

Dialog między nami pozwolił nam pogłębić wzajemne zrozumienie, zrodzić wzajemne zaufanie i potwierdzić pragnienie podążania ku pełnej jedności. Jednym z owoców tego dialogu jest współpraca między różnymi organizacjami Światowej Federacji Luterkańskiej i Kościoła katolickiego. Dzięki temu nowemu klimatowi zrozumienia Caritas Internationalis i Departament Służby dla Świata Światowej Federacji Luterkańskiej podpiszą dzisiaj wspólną deklarację o porozumieniu w celu rozwijania i umacniania kultury współpracy na rzecz wspierania godności ludzkiej i sprawiedliwości społecznej. Serdecznie pozdrawiam członków obu organizacji, które w świecie podzielonym z powodu wojen i konfliktów, były i są doskonałym wzorem poświęcenia i służby bliźniemu. Zachęcam je do kontynuowania drogi współpracy.

Z uwagą wysłuchałem świadectw osób, które pośród tylu wyzwań, dzień po dniu poświęcają swoje życie, aby budować świat, który odpowiadałby bardziej woli Bożej. Pranita odniosła się do stworzenia. To pewne, że całe stworzenie jest przejawem ogromnej miłości Boga wobec nas. Dlatego także poprzez dary przyrody możemy kontemplować Boga. Podzielam twoje przygnębienie z powodu wyzysku, wyrządzającego

szkodę naszej planecie, naszemu wspólnemu domowi, wywołującego poważne konsekwencje także dla klimatu. Jak słusznie przypominałaś, najpoważniejsze konsekwencje częściej spadają na osoby najsłabsze i posiadające mniejsze zasoby, które zmuszone są do emigracji, aby ocalić siebie przed skutkami zmian klimatycznych. Wszyscy, a zwłaszcza chrześcijanie jesteśmy odpowiedzialni za ochronę stworzenia. Nasz styl życia, nasze zachowanie muszą być zgodne z naszą wiarą. Jesteśmy wezwani do pielęgnowania harmonii z samymi sobą i z innymi ludźmi, ale także z Bogiem i z dziełem Jego rąk. Pranita, zachęcam cię do kontynuowania twójego zaangażowania na rzecz naszego wspólnego domu.

Prał. Héctor Fabio poinformował nas o wspólnej pracy, jaką prowadzą w Kolumbii katolicy i luteranie. Dobrą wiadomością jest to, że chrześcijanie się jednoczą, aby stworzyć procesy wspólnotowe i społeczne będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Proszę was o szczególną modlitwę w intencji tego wspaniałego kraju, aby we współpracy wszystkich, można było wreszcie osiągnąć pokój. Jest on bardzo upragniony i konieczny dla godnego ludzkiego współistnienia. Niech to będzie modlitwa obejmująca wszystkie kraje, w których stale trwają poważne sytuacje konfliktu.

Marguerite zwróciła naszą uwagę na pracę na rzecz dzieci będących ofiarami wielu okrucieństw oraz na zaangażowanie na rzecz pokoju. Jest to godne uznania, a jednocześnie stanowi wezwanie do poważnego potraktowania niezliczonych sytuacji kruchości doświadczanych przez wiele osób bezbronnych, pozbawionych głosu. To, co uważasz za misję, było ziarnem, które wydało owoc obfity, a dzisiaj dzięki temu ziarnu tysiące dzieci mogą się uczyć, rozwijać i odzyskać zdrowie. Dziękuję ci, że teraz, również na uchodźstwie, stale przekazujesz orędzie pokoju. Mówiłaś, że wszyscy, którzy cię znają, sądzą, iż to, co czynisz jest szaleństwem. Oczywiście, jest to szaleństwo miłości do Boga i bliźniego. Oby to szaleństwo mogło się rozprzestrzeniać, oświecone przez wiarę i zaufanie Opatrzności! Śmiało idź naprzód i niech ten głos nadziei, który usłyszałaś na początku swojej przygody nadal pobudza twoje serce i serca wielu ludzi młodych.

Najmłodsza Rose przedstawiła świadectwo naprawdę bardzo wzruszające. Umiała wykorzystać talent, jakim obdarzył ją Bóg poprzez sport. Zamiast marnować swoje siły w walce z przeciwnościami, wykorzystwała je do owocnego życia. Kiedy słuchałem jej historii, przychodziło mi na myśl życie wielu młodych, którzy potrzebują świadectw podobnych do twójego. Chciałbym przypomnieć, że każdy może odkryć

wspaniały stan bycia dziećmi Bożymi i przywilej bycia lubianymi i miłowanymi przez Niego. Serdecznie ci dziękuję, Rose, za twoje wysiłki i poświęcenie, aby zachęcić inne dziewczyny do powrotu do szkoły, a także za modlitwy jakie odmawiasz codziennie w intencji pokoju w młodym państwie Sudanie Południowym, które bardzo ich potrzebuje.

Po wysłuchaniu tych mocnych świadectw, które każą nam pomyśleć o naszym życiu oraz o tym, jak reagujemy na sytuację ludzi potrzebujących, żyjących obok nas, chciałbym podziękować wszystkim rządóm, pomagającym uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl, ponieważ wszelkie działania na rzecz tych osób potrzebujących ochrony są wspaniałym gestem solidarności i uznania ich godności. Dla nas, chrześcijan priorytetem jest wychodzenie na spotkanie odrzuconych i usuniętych na margines naszego świata i sprawienie, aby namacalną była czułość i miłosierna miłość Boga, który nikogo nie odrzuca, lecz akceptuje wszystkich.

Wkrótce usłyszymy świadectwo biskupa Antoine'a, który mieszka w Aleppo, mieście umęczonym wojną, gdzie lekceważy się i narusza nawet najbardziej podstawowe prawa. Codziennie docierają do nas wiadomości o niewypowiedzianych cierpieniach spowodowanych przez konflikt syryjski, który trwa już od ponad pięciu lat. Pośród takiego zniszczenia czymś prawdziwie heroicznym jest trwanie mężczyzn i kobiet, którzy pozostają tam, aby zapewnić pomoc materialną i duchową potrzebującym. Jest również godne podziwu, że ty, drogi bracie, nadal pracujesz pośród tak wielu niebezpieczeństw, aby nam opowiedzieć o dramatycznej sytuacji Syryjczyków. Każdy z nich obecny jest w naszych sercach i w naszych modlitwach. Błagamy o łaskę nawrócenia serc ludzi, którzy ponoszą odpowiedzialność za losy tego regionu.

Drodzy bracia i siostry, nie dajmy się pokonać przeciwnościom. Te historie motywują nas i dają nam nowy impuls do pracy w coraz większej jedności. Powracając do naszych domów, zabierzmy ze sobą zobowiązanie, żeby codziennie uczynić gest pokoju i pojednania, abyśmy byli mężnymi i wiernymi świadkami chrześcijańskiej nadziei.

HOMILIA PAPIEŻA FRANCISZKA
podczas Mszy św. na zakończenie obchodów
Jubileuszu Miłosierdzia na Placu św. Piotra w Watykanie,
20 listopada 2016 r.

Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata stanowi ukoronowanie roku liturgicznego i obecnego Roku Świętego Miłosierdzia. Ewangelia rzeczywiście przedstawia królewskość Jezusa u zwieńczenia Jego dzieła zbawczego, i czyni to w sposób zaskakujący. „Mesjasz, Wybraniec Boży, Król” (Łk 23,35.37) pojawia się bez żadnej władzy ani chwały: jest przybity do krzyża, gdzie wygląda bardziej na pokonanego niż na zwycięzcę. Jego królewskość jest paradoksalna: Jego tronem jest krzyż; Jego korona zrobiona jest z cierni; nie ma berła, ale dano Mu w rękę trzcinę; nie nosi zbyt kownych szat, ale został odarty z tuniki; nie ma błyszczących pierścieni na palcach, ale ręce przebite gwoździami; nie ma skarbu, ale zostaje sprzedany za trzydzieści srebrników.

Naprawdę Królestwo Jezusa nie jest z tego świata (por. J 18,36); ale właśnie w Nim, jak mówi Apostoł Paweł w drugim czytaniu, znajdujemy odkupienie i przebaczenie (por. Kol 1,13–14). Wspaniałość Jego królestwa nie jest bowiem władzą według kryteriów świata, lecz Bożą miłością, miłością zdolną by dotrzeć i uzdrowić wszystko. Ze względu na tę miłość Chrystus zniżył się do nas, przeżywał naszą ludzką niedolę, doświadczał naszej najgorszej kondycji: niesprawiedliwości, zdrady, opuszczenia; doświadczył śmierci, grobu, otchłani. W ten sposób nasz król wyszedł do granic wszechświata, aby ogarnąć i zbawić wszystko, co żyje. Nie potępił nas, nawet nas nie pokonał, nigdy nie naruszył naszej wolności, ale stał się drogą z pokorną miłością, która wszystko usprawiedliwia, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko znosi (por. 1 Kor 13,7). Tylko ta miłość pokonała i nadal pokonuje naszych wielkich nieprzyjaciół: grzech, śmierć, lęk.

Dzisiaj, drodzy bracia i siostry, głosimy to szczególne zwycięstwo, poprzez które Jezus stał się Królem wieków, Panem dziejów: jedynie z wszechmocą miłości, która jest naturą Boga, Jego własnym życiem, które nigdy się nie skończy (por. 1 Kor 13,8). Z radością dzielimy się pięknem posiadania Jezusa jako naszego Króla: Jego panowanie miłości przemienia grzech w łaskę, śmierć w zmartwychwstanie, lęk w ufność.

Byłoby to jednak za mało, gdybyśmy wierzyli, że Jezus jest Królem wszechświata i centrum historii, nie czyniąc Go Panem naszego życia: wszystko to jest próżne, jeśli Go nie przyjmujemy osobiście i jeśli nie

przyjmujemy także Jego sposobu panowania. Pomagają nam w tym osoby, które przedstawia dzisiejsza Ewangelia. Oprócz Jezusa, pojawiają się trzy figury: ludzie patrzący, grupa osób stojących w pobliżu krzyża i złoczyńca ukrzyżowany obok Jezusa.

Przede wszystkim, lud: Ewangelia mówi, że „stał i patrzył” (Łk 23,35): nikt nie mówi ani słowa, nikt się nie zbliża. Lud stoi z dala, obserwując, co się dzieje. Jest to ten sam lud, który ze względu na swoje potrzeby cisnął się wokół Jezusa, a teraz trzyma się na dystans. W obliczu okoliczności życia i naszych niespełnionych oczekiwań także i my możemy być kuszeni, by nabrać dystansu do królowania Jezusa, by nie akceptować do końca zgorszenia Jego pokornej miłości, która niepokoi nasze ego, która przeszkadza. Wolimy pozostać raczej przy oknie, pozostać na uboczu, niż zbliżyć się i stać się bliźnimi. Jednak lud święty, który ma Jezusa za Króla, jest powołany, aby iść Jego drogą konkretnej miłości; by każdy zastanawiał się codziennie: „Czego żąda ode mnie miłość, gdzie mnie popycha? Jaką odpowiedź dam Jezusowi moim życiem?”.

Jest też druga grupa, do której należą różne osoby: zwierzchnicy ludu, żołnierze i złoczyńca. Wszyscy oni wyśmiewają Jezusa. Kierują do Niego tę samą zaczepkę „wybaw sam siebie” (Łk 23,35.37.39). Jest to gorsza pokusa, niż pokusa ludu. Tutaj kuszą Jezusa, tak jak to czynił diabeł na początku Ewangelii (por. Łk 4,1–13), aby zrezygnował z panowania na sposób Boży, lecz czynił to zgodnie z logiką tego świata: by zszedł z krzyża i pokonał nieprzyjaciół! Jeśli jesteś Bogiem ukaż moc i wyższość! Ta pokusa jest bezpośrednim atakiem na miłość: „wybaw sam siebie” (ww. 37.39.); nie innych, ale siebie. Niech zwycięży ego z jego mocą, z jego chwałą, z jego sukcesem. To najstraszniejsza pokusa, pierwsza i ostatnia pokusa Ewangelii. Ale wobec tego ataku na swój sposób bycia, Jezus nic nie mówi, nie reaguje. Nie broni się, nie stara się przekonać, nie broni swego królowania. Nie przestaje kochać, przebaczać, przeżywa chwile próby zgodnie z wolą Ojca, pewien, że miłość przyniesie owoc.

Aby zaakceptować królowanie Jezusa, musimy walczyć z tą pokusą, utkwic spojrzenie w Ukrzyżowanym, by stawać się coraz bardziej Jemu wierni. Ileż natomiast razy, także my poszukiwaliśmy zadowalających zabezpieczeń, jakie daje świat. Ileż razy byliśmy kuszeni, aby zejść z krzyża. Siła atrakcyjności władzy i sukcesu wydawała się łatwą i szybką drogą upowszechniania Ewangelii, i zapominaliśmy w pośpiechu jak działa królestwo Boże. Obecny Rok Miłosierdzia zachęcił nas do od-

krycia na nowo centrum, do powrotu do tego, co istotne. Ten czas miłosierdzia wzywa nas do spojrzenia na prawdziwe oblicze naszego Króla, które jaśnieje w Zmartwychwstaniu oraz do okrycia na nowo młodego i pięknego oblicza Kościoła, które jaśnieje, kiedy jest on gościnny, wolny, wierny, ubogi w środki i bogaty w miłość, misyjny. Miłosierdzie, prowadząc nas do serca Ewangelii, zachęca nas także do porzucenia nawyków i zwyczajów, które mogłyby stanowić przeszkodę w służbie dla królestwa Bożego; do odnalezienia naszej orientacji jedynie w odwiecznym i pokornym królowaniu Jezusa, nie dostosowując się do niepewnego panowania i zmiennych mocarstw każdej epoki.

W Ewangelii pojawia się inna osoba, bliższa Jezusowi, złoczyńca, który prosi Go słowami: „Jezu, wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do swego królestwa” (w. 42). Ten człowiek, patrząc po prostu na Jezusa, uwierzył w Jego królestwo. I nie zamknął się w sobie, ale ze swoimi błędami, grzechami i biedami zwrócił się do Jezusa. Poprosił, aby o nim pamiętał, i doświadczył miłosierdzia Bożego: „Dziś ze Mną będziesz w raju” (w. 43). Bóg, skoro Mu to tylko umożliwimy, pamięta o nas. Jest gotów całkowicie i na zawsze usunąć grzech, ponieważ Jego pamięć nie zapisuje dokonanego zła i nie rozważa doznanych krzywd, tak jak nasza. Bóg nie pamięta o grzechu, ale o nas, o każdym z nas, swoich ukochanych dzieciach. I jest przekonany, że zawsze jest możliwe zacząć od nowa, podnieść się.

Prośmy i my o dar tej pamięci otwartej i żywej. Prośmy o łaskę, byśmy nigdy nie zamykali drzwi pojednania i przebaczenia, ale abyśmy umieli przekraczać zło i rozbieżności, otwierając każdą możliwą drogę nadziei. Tak jak Bóg w nas wierzy, nieskończenie i niezależnie od naszych zasług, podobnie i my jesteśmy powołani do budzenia nadziei i dawania szansy innym. Bo, choć zamykają się Drzwi Święte, pozostaje otwarta dla nas na oścież prawdziwa brama miłosierdzia, którą jest serce Chrystusa. Z przebitego boku Zmartwychwstałego aż do końca czasów wpływa miłosierdzie, pocieszenie i nadzieja.

Wielu pielgrzymów przekroczyło Drzwi Święte i z dala od szumu prasowych relacji zakosztowało wielkiej dobroci Pana. Dziękujemy za to i pamiętajmy, że doświadczyliśmy miłosierdzia, aby przyodziać się w uczucia miłosierdzia, abyśmy i my również stali się narzędziami miłosierdzia. Razem kontynuujemy naszą drogę. Niech nam towarzyszy Matka Boża, która również była pod krzyżem. Tam nas zrodziła jako czuła matka Kościoła, która pragnie wszystkich zebrać pod swoim płaszczem. Ona pod krzyżem widziała jak dobry łotr otrzymywał przebaczenie

i wzięła Jezusowego ucznia za syna. Ona jest Matką Miłosierdzia, której się powierzamy: każda nasza sytuacja, każda nasza modlitwa, skierowana przed Jej miłosierne oczy, nie pozostanie bez odpowiedzi.

LIST OJCA ŚW. do biskupów w Święto Świętych Młodzianków

Drogi Bracie,

Dziś, w dniu świętych Młodzianków, gdy nadal rozbrzmiewają w naszych sercach słowa anioła skierowane do pasterzy: „Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w miesiącu Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan” (Łk 2,10–11), czuję potrzebę, aby do Ciebie napisać. Dobrze byśmy usłyszeli po raz kolejny tę zapowiedź; posłyszeli raz jeszcze, że Bóg jest pośród naszego ludu. Ta pewność, którą ponawiamy co roku jest źródłem naszej radości i nadziei.

W tych dniach możemy doświadczyć, jak liturgia bierze nas za rękę i prowadzi do serca Bożego Narodzenia, wprowadza nas w tajemnicę i stopniowo prowadzi nas do źródła chrześcijańskiej radości.

Jako pasterze jesteście powołani, aby pomóc w rozwijaniu tej radości pośród naszego ludu. Jesteście wezwani do troski o tę radość. Pragnę ponowić wraz z Tobą zachętę, abyście nie pozwolili sobie ukraść tej radości, ponieważ wiele razy jesteście rozczarowani – i to nie bez powodu – rzeczywistością, Kościołem, a nawet, rozczarowani samymi sobą, przeżywamy pokusę przywiązania do słodkawego smutku bez nadziei, który opanowuje serce (por. *Adhortacja apostolska „Evangelii gaudium”*, 83).

Bożemu Narodzeniu, mimo naszych wysiłków, towarzyszą niestety również łyzy. Ewangelisci nie pozwalali sobie na ukrywanie rzeczywistości, aby czynić ją bardziej wiarygodną lub atrakcyjną. Nie pozwolili sobie na mowę „piękną”, lecz nierealną. Dla nich Boże Narodzenie nie było wymyślonym schronieniem, w którym można by się ukryć w obliczu wyzwania i niesprawiedliwości ich czasu. Wręcz przeciwnie, głoszą nam również narodziny Syna Bożego otoczone tragedią cierpienia. Cytując proroka Jeremiasza, Ewangelista Mateusz przedstawia je z wielkim okrucieństwem: „Krzyk usłyszano w Rama, płacz i jęk wielki. Rachel oplakuje swe dzieci i nie chce utulić się w żalu, bo ich już nie ma” (2,18). Jest to krzyk bólu matek, które oplakują śmierć swoich nie-

winnych dzieci w obliczu tyranii i nieokiełznanej żądzy władzy Heroda.

Jest to jęk, który możemy nadal słyszeć także dzisiaj, który porusza naszą duszę i którego nie chcemy pomijać lub uciszać. Dziś niestety pośród naszego ludu – a piszę to z głębokim smutkiem – nadal słychać krzyki i łzy wielu matek, wielu rodzin, z powodu śmierci swoich dzieci, swoich niewinnych dzieci.

Kontemplowanie żłóbka jest również kontemplowaniem tego płaczu, a także uczeniem się słuchania tego, co dzieje się wokół oraz posiadaniem serca wrażliwego i otwartego na cierpienie bliźniego, zwłaszcza, gdy chodzi o dzieci. Jest to również zdolność uznania, że także dzisiaj pisany jest ten smutny rozdział historii. Kontemplowanie żłóbka w oddzieleniu od otaczającego go życia byłoby czynieniem z Bożego Narodzenia pięknej bajki, która wzbudzałaby w nas dobre uczucia, ale pozbawiałaby nas twórczej mocy Dobrej Nowiny, jaką pragnie nas obdarzyć Słowo Wcielone. A pokusa istnieje. Czy można żyć radością chrześcijańską odwracając się plecami do tych realiów? Czy można osiągnąć chrześcijańską radość pomijając jęk brata, jęk dzieci?

Święty Józef był pierwszym powołanym do strzeżenia radości zbawienia. W obliczu zachodzących okrutnych zbrodni święty Józef – wzór człowieka posłusznego i wiernego – potrafił usłyszeć głos Boga i przyjmując misję, którą powierzył mu Ojciec. A ponieważ potrafił słuchać głosu Boga i pozwolił się prowadzić Jego woli, stał się bardziej wrażliwy na to, co go otaczało i umiał realistycznie odczytywać wydarzenia.

Dzisiaj także od nas, pasterzy wymaga się tego samego – abyśmy byli ludźmi zdolnymi do słuchania i nie byli głusi na głos Ojca, abyśmy mogli w ten sposób być bardziej wrażliwymi na otaczającą nas rzeczywistość. Dziś, biorąc za wzór świętego Józefa, jesteśmy zachęceni, byśmy nie pozwolili, żeby nam ukradziono radość. Jesteśmy zachęceni, aby jej bronić przed współczesnymi Herodami. I podobnie jak św. Józef potrzebujemy odwagi, aby zaakceptować tę rzeczywistość, aby powstać i wziąć ją w ręce (por. Mt 2,20). Odwagi, aby ją bronić przed nowymi Herodami naszych dni, którzy pożerają niewinność naszych dzieci. Niewinność złamaną pod ciężarem nielegalnej i niewolniczej pracy, pod ciężarem prostytucji i wyzysku. Niewinność zniszczoną przez wojny i przymusową emigrację wraz z utratą wszystkiego, co za tym idzie. Tysiące naszych dzieci wpadły w ręce bandytów, mafii, handlarzy śmierci, którzy jedynie pożerają i wyzyskują ich potrzeby.

Tytułem przykładu obecnie 75 milionów dzieci musiało przerwać naukę z powodu katastrof i przewlekłych kryzysów. W roku 2015 dzieci

stanowiły na całym świecie 68 proc. wszystkich ofiar handlu ludźmi dla celów seksualnych. Z drugiej strony, jedna trzecia dzieci, które musiały żyć poza swoją ojczyzną, padła ofiarą przymusowych wysiedleń. Żyjemy w świecie, gdzie przyczyną śmierci niemal połowy dzieci umierających w wieku poniżej 5 lat jest niedożywienie. Szacuje się, że w 2016 roku 150 milionów dzieci było zmuszonych do pracy, wiele z nich żyjąc w warunkach niewoli. Według najnowszego raportu przygotowanego przez UNICEF, jeśli sytuacja na świecie się nie zmieni, to w 2030 roku 167 milionów dzieci, będzie żyło w skrajnym ubóstwie, 69 mln dzieci poniżej 5 lat umrze między rokiem 2016 a 2030 i 60 milionów dzieci nie będzie uczestniczyć w edukacji podstawowej.

Wysłuchajmy płaczu i jęku tych dzieci; posłuchajmy także płaczu i zawołania Matki Kościoła, która oplakuje nie tylko cierpienie zadane jego najmniejszym dzieciom, ale także dlatego, że zna grzech niektórych swoich członków: cierpienie, historie i ból nieletnich, którzy byli wyzyskiwani seksualnie przez księży. Grzech, który nas zawstydza. Ludzie, którzy ponosili odpowiedzialność za opiekę nad tymi dziećmi, zniszczyli ich godność. Wyrażamy głębokie ubolewanie z tego powodu i prosimy o przebaczenie. Łączymy się w żalu z ofiarami i ze swjej strony oplakujemy grzech. Grzech z powodu tego, co się stało, grzech zaniechania pomocy, grzech ukrywania i zaprzeczania, grzech nadużycia władzy. Również Kościół gorzko oplakuje ten grzech swoich dzieci i prosi o przebaczenie. Dziś, wspominając dzień Świętych Młodzianków, chcę, abyśmy ponowili całe nasze zaangażowanie, aby takie przestępstwa nigdy więcej między nami nie miały miejsca. Odnajdźmy niezbędną odwagę, aby promować wszystkie niezbędne środki i w pełni chronić życie naszych dzieci, aby takie przestępstwa nigdy więcej się nie powtórzyły. Utożsamiajmy się wyraźnie i lojalnie z nakazem „zero tolerancji” w tej dziedzinie.

Radość chrześcijańska nie jest radością, którą buduje się na skraju rzeczywistości, pomijając ją lub udając, że nie istnieje. Radość chrześcijańska rodzi się z powołania – tego samego, które otrzymał św. Józef – aby „wziąć” i chronić życie, zwłaszcza życie świętych młodzianków dnia dzisiejszego. Boże Narodzenie to czas, który wzywa nas, by strzec życia i pomagać się jemu urodzić i rozwijać; udoskonalać się jako odważni pasterze. Tą odwagą, która rodzi dynamiki zdolne do uświadomienia sobie rzeczywistości, w jakiej żyje wiele naszych dzieci, aby działać na rzecz zapewnienia im niezbędnych warunków, żeby ich godność dzieci Bożych była nie tylko respektowana, ale przede wszystkim broniąca.

Nie pozwólmy, aby je okradziono z radości. Nie dajmy sobie ukraść radości, strzeżmy jej i pomagajmy się jej rozwijać. Czyńmy to z ojcowską wiernością świętego Józefa, trzymani za rękę przez Maryję, Matkę czułości, aby nasze serce nie stało się zatwardziałe.

Z braterską miłością

FRANCISZEK

Watykan, 28 grudnia 2016 roku
Święto Świętych Młodzianków, Męczenników

Episkopat Polski

AKT ZAWIERZENIA MATCE BOŻEJ
z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski
Jasna Góra, 3 maja 2016 r.

Wielka Boga-Człowieka Matko, Niepokalana Dziewico Maryjo,
Matko Kościoła i Królowo Polski, Matko naszego zawierzenia!

1. Na drodze naszych dziejów mijają kolejne lata zmagania synów i córek polskiej ziemi o wierność Chrystusowi i Jego Ewangelii, o wierność Kościołowi i jego pasterzom, o wierność naszemu chrześcijańskiemu dziedzictwu.

Pośród tych trosk, wysiłków i zmagania nadeszła – jako umocnienie dla nas – tysiąc pięćdziesiąta rocznica Chrztu Polski. Pragniemy wyrazić z całym Kościołem katolickim w Polsce wdzięczność i uwielbić Boga w Trójcy Świętej Jedynego za włączenie w minionych wiekach wszystkich pokoleń naszych rodaków w nurt życia wiecznego.

W tym ważnym momencie historii zbawienia uświadamiamy sobie nowe wyzwania, jakie niesie ze sobą współczesność. W świecie, w którym nasi Bracia i Siostry w wierze przyczyniają się do budowania lepszego świata, ale również cierpią i oddają życie za Chrystusa, odczuwamy nagłą potrzebę ponownego zawierzenia się Bożemu Synowi przez Twoje wstawienie, o Niepokalana Dziewico, Królowo Polski. Tym samym mamy świadomość, że program duchowej odnowy Polaków, wyrażony w Jasnogórskich Ślubach Narodu i milenijnym Akcie oddania w niewolę miłości, pozostaje nadal aktualny.

2. W obliczu Boga w Trójcy Świętej Jedynego, w głębokim zjednoczeniu z Głową Kościoła Rzymskokatolickiego, Ojcem Świętym Franciszkiem, my, biskupi polscy, zebrani u stóp Twojego Jasnogórskiego Tronu, otoczeni przedstawicielami wierzącego Narodu – duchowieństwa, osób życia konsekrowanego i wiernych świeckich, w łączności z całą Polonią – oddajemy dzisiaj w Twoją wieczystą, macierzyńską niewolę miłości wszystkie dzieci Boże ochrzczonego Narodu i wszystko, co Polskę stanowi, za wolność Kościoła w naszej Ojczyźnie i w świecie, ku rozszerzeniu się Królestwa Chrystusowego na ziemi.

Oddając się dzisiaj Tobie, Bogurodzico i nasza Matko, jesteśmy pewni, że w ten sposób jak najlepiej zabezpieczymy całą naszą chrześcijańską, osobistą i narodową przyszłość. Jesteśmy przekonani – podobnie jak nasi ojcowie – że Ty, o Bogurodzico Maryjo, jesteś dla każdego z nas przedziwną pomocą i obroną na drogach chrzcielnej wierności Chrystusowi, naszemu Zbawicielowi.

3. Oddani Tobie w niewolę pragniemy czynić w naszym życiu osobistym, rodzinnym i społecznym nie wolę własną, ale wolę Twoją i Twojego Syna, która jest samą miłością.

Postanawiamy, jak najwierniej naśladować przykład Twojego życia: Twoją wiarę, nadzieję i miłość, wyrażające się w służbie Bogu i ludziom, w trosce o zbawienie każdego człowieka.

Wpatrzeni w przykład życia i wsłuchani w nauczanie wielkich Pasterzy – świętego papieża Jana Pawła II i Sługi Bożego kardynała Stefana Wyszyńskiego – ponawiamy dziś przymierze z Tobą. Pragniemy, aby duch papieskiego „Totus Tuus” i prymasowskiego „Wszystko postawiłem na Maryję” stale w nas wzrastał.

4. Matko Boga i człowieka, oddając się Tobie, przyrzekamy coraz bardziej rozwijać w każdym z nas osobiście i w całym Ludzie Bożym przymierze chrzcielne z Bogiem. Chcemy otwierać się na światło wiary, która rodzi się ze słuchania Bożego słowa i owocuje świadectwem życia.

Przyrzekamy, jak uczył święty Jan Paweł II, kształtować dojrzałe wspólnoty kościelne, nasze rodziny, stowarzyszenia i parafie, „w których wiara ujawnia się i urzeczywistnia jako przylgnięcie do Osoby Chrystusa i do Jego Ewangelii, jako spotkanie i sakramentalna komunია z Chrystusem, jako życie w duchu miłości i służby”.

Pragniemy głosić Ewangelię przez przykład życia zakorzenionego w Chrystusie i przeżywanego w codzienności, przez zaangażowanie w pracę, kulturę, sztukę i naukę, przez wypełnianie obowiązków rodzinnych, społecznych, ekonomicznych i politycznych.

Podobnie jak ukrzyżowany Jezus, który zniósł podziały, wprowadzając pokój i pojednanie „przez krzyż, w sobie zadawszy śmierć wrogości” (Ef 2,16), tak i my – poprzez przebaczenie naszym winowajcom – chcemy stać się budowniczymi pokoju w Ojczyźnie i świecie.

Królowo świata, chcemy pamiętać o tym, że Bóg, jako Ojciec i Stwórca, powierzył nam troskę nie tylko o siebie nawzajem, ale i o cały stworzony świat. Dlatego wypełniając najpierw obowiązek miłości wobec bliźniego, chcemy także troszczyć się o środowisko, w którym żyjemy, które Bóg nam powierzył dla naszego dobra.

5. Matko Miłosierdzia, abyśmy mogli wprowadzić w życie te postanowienia, pragniemy oprzeć naszą wiarę na Twojej wierze, aby w codzienności rozpoznawać wyraźnie głos Boga i Jego zbawcze wezwanie, aby nasze serca były ciągle otwarte na dary Bożego miłosierdzia.

Przyjmij, nasza Matko i Królowo Polski, ten akt zawierzenia i oddania, którym pragniemy zabezpieczyć Kościół święty w nowym tysiącleciu, a nienaruszony skarb wiary przekazać nadchodzącym pokoleniom. Niech będzie on odpowiedzią na Twoją matczyną miłość do naszego Narodu. Niech w Twoim Niepokalanym Sercu na nowo odsoni się dla wszystkich światło zbawczej nadziei.

Amen.

Akt Zawierzenia Parafii Matce Bożej Częstochowskiej Królowej Polski z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski

Wielka Boga-Człowieka Matko, Niepokalana Dziewico Maryjo,
Matko Kościoła i Królowo Polski, Matko naszego zawierzenia!

W obliczu Boga, w Trójcy Świętej Jedyne,
oddajemy dzisiaj w Twoją wieczystą i macierzyńską niewolę miłości
naszą parafię, kapłanów, osoby konsekrowane, małżeństwa i rodziny,
ojców i matki, dzieci i młodzież, ludzi starszych, chorych i samotnych,
wspólnoty, grupy i wszystkie dzieci Boże.

Jesteśmy przekonani, że Ty, o Bogurodzico Maryjo,
jesteś dla każdego z nas
przedziwną pomocą i obroną na drogach chrzcielnej
wierności Chrystusowi.

Oddani Tobie w niewolę pragniemy czynić w naszym życiu osobistym,
rodzinnym i parafialnym nie wolę własną,
ale wolę Twoją i Twojego Syna.

Postanawiamy, jak najwierniej naśladować przykład Twojego życia:

Twoją wiarę, nadzieję i miłość, wyrażające się
w służbie Bogu i ludziom,
w trosce o zbawienie każdego człowieka.

Matko Boga i człowieka, oddając się Tobie,
przysięgamy coraz bardziej

rozwijać w każdym z nas osobiście przymierze chrzcielne z Bogiem.

Chcemy otwierać się na światło wiary, która rodzi się ze słuchania Bożego Słowa i owocuje świadectwem życia.

Pragniemy głosić Ewangelię przez przykład życia zakorzenionego
w Chrystusie i przeżywanego w codzienności, przez zaangażowanie
w pracę, kulturę, sztukę i naukę,
przez wypełnianie obowiązków rodzinnych, społecznych.

Chcemy stać się budowniczymi pokoju
w rodzinie, parafii, Ojczyźnie i świecie.

**Przyjmij, nasza Matko i Królowo Polski, ten akt zawierzenia
i oddania naszej parafii.**

Niech będzie on odpowiedzią na Twoją matczyną miłość
do naszego Narodu i każdego z nas.

Niech w Twoim Niepokalanym Sercu na
nowo odsłoni się dla wszystkich
światło zbawczej nadziei.

Amen.

**LIST PASTERSKI EPISKOPATU POLSKI
w sprawie Jubileuszowego Aktu Przyjęcia Jezusa za Króla i Pana**

Drogie Siostry i Drodzy Bracia!

W dzisiejszej Ewangelii wybrzmiało ważne pytanie Pana Jezusa o naszą wiarę: „Czy (...) Syn Człowieczy znajdzie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie? (Łk 18,8). Bez wiary, jak zaznacza autor Listu do Hebrajczyków, „nie można podobać się Bogu” (11,6). Wcześniej usłyszeliśmy, że inaczej niż niesprawiedliwy sędzia z przypowieści, Pan Bóg bez ociągania bierze w obronę tych, którzy dniem i nocą do Niego wołają. Ma więc sens nasza wytrwała modlitwa. Trzeba więc o łaskę wiary stale prosić, ale też mężnie wiarę wyznawać i razem z innymi ją manifestować. Światowe Dni Młodzieży w Krakowie i poprzedzające je Dni Misyjne w diecezjach pokazały, że dzieje się wówczas zbawienie, doświadczamy obecności i bliskości Boga.

W nadchodzących dniach szczególnym aktem wiary i modlitwy będzie Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana, którego treść została zatwierdzona przez Konferencję Episkopatu Polski, a jego uroczysta proklamacja odbędzie się w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 19 listopada br. – w przeddzień uroczystości Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata. Nazajutrz akt ten zostanie odmówiony we wszystkich świątyniach Kościoła katolickiego w Polsce. Pragniemy, żeby był on znaczącym krokiem w procesie przywracania Jezusowi należnego Mu miejsca w naszym życiu osobistym, zawodowym i społecznym. Dlatego zachęcamy do podjęcia trudu duchowego przygotowania do niego i realizacji płynących z niego zobowiązań.

1. Prezentacja wydarzenia i dzieła przyjęcia Jezusa za Pana i Króla

W bulli *Misericordiae vultus* (nr 5) papież Franciszek podpowiada, by zamykając Drzwi Święte Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia, powierzyć Chrystusowi Panu „życie Kościoła, całej ludzkości i ogromnego kosmosu, prosząc o wylanie Jego miłosierdzia jak rosy porannej, aby owocna stała się historia, którą mamy tworzyć w najbliższej przyszłości”. W nawiązaniu do tych słów i w jedność z papieżem chcemy wołać, w uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata i dzień wcześniej w Krakowie-Łagiewnikach: „Chryste Królu, z ufnością zawieramy Twemu Miłosierdziu wszystko, co Polskę stanowi. (...) wszystkie narody świata, a zwłaszcza te, które stały się sprawcami naszego polskiego krzyża. Spraw, by rozpoznały w Tobie swego prawowitego Pana i Króla, i wykorzystały czas dany im przez Ojca na dobrowolne poddanie się Twojemu panowaniu”. Jubileuszowy Akt ma też bardzo czytelne odniesienie do obchodów 1050. rocznicy Chrztu Polski, w formie wyznania wiary i wyrzeczenia się złego: „Wyznajemy wobec nieba i ziemi, że Twego królowania nam potrzeba. Wyznajemy, że Ty jeden masz do nas święte i nigdy nie wygasłe prawa. (...) Wyrzekamy się złego ducha i wszystkich jego spraw”.

Zasadniczym celem dokonania aktu jest uznanie z wiarą panowania Jezusa, poddanie i zawierzenie Mu życia osobistego, rodzinnego i narodowego we wszelkich jego wymiarach i kształtowanie go według Bożego prawa. Jesteśmy bowiem świadkami wielorakiego pozostawiania Boga na marginesie życia, czy wręcz odchodzenia od Boga. W naszym życiu ma nieraz miejsce swego rodzaju detronizacja Jezusa, pozbawianie Go należnego Mu miejsca i czci, możliwości wpływu na nasze życie i postępowanie. A przecież, „Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięło się każde kolano, istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych. I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem – ku chwale Boga Ojca” (Flp 2,9–11).

Nie trzeba więc Chrystusa intronizować w znaczeniu wynoszenia Go na tron i nadawania Mu władzy ani też ogłaszać Go Królem. On przecież jest Królem królów i Panem panów na wieki (por. Ap 19,16; 1Tm 6,15n). Natomiast naszym wielkim zadaniem jest podjęcie dzieła intronizacji Jezusa w znaczeniu uznawania Jego królewskiej godności i władzy całym życiem i postępowaniem. Parafrazując myśl papieża Piusa XI z encykliki *Quas Primas*, można powiedzieć krótko: trzeba

robić wszystko, by Chrystus panował. Tak określone zadanie domaga się uznania Chrystusa za swego i naszego Króla, uznania Jego panowania nad nami, czyli dobrowolnego poddania się Prawu Bożemu, Jego władzy, okazania Mu posłuszeństwa, celem uporządkowania, ułożenia po Bożemu życia osobistego i społecznego.

Dlatego Jubileuszowy Akt jest nade wszystko aktem wiary, który potwierdza wybór Chrystusa i obliguje nas do życia na miarę zawartego z Nim przymierza, jest aktem sprawiedliwości, w znaczeniu oddania Mu tego, co Jemu należne i aktem posłuszeństwa w odpowiedzi na Jego Miłość. W proklamacji aktu nie chodzi tylko o jakiś wyraz zewnętrznego uznania Jezusa Królem i Panem, ale postawę głęboko wewnętrzną, duchową, która ma swoje konsekwencje w życiu i promieniuje na wszystkie sfery życia, na innych ludzi i owocuje w społeczeństwie. O to właśnie wołał św. Jan Paweł II w homilii inauguracyjnej swój pontyfikat: „Nie lękajcie się. Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi! Dla Jego zbawczej władzy otwórzcie granice państw, systemów ekonomicznych, systemów politycznych oraz kierunków cywilizacyjnych”.

Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana trzeba zatem widzieć szerzej, jako początek realizacji wielkiego dzieła otwarcia Jezusowi drzwi: naszych domów i serc, świątyń i miejsc pracy. Chodzi o dzieło umiłowania Jezusa do końca, oddania Mu życia, zawierzenia Mu siebie, swej przyszłości i pracy nad sobą, podejmowania posługi miłości miłosiernej ze względu na Niego oraz realizacji Ewangelii we wszelkich sferach życia, również społecznej, ekonomicznej i politycznej.

2. Zaproszenie do czynnego udziału w wydarzeniu i dziele intronizacji

W trakcie rozeznawania dążeń tzw. ruchów intronizacyjnych i w ramach wymiany myśli z ich przedstawicielami okazało się, że wspólny ich cel jest zbieżny z dążeniem wielu wspólnot i stowarzyszeń Kościoła w Polsce, m.in. środowiska oazowego i charyzmatycznego. Jest też u podstaw spotkań młodzieży w Lednicy. Oznacza to, że od wielu lat dojrzewa w naszym Kościele myśl i pragnienie, aby uznać Chrystusa Panem i Zbawicielem, uznać Go Królem i poddać się Jego Prawu. Dlatego bez obaw i z ufnością wobec Ducha Świętego, który przemawia wspólnym głosem Ludu Bożego, zwracamy się do wszystkich wiernych z prośbą o zaangażowanie się w realizację tego dzieła.

U jego podstaw jest proklamacja Jubileuszowego Aktu. Do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach zapraszamy Was wszystkich, także wiernych ze środowisk polonijnych na całym świecie. Szczególne zaproszenie kierujemy do członków ruchów, wspólnot i stowarzyszeń kościelnych oraz do polskiej młodzieży. Zapraszamy zwłaszcza Was, którzy pielgrzymujecie na Lednickie Pola, którzy braliście udział w Światowych Dniach Młodzieży w Krakowie i którzy z różnych powodów zostaliście w domu. Zostawcie „kanapę” i ruszcie w drogę, zabierając z sobą cały entuzjazm wiary. Bądźcie otwarci na prośby i sugestie Waszych duszpasterzy. Potrzebujemy w Łagiewnikach młodych siewców nadziei. Realizacja dzieła intronizacji, czyli wywyższenia Jezusa w naszym życiu osobistym, rodzinnym, kościelnym i narodowym, nie będzie bowiem czymś łatwym i dlatego wydarzenie w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia musi być jak mocne uderzenie w dzwon, byśmy się obudzili i z radością podjęli trudne zadanie, przekonani o jego nieodzowności.

Uroczystość rozpocznie się 19 listopada br., o godz. 10:00. Jej kulminacyjnym punktem będzie liturgia Mszy św. o godz. 12:00. Jubileuszowy Akt będzie proklamowany przed Panem Jezusem wystawionym w Najświętszym Sakramencie. Ci z nas, którzy nie wybiorą się do Łagiewnik, będą mogli śledzić to ważne wydarzenie w mediach.

Natomiast w uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, we wszystkich świątyniach Kościoła katolickiego w Polsce, każdy będzie mógł osobiście i razem z domownikami, we wspólnocie zgromadzenia liturgicznego, dokonać aktu przyjęcia Jezusa za Króla i Pana. Oczywiście owocność naszego włączenia się w Jubileuszowy Akt będzie zależała od wcześniejszego przygotowania swego wnętrza i zaangażowania, od obudzenia naszej wiary.

Dlatego trzeba, byśmy wszyscy od zaraz podjęli trud duchowego przygotowania. Nie można bowiem sprowadzić Jubileuszowego Aktu tylko do wypowiedzenia formuły słownej. Trzeba treść Aktu poznać, w sercu rozważyć i przyjąć. By zaś dobrze zaowocował w naszym życiu, należy zadbać o stan łaski uświęcającej, a więc o serce czyste, pojednane z Bogiem i z bliźnimi. Konieczny jest wysiłek ożywienia osobistej więzi z Jezusem, by mógł działać i zaprowadzać Swe Królestwo w poszczególnych wymiarach naszego życia. Stąd też, pierwszym nakazem chwili jest modlitwa do Ducha Świętego, ponieważ bez Jego pomocy nikt nie jest w stanie wyznać, iż „Panem jest Jezus” (1Kor 12,3).

Już dzisiaj bardzo prosimy, aby proklamację Jubileuszowego Aktu poprzedziła nowenna, odmawiana w naszych świątyniach, klasztorach i seminariach. Odmawiamy również w naszych domach „Modlitwę do Jezusa, naszego Króla i Pana”, którą dołączamy do tego listu.

Na czas przygotowań do Jubileuszowego Aktu Przyjęcia Jezusa za Króla i Pana udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce obecni na 374.
Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski
w Warszawie, w dniu 5 października 2016 r.

Za zgodność:
+ Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

Modlitwa do Jezusa naszego Króla i Pana

Jezu Chryste, Królu Wszechświata, Panie nasz i Boże,
Odkupicielu rodzaju ludzkiego, nasz Zbawicielu!
Ty, który mówiłeś, że Królestwo Twoje nie jest z tego świata,
który wzywałeś nas do szukania Królestwa Bożego
i nauczyłeś nas prosić w modlitwie do Ojca:
„przyjdź Królestwo Twoje”,
wejrzyj na nas stojących przed Twoim Majestatem.
Wywyższamy Cię, oddajemy Ci cześć i uwielbienie.
Pokornie poddajemy się Twemu Panowaniu i Twemu Prawu.
Świadomi naszych win i zniewag zadanych Twemu Sercu
przepraszamy za wszelkie nasze grzechy i zaniedbane dobro.
Wyrażamy naszą skruchę i prosimy o zmiłowanie.
Przyrzekamy zabiegać o pomnożenie Twojej Chwały,
dziękować za nieskończone Miłosierdzie, które
okazujesz z pokolenia na pokolenie,
wiernością i posłuszeństwem odpowiadać na Twoją Miłość.
Boski Królu naszych serc, niech Twój Święty Duch,
wspiera nas w realizacji tych zobowiązań, chroni
od zła i dokonuje naszego uświęcenia.
Niech pomaga nam porządkować całe nasze
życie i posłannictwo Kościoła.

Króluj nam Chryste! Króluj w naszej Ojczyźnie,
króluj w każdym narodzie,
na większą chwałę Przenajświętszej Trójcy i dla zbawienia ludzi.
Spraw, aby nasze rodziny, wioski, miasta
i świat cały objęło Twe Królestwo:
królestwo prawdy i życia, królestwo świętości i łaski,
królestwo sprawiedliwości, miłości i pokoju,
teraz i na wieki wieków Amen.

Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana

Nieśmiertelny Królu Wieków, Panie Jezu Chryste, nasz Boże i Zbawicielu! W Roku Jubileuszowym 1050-lecia Chrztu Polski, w roku Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia, oto my, Polacy, stajemy przed Tobą [wraz ze swymi władzami duchownymi i świeckimi], by uznać Twoje Panowanie, poddać się Twemu Prawu, zawierzyć i poświęcić Tobie naszą Ojczyznę i cały Naród.

Wyznajemy wobec nieba i ziemi, że Twego królowania nam potrzeba. Wyznajemy, że Ty jeden masz do nas święte i nigdy nie wygasłe prawa. Dlatego z pokorą chyląc swe czoła przed Tobą, Królem Wszechświata, uznajemy Twe Panowanie nad Polską i całym naszym Narodem, żyjącym w Ojczyźnie i w świecie.

Pragnąc uwielbić majestat Twej potęgi i chwały, z wielką wiarą i miłością wołamy: Króluj nam Chryste!

- W naszych sercach – Króluj nam Chryste!
- W naszych rodzinach – Króluj nam Chryste!
- W naszych parafiach – Króluj nam Chryste!
- W naszych szkołach i uczelniach – Króluj nam Chryste!
- W środkach społecznej komunikacji – Króluj nam Chryste!
- W naszych urzędach, miejscach pracy, służby i odpoczynku – Króluj nam Chryste!
- W naszych miastach i wioskach – Króluj nam Chryste!
- W całym Narodzie i Państwie Polskim – Króluj nam Chryste!

Błogosławimy Cię i dziękujemy Ci Panie Jezu Chryste:

- Za niezgłębioną Miłość Twojego Najświętszego Serca – Chryste nasz Królu, dziękujemy!

- Za łaskę chrztu świętego i przymierze z naszym Narodem zawarte przed wiekami – Chryste nasz Królu, dziękujemy!
- Za macierzyńską i królewską obecność Maryi w naszych dziejach – Chryste nasz Królu, dziękujemy!
- Za Twoje wielkie Miłosierdzie okazywane nam stale – Chryste nasz Królu, dziękujemy!
- Za Twą wierność mimo naszych zdrad i słabości – Chryste nasz Królu, dziękujemy!

Świadomi naszych win i zniewag zadanych Twemu Sercu przepraszamy za wszelkie nasze grzechy, a zwłaszcza za odwracanie się od wiary świętej, za brak miłości względem Ciebie i bliźnich. Przepraszamy Cię za narodowe grzechy społeczne, za wszelkie wady, nałogi i zniewolenia. Wyrzekamy się złego ducha i wszystkich jego spraw.

Pokornie poddajemy się Twemu Panowaniu i Twemu Prawu. Zobowiązujemy się porządkować całe nasze życie osobiste, rodzinne i narodowe według Twego prawa:

- Przyrzekamy bronić Twej świętej czci, głosić Twą królewską chwałę – Chryste nasz Królu, przyrzekamy!
- Przyrzekamy pełnić Twoją wolę i strzec prawości naszych sumień – Chryste nasz Królu, przyrzekamy!
- Przyrzekamy troszczyć się o świętość naszych rodzin i chrześcijańskie wychowanie dzieci – Chryste nasz Królu, przyrzekamy!
- Przyrzekamy budować Twoje królestwo i bronić go w naszym narodzie – Chryste nasz Królu, przyrzekamy!
- Przyrzekamy czynnie angażować się w życie Kościoła i strzec jego praw – Chryste nasz Królu, przyrzekamy!

Jedyny Władco państw, narodów i całego stworzenia, Królu królów i Panie panujących! Zawieramy Ci Państwo Polskie i rządzących Polską. Spraw, aby wszystkie podmioty władzy sprawowały rządy sprawiedliwie i stanowiły prawa zgodne z Prawami Twoimi.

Chryste Królu, z ufnością zawieramy Twemu Miłosierdziu wszystko, co Polskę stanowi, a zwłaszcza tych członków Narodu, którzy nie podążają Twymi drogami. Obdarz ich swą łaską, oświeć mocą Ducha Świętego i wszystkich nas doprowadź do wiecznej jedności z Ojcem.

W imię miłości bratniej zawieramy Tobie wszystkie narody świata, a zwłaszcza te, które stały się sprawcami naszego polskiego krzyża. Spraw, by rozpoznały w Tobie swego prawowitego Pana i Króla i wyko-

rzysteły czas dany im przez Ojca na dobrowolne poddanie się Twojemu panowaniu.

Panie Jezu Chryste, Królu naszych serc, racz uczynić serca nasze na wzór Najświętszego Serca Twego.

Niech Twój Święty Duch zstąpi i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi. Niech wspiera nas w realizacji zobowiązań płynących z tego narodowego aktu, chroni od zła i dokonuje naszego uświęcenia.

W Niepokalanym Sercu Maryi składamy nasze postanowienia i zobowiązania. Matczynej opiece Królowej Polski i wstawiennictwu świętych Patronów naszej Ojczyzny wszyscy się powierzamy.

Króluj nam Chryste! Króluj w naszej Ojczyźnie, króluj w każdym narodzie – na większą chwałę Przenajświętszej Trójcy i dla zbawienia ludzi. Spraw, aby naszą Ojczyznę i świat cały objęło Twe Królestwo: królestwo prawdy i życia, królestwo świętości i łaski, królestwo sprawiedliwości, miłości i pokoju.

* * *

Oto Polska w 1050. rocznicę swego chrztu uroczyście uznała królowanie Jezusa Chrystusa. Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu, jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

KOMUNIKAT **na zakończenie Pielgrzymki Narodowej do Rzymu** **w roku 1050-lecia chrztu Polski**

„Nie lękajcie się! (...) Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi” – te słowa św. Jana Pawła II przypomniał papież Franciszek Polakom podczas Pielgrzymki Narodowej do Rzymu, która miała miejsce w dn. od 20 do 23 października 2016 r.

Poprzednia Pielgrzymka Narodowa odbyła się w 2003 r. jako podziękowanie za 25 lat pontyfikatu papieża Polaka. Tegoroczna zaś pielgrzymka była dziękczynieniem Bogu za najważniejsze wydarzenia 2016 roku: 1050-lecie chrztu Polski, Światowe Dni Młodzieży połączone z wizytą Ojca św. Franciszka w naszym kraju oraz Jubileusz Miłosierdzia. W Pielgrzymce udział wzięło ok. 50 biskupów z Polski i z Watykanu, ponad 250 księży i kilka tysięcy Polaków. Goście odwiedzili m.in. Ambasadę Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej, Papie-

skie Kolegium Polskie w Rzymie w 150-lecie jego istnienia oraz Polski Papieski Instytut Kościelny.

Zgodnie z tradycją pielgrzymią, przybywający do Rzymu modlili się w czterech Bazylikach Patriarchalnych, gdzie przeszli przez Bramy Miłosierdzia. Przewodniczący liturgii Mszy Świętych w swoich homiliach skierowali przesłanie do rodaków. Pierwszego dnia pielgrzymki, w bazylice Matki Bożej Większej abp Marek Jędraszewski podkreślił potrzebę kultywowania pobożności maryjnej Polaków. Następnie abp Wojciech Polak przypomniał na Lateranie, że to właśnie w tym miejscu w 966 r. papież usłyszał dobrą nowinę, że Mieszko, książę Polski, przyjął chrzest. 22 października, w dniu wspomnienia św. Jana Pawła II w bazylice św. Pawła za Murami abp Stanisław Gądecki przypomniał osiem kolumn nauczania pontyfikatu św. Jana Pawła II: troska o poszanowanie życia każdego człowieka, rodzina, nauczanie społeczne, dialog międzyreligijny, wezwanie misyjne, miłosierdzie, jedność Kościoła, osobista świętość. Tego samego dnia rano przy grobie papieża Polaka kard. Stanisław Dziwisz wyznał, że odpowiedzią św. Jana Pawła II na miłość Bożą było także heroicznie znoszone cierpienie, które ofiarował w intencji Kościoła.

Szczególne znaczenie miało spotkanie z papieżem Franciszkiem na audyencji sobotniej w liturgiczne wspomnienie św. Jana Pawła II. Ojciec św., dziękując za swój pobyt w Polsce, powiedział: „Raz jeszcze pragnę wyrazić moją wdzięczność wam – wszystkim wiernym, kapłanom, biskupom i władzom cywilnym – za gorące przyjęcie w waszym kraju, za wspaniałe, artystyczne i duchowe przygotowanie wydarzeń i celebracji, które przeżywaliśmy z entuzjazmem płynącym z wiary”. Ponadto papież Franciszek życzył Polakom: „aby Pan dał wam łaskę wytrwania w tej wierze, nadziei i miłości, którą przejęliście od waszych przodków i którą z troską pielęgnujecie. Niech w waszych umysłach i sercach wybrzmiewa wciąż wezwanie waszego wielkiego Rodaka do budzenia w sobie wyobraźni miłosierdzia, abyście potrafili nieść świadectwo o Bożej miłości wszystkim, którzy jej potrzebują”. Po audyencji biskupi polscy oraz przedstawiciele władz państwowych podeszli do Ojca św., aby osobiście wyrazić wdzięczność za wizytę w Polsce i serdeczne przyjęcie w Watykanie. Na zakończenie pielgrzymki kard. Zenon Grocholewski – podczas Mszy Świętej w bazylice św. Piotra – powiedział, że najwspanialszym dziękczynieniem Bogu będzie realizacja słów Ojca św. Franciszka oraz inspiracji, które zrodziły się w trakcie tegorocznych uroczystości w Polsce.

Pielgrzymka Narodowa do świętych miejsc w Rzymie była czasem modlitwy i spotkania z następcą św. Piotra – papieżem Franciszkiem. Biskupi polscy wyrażają wdzięczność wszystkim, którzy zaangażowali się w organizację i przebieg tej pielgrzymki. Pielgrzymom zaś dziękują za świadectwo wiary i chrześcijańskiej życzliwości.

Ks. Paweł Rytel-Andrianik,
Rzecznik Konferencji Episkopatu Polski
Rzym, 23 października 2016 r.

LIST PASTERSKI EPISKOPATU POLSKI z okazji Roku św. Brata Alberta

Drodzy Bracia i Siostry!

Motywelem przewodnim dzisiejszej liturgii słowa jest radosna nowina o Emmanuelu – Bogu bliskim każdemu z nas. O Bogu, który jest blisko nie tylko dla tych, którzy z troską Go szukają, ale również o Bogu, który pragnie bliskości tych, którzy poprzez różnego rodzaju nieszczęścia, porażki życiowe czy moralne zagubienie utracili poczucie Jego obecności. Szczyt owego zbliżenia się Boga do człowieka stanowi Wcielenie Bożego Syna, przyjdzie na świat poczętego z Maryi Dziewicy Jezusa Chrystusa, który „zbawia swój lud od jego grzechów” (Mt 1,21). Przeżywamy aktualnie ostatni tydzień liturgicznego czasu Adwentu, przygotowując się do świętowania narodzenia Emmanuela, Boga, którego pragnieniem jest bycie z nami.

1. Rok św. Brata Alberta – kontekst, motywy oraz cel

Z dniem Bożego Narodzenia wiąże się w tym roku specjalna okoliczność. Sto lat temu, właśnie w ten dzień, gdy w południe dzwony wzywały do modlitwy Anioł Pański, narodził się dla nieba św. Brat Albert, opiekun nędzarzy i wydziedziczonych – „Brat naszego Boga”, jak trafnie określił go Karol Wojtyła¹. Setna rocznica śmierci stanowi dobrą okazję, by przybliżyć wszystkim tę niezwykłą postać poprzez ogłoszenie roku 2016/2017 Rokiem św. Brata Alberta.

Rok poświęcony uczczeniu tego szczególnego Patrona Miłosierdzia stanowi doskonałą kontynuację zakończonego niespełna miesiąc temu przez papieża Franciszka Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia.

„Miłosierni jak Ojciec” to hasło, które przyświecało nam w tym czasie i wzywało do odnowienia wiary w Boga – miłosiernego Ojca. Tak odnowiona wiara na skutek doświadczenia Bożej dobroci, przynieść powinna owoce w postaci przemiany serca, które otrzymuje nową wrażliwość, niejako nowe spojrzenie na otaczający nas świat. Prawdziwa przemiana serca z konieczności wyraża się na zewnątrz, w pełnym oddaniu miłosiernym działaniu na rzecz bliźnich. Taki był właśnie cel tego łaski czasu dla Kościoła ukazany nam przez papieża Franciszka: „aby uczynić świadectwo wierzących jeszcze mocniejszym i skuteczniejszym”². W bezpośrednim następstwie Jubileuszu Miłosierdzia mamy okazję przyrzeć się bliżej osobie św. Brata Alberta, który wyraziście ukazuje nam, jak w praktyce urzeczywistniać chrześcijańskie miłosierdzie.

W roku 2016 w naszej Ojczyźnie również przeżywaliśmy 1050. rocznicę Chrztu Polski. Okres ponadtysiącletnich dziejów chrześcijaństwa w naszym Narodzie zaowocował niezliczoną rzeszą świadków wiary: świętych i błogosławionych, osób duchownych i świeckich, tych którzy zostali wyniesieni na ołtarze, jak i tych ukrytych i nieznanych. Niewątpliwie do grona znaczących postaci w dziejach Polski należy św. Brat Albert, jako świadek miłosiernej miłości, zwłaszcza wobec ludzi ubogich i opuszczonych.

Rok poświęcony św. Bratu Albertowi wpisuje się dobrze jeszcze z jednego powodu w całokształt działań duszpasterskich Kościoła w Polsce. Temat określający charakter tego roku brzmi: świadectwo i misja, a hasłem, które mu przyświeca są słowa zaczerpnięte z Ewangelii: „Idźcie i głosście” (por. Mk 16,15)³. Jedną z zasadniczych misji chrześcijan to czynne miłosierdzie, miłość, która przejawia się w konkretnym działaniu. Święty Brat Albert jest bez wątpienia wyrazistym świadkiem niesienia Ewangelii ubogim.

Pragniemy więc w sposób szczególny w nadchodzącym czasie ukazać tę wyjątkową osobę, jako wzór oraz patrona czynnej miłości bliźniego. Ojciec ubogich, jak nazywamy często św. Brata Alberta, może nas nauczyć jak w praktyce wypełnić nakaz Jezusa: „Bądźcie miłosierni, jak miłosierny jest wasz Ojciec w niebie”. Potrzeba nam takich świadków, aby nasze serca nie stygły, były wciąż i na nowo uwrażliwione na niezliczone biedy ludzkie, abyśmy stale w naszym postępowaniu byli inspirowani „wyobraźnią miłosierdzia”. Brat Albert wskazuje nam jak możemy otworzyć nasze serca „na tych wszystkich, którzy żyją na najróżniejszych peryferiach egzystencjalnych, które często dzisiejszy świat stwarza w sposób dramatyczny”⁴.

2. Adam Chmielowski – św. Brat Albert: powstaniec, malarz, święty opiekun ubogich

Kim był św. Brat Albert, cóż niezwykłego było w tym niepozornym „szarym mnichu”, którego klasztorem stał się świat materialnej i moralnej nędzy? Czym zasłużył sobie na miano, którym określali go współczesni: „Najpiękniejszy człowiek swojego pokolenia”⁵⁵?

Adam Chmielowski, bo tak brzmi jego świeckie imię i nazwisko, przyszedł na świat 20 sierpnia 1845 r. w Igołomi pod Krakowem. Pochodził z rodziny zubożałej szlachty. Wcześniej stracił obojga rodziców – ojca, gdy miał 8 lat a matkę, gdy miał 14.

Z domu rodzinnego wyniósł solidne podstawy życia religijnego oraz gorący patriotyzm. Na tyle silny, że w siedemnastym roku życia jako jeden z pierwszych zaciągnął się w szeregi powstania styczniowego. W bitwie pod Melchowem 30 września 1863 r. został ciężko ranny w skutek czego amputowano mu nogę. Dozgonnie naznaczony został stygmatem miłości Ojczyzny.

Po klęsce powstania musiał udać się na emigrację. Był to czas, kiedy zwrócił się w kierunku sztuki. W latach 1870–1874 podejmuje systematyczne kształcenie w Akademi Sztuk Pięknych w Monachium. Maluje pierwsze obrazy i rozpoczyna artystyczną karierę. Znawcy przedmiotu zaliczają go do prekursorów polskiego impresjonizmu. Chmielowski uważał, że sztuka nie stanowi wartości samej w sobie, lecz powinna służyć wartościom wyższym, z których na pierwszym miejscu stawiał wartości religijne. Pragnął „sztukę i talent i myśli Bogu na chwałę poświęcić”⁵⁶. W tym celu porzuca świat i wstępuje do nowicjatu oo. jezuitów. Po kilkumiesięcznym pobycie w zakonie odkrył, że Pan Bóg przewidział dla niego inną drogę powołania i misji.

Zwraca się w kierunku pogodnej duchowości św. Franciszka z Asyżu oraz jego idei Trzeciego zakonu dla świeckich. Stał się Patronem i Orędownikiem ludzi ubogich, wydziedziczonych, zepchniętych na „egzystencjalne peryferia”. Spotkanie z nędzą ogrzewalni miejskiej na krakowskim Kazimierzu, z nieludzkimi warunkami, w jakich przebywał tam tłum nędzarzy, poruszyło go dogłębnie. Postanowił, że ludzi tych w tak przerażającym położeniu nie pozostawi samych sobie i zdecydował się nimi zamieszkać. Wkrótce objął zarząd nad miejską ogrzewalnią i przekształcił ją w przytulisko, gdzie każdy potrzebujący mógł znaleźć pożywienie, dach nad głową a przede wszystkim miłosierne serce. Chcąc w pełni realizować swą misję, 25 sierpnia 1887 r. przywdział

habit Trzeciego zakonu św. Franciszka, od tego też czasu zaczął posługiwać się nowym imieniem: Brat Albert. Rok później złożył śluby zakonne. Aby sprostać tak wymagającemu zadaniu, jakim była opieka nad rzeszą ubogich, Brat Albert potrzebował współpracowników. Tak powstała nowa wspólnota zakonna nazwana przez Założyciela Braćmi Posługującymi Ubogim Trzeciego Zakonu św. Franciszka, popularnie zwana albertynami. Za umowną datę powstania zgromadzenia przyjęto rok 1888. Trzy lata później, w dniu 15 stycznia 1891 r. habit zakonne przybrały pierwsze Siostry Posługujące Ubogim – siostry albertynki, które podjęły się opieki nad ubogimi kobietami.

Istnienie obu zgromadzeń Brat Albert oparł na zasadzie ewangelicznego ubóstwa. Ojciec ubogich nie chciał posiadać niczego na własność, ani osobiście, ani wspólnotowo. Był przy tym spokojny o rozwój swoich dzieł, ponieważ bez zastrzeżeń ufał Bożej Opatrzności. Inną istotną zasadą jaką Brat Albert pozostawił swoim naśladowcom była zasada służby wobec tych, którym nikt inny nie chciał lub nie był w stanie usłużyć. Przytuliska stały się domami, gdzie ludzie bezdomni, nędzarze, niedołęzni, żebracy, wyrobnicy bez zajęcia znajdą ratunek w swych ostatecznych potrzebach, a w dalszym celu mogą uzyskać poprawę stanu materialnego przez dobrowolną pracę zarobkową⁷. Przy tym, w swojej posłudze kierował się Brat Albert zasadą powszechności. Święty Paweł, jak słyszeliśmy w dzisiejszej lekcji, uważa się za powołanego, by „pozyskiwać wszystkich pogan dla posłuszeństwa wierze” (Rz 1,5). Brat Albert również przyjmuje do swoich przytulisk każdego ubogiego bez względu na narodowość, wyznanie lub pochodzenie.

3. Aktualność przesłania Ojca ubogich

Czego uczy nas dzisiaj św. Brat Albert? Jakie przesłanie nam pozostawia? Uroczysty akt beatyfikacji w 1983 r. oraz kanonizacji w 1989 r. ukazują nam św. Brata Alberta jako wzór dla naszych czasów.

Świadczenie jego życia wskazuje najpierw na prawdę o nierozwalnej więzi między miłosierdziem a chrześcijaństwem. Św. Jan Paweł II, jeszcze jako kardynał Karol Wojtyła, ujął tę prawdę oraz świadectwo o niej w sposób następujący: „Miłosierdzie i chrześcijaństwo to jedno i to samo. Jeśli nie byłoby miłosierdzia, nie ma chrześcijaństwa (...). Wyznanie wiary musi się dopełnić wyznaniem miłości (...)”⁸. Cóż więc znaczy nasza wiara bez miłosierdzia, bez konkretnego zaangażowania, wyrażającego troskę o bliźniego: chorego, samotnego, opuszczonego,

ubogiego duchowo czy materialnie? Ten bliźni nie znajduje się gdzieś daleko. Z tym właśnie bliźnim utożsamia się sam Chrystus: „cokolwiek uczyniliście jednemu z braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,40). W tym bliźnim Bóg staje się Emmanuelem – Bogiem z nami.

Z kolei powstaje pytanie, w jaki sposób powinniśmy dawać świadectwo ewangelicznej miłości? Kardynał Wojtyła wyjaśnia nam, jak chrześcijanin powinien wyrażać swoją wiarę: „Trzeba świadczyć swoim człowieczeństwem, trzeba świadczyć sobą i tutaj Brat Albert jest dla nas wzorem nieporównanym. Przecież on nie miał prawie żadnych środków, ślubował najsurowsze ubóstwo, nie dysponował żadnymi funduszami, żadnymi gotowymi instytucjami, tylko postanowił dawać siebie”⁹. Święty porzucił sztukę, powab kariery i sławy, aby duszę swoją oddać Bogu i bliźnim, nie zatrzymując nic dla siebie. A czym może być owo „dawanie siebie” dzisiaj dla nas? To nic innego jak codzienny trud, cicha ofiara ze swojego czasu, swoich sił, swojego zdrowia, to umniejszanie siebie w służbie bliźnim, to bycie „dobrym jak chleb, który dla każdego leży na stole, z którego każdy może kęs dla siebie ukroić i nakarmić się, jeśli jest głodny”¹⁰.

Na zakończenie podamy jeszcze jedną naukę, przekazaną milczącym świadectwem świętego Ojca ubogich. To nauka o godności każdego człowieka, o konieczności okazywania szacunku i dobroci każdej ludzkiej osobie, ponieważ kryje ona w sobie niezatarty obraz Bożego podobieństwa. Tam, gdzie dla wielu trudno było dostrzec nawet człowieczeństwo, przykryte brudem nędzy i moralnego zaniedbania, św. Brat Albert dostrzegał oblicze Chrystusa cierpiącego – *Ecce Homo*. Prośmy Boga, o taką wiarę i taką wrażliwość, abyśmy mieli niewzruszone przekonanie, że to samemu Jezusowi służymy: karmiąc głodnych, dając dach nad głową bezdomnym, odziewając nagich, opatrując chorych, wyciągając rękę do spętanych nałogami, pocieszając strapionych, dobrze radząc wątpiącym, sprowadzając na właściwą drogę błądzących. Oby rok Jubileuszu setnej rocznicy śmierci św. Brata Alberta stał się nie tylko okazją do przypomnienia świadka bez reszty oddanego Bogu, ale przede wszystkim przynosił owoce przemiany serc, ożywionych nową i większą wrażliwością na ludzką biedę. Ufamy, że pobudzenie naszej wyobraźni miłosierdzia uwidoczni się także w konkretnych inicjatywach oraz dziełach, „aby świadectwo wierzących stało się jeszcze mocniejsze i skuteczniejsze”¹¹. Prośmy Matkę Najświętszą, którą św. Brat Albert czcił szczególnym nabożeństwem, aby jako Matka Miłosierdzia

wspierała swym wstawiennictwem wszystkich pragnących podążać szlakami miłosiernej miłości.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce obecni
na 373. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski
w Warszawie, w dniu 8 czerwca 2016 r.

Przypisy:

1. „Brat naszego Boga” – to tytuł dramatu Karola Wojtyły, poświęconego postaci Adama Chmielowskiego – Brata Alberta.
2. Bulla *Misericordiae vultus Ojca świętego Franciszka O nadzwyczajnym Jubileuszu Miłosierdzia*, TUM Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 2015, s. 4.
3. „Przez Chrystusa, z Chrystusem, w Chrystusie. Przez wiarę i chrzest do świadectwa”, Program duszpasterski Kościoła w Polsce na lata 2013–2017, Wydawnictwo Święty Wojciech, Poznań 2013.
4. Bulla *Misericordiae vultus...*, dz. cyt., s. 24.
5. „Najpiękniejszy człowiek mego pokolenia Brat Albert” – tytuł książeczki Adolfa Nowaczyńskiego, Katolicki Uniwersytet Lubelski (1999); Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1999); księgarnia Św. Wojciecha (1936).
6. Pisma Adama Chmielowskiego (św. Brata Alberta) (1845–1916), Wydanie II poprawione i uzupełnione, Wydawnictwo Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy, Kraków 2004, s. 60n.
7. Pisma Adama Chmielowskiego (św. Brata Alberta), dz. cyt., s. 246.
8. Świadectwo oddania bez reszty. Przemówienia, homilie i utwory Karola Wojtyły – kapłana, biskupa, kardynała i papieża o Bracie Albercie – Adamie Chmielowskim, Wydanie II uzupełnione, Nakładem SS. Albertynek, Kraków 1990, s. 45.
9. Tamże.
10. Módlmy się ze świętym Bratem Albertem. Modlitwy i pieśni ku czci świętego Brata Alberta Chmielowskiego, Nakładem SS. Albertynek, Kraków 1990, s. 29.
11. Bulla *Misericordiae vultus...*, dz. cyt., s. 4.

Biskup diecezjalny

I. DEKRETY I ZARZĄDZENIA

DEKRET utworzenia Muzeum Diecezjalnego w Kołobrzegu

W trosce o zachowanie i udostępnienie społeczeństwu kościelnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, w myśl Konstytucji o Świętej Liturgii Soboru Watykańskiego 11 *Sacrosanctum Concilium* z dnia 4.12.1963 r., rozdz. VII, dokumentu Papieskiej Komisji ds. Kościelnych Dóbr Kultury *Necessita e urgenza* z dnia 8.12.1999 r. oraz art. 25 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r., niniejszym powołuję z dniem 1 września 2015 r.

Muzeum Diecezjalne w Kołobrzegu.

Do zadań tej placówki diecezjalnej należy gromadzenie, konserwacja i eksponowanie zabytkowych przedmiotów sztuki kościelnej.

Siedzibą Muzeum Diecezjalnego będzie masyw wieżowy Bazyliki pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kołobrzegu przy ul. Katedralnej 25.

Muzeum Diecezjalne w swojej działalności będzie kierowało się przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego, stosownymi Instrukcjami Stolicy Apostolskiej, Statutem Muzeum oraz Regulaminem wewnętrznym jak również zasadami muzealnictwa.

Dan w Koszalinie we wspomnienie św. Bernarda,
opata i doktora Kościoła, dnia 20 sierpnia RP 2015
Znak: B 36 – 1/15

ks. Kazimierz Klawczyński
Wicekanclerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

DEKRET
ustanawiający Diecezjalną Radę ds. Formacji Kapłanów
Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej

Wypełniając dyspozycje kan. 279 KPK, dekretu Soboru Watykańskiego II o formacji kapłańskiej *Optatam totius* nr 22, adhortacji apostolskiej Jana Pawła II *Pastores dabo Vobis* nr 70–81 i dokumentów Kongregacji ds. Duchowieństwa: *Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów* nr 69–97 oraz *Kapłan głosiciel słowa, szafarz sakramentów i przewodnik wspólnoty w drodze do Trzeciego Tysiąclecia chrześcijaństwa*, niniejszym **z dniem 1 października 2016 r.** ustanawiam na okres 3 lat Radę ds. Formacji Kapłanów Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej.

W skład Rady wchodzi następujący członkowie:

ks. bp Krzysztof Włodarczyk – przewodniczący

ks. Waław Grądalski

ks. Wojciech Marcinkiewicz

ks. Radosław Mazur

ks. Tomasz Tomaszewski

o. Piotr Włodyga OSB

ks. Paweł Wojtawicz

ks. Piotr Woźniak

Do zadań Rady należy opracowanie i przedstawienie Biskupowi Diecezjalnemu do zatwierdzenia programu formacji stałej duchowieństwa Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej oraz bieżące analizowanie problemów kapłańskich.

Wszystkim członkom Rady życzę Bożej pomocy w realizacji powierzonych zadań i z serca błogosławię.

Dan w Koszalinie, we wspomnienie św. Waława

dnia 28 września RP 2016

Znak: B 8 – 1/16

ks. dr Waław Łukasz
Kanclerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołońskiej

STATUT „CARITAS DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ”

Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej, zwana dalej Caritas, ustanowiona dekretem Biskupa Ignacego Jeża, biskupa koszalińsko-kołobrzesckiego w dniu 19 marca 1990 roku i będąca kontynuatorem tradycji Caritas sprzed 1950 roku, kieruje się niniejszym Statutem.

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej (dalej Caritas) jest instytucją charytatywną, ustanowioną przez Biskupa Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej (dalej Biskupa Diecezjalnego) do pełnienia posługi miłosierdzia w kraju i poza jego granicami.

§ 2

1. Caritas posiada kościelną i cywilną osobowość prawną. Działa w oparciu o przepisy prawa kościelnego, odpowiednie przepisy prawa państwowego oraz postanowienia niniejszego Statutu.
2. Caritas prowadzi działalność pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, ze zmianami).

§ 3

1. Nadrzędną władzą Caritas jest Biskup Diecezjalny, który:
  - 1) powołuje Caritas do istnienia,
  - 2) nadaje jej Statut,
  - 3) dokonuje zmian w Statucie,
  - 4) sprawuje nadzór nad Caritas,
  - 5) powołuje i odwołuje dyrektora,
  - 6) udziela „nihil obstat” na kandydaturę zastępcy dyrektora oraz na jego odwołanie,
  - 7) zatwierdza budżet i plany finansowe,
  - 8) wydaje zgodę na zaciąganie zobowiązań powyżej zwyczajnego zarządzania mieniem materialnym,

- 9) przyjmuje i zatwierdza:
  - a) sprawozdania finansowe jednostek prowadzących działalność gospodarczą,
  - b) sprawozdania finansowe i merytoryczne Caritas Pomagam Bliźniemu – Organizacji Pożytku Publicznego,
  - c) sprawozdania z wykonania zadań publicznych jednostek realizujących zadania publiczne,
  - d) jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania Caritas,
- 10) podejmuje decyzje o wyborze stosowanych, w tym uproszczonych zasad prowadzenia rachunkowości,
- 11) rozwiązuje Caritas,
- 12) powołuje i odwołuje komisję rewizyjną i radę Caritas.

§ 4

Siedzibą Caritas jest miasto Koszalin. Caritas może tworzyć na terenie diecezji oraz całej Polski jednostki organizacyjne służące do realizacji swych statutowych zadań, z zachowaniem odpowiednich przepisów prawa.

§ 5

Caritas ma prawo posiadania, nabywania, dysponowania i zarządzania swym majątkiem, ruchomym i nieruchomym, jak również występowania przed władzami państwowymi, sądowymi i osobami trzecimi dla obrony i reprezentacji swych praw.

ROZDZIAŁ II CELE I ZADANIA

§ 6

Podstawowym celem Caritas jest praktyczne realizowanie nauki Jezusa Chrystusa o miłosierdziu. Cel ten wypływa z Chrystusowego przykazania miłości odczytywanego w aktualnej sytuacji Kościoła i w obliczu konkretnych potrzeb ludzkich. Caritas realizuje ten cel, mając na uwadze godność każdej osoby ludzkiej.

§ 7

1. Do zadań Caritas, w tym także do działalności w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, należy:

- 1) działalność charytatywna i opracowywanie programów tej działalności;
- 2) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- 3) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka oraz wspieranie systemu pieczy zastępczej;
- 4) udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa;
- 5) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 6) promocja zatrudnienia i aktywizacja społeczno-zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 7) organizacja i prowadzenie kursów i szkoleń, staży i praktyk zawodowych;
- 8) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 9) działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 10) działalność na rzecz integracji cudzoziemców;
- 11) ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618, 788 i 905);
- 12) propagowanie profilaktyki zdrowotnej i promocja zdrowego stylu życia;
- 13) działalność w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego oraz kształtowanie świadomości ekologicznej;
- 14) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 15) zakładanie i prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- 16) działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 17) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 18) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 19) działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;

- 20) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 21) działalność w zakresie oraz na rzecz rozwoju nauki, szkolnictwa, edukacji, oświaty i wychowania;
- 22) zakładanie i prowadzenie żłobków, przedszkoli, punktów wsparcia oraz świetlic dla dzieci i młodzieży i osób starszych;
- 23) działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 24) zakładanie i prowadzenie kuchni i jadłodajni oraz udzielanie pomocy żywnościowej;
- 25) organizowanie doraźnej pomocy finansowej i rzeczowej, zwrotnej i bezzwrotnej, dla osób fizycznych i instytucji;
- 26) działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 27) działalność w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 28) działalność w zakresie turystyki i krajoznawstwa;
- 29) działalność w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 30) działalność w zakresie obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 31) upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 32) pomoc w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o wartości chrześcijańskie i patriotyczne oraz udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 33) działalność w zakresie ratownictwa i ochrony ludności;
- 34) pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 35) upowszechnianie i ochrona praw konsumentów;
- 36) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 37) tworzenie i organizacja wolontariatu Caritas oraz promowanie różnych form wolontariatu;
- 38) pomoc Polonii i Polakom za granicą;
- 39) działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 40) promocja Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 41) przeciwdziałanie przemocy, uzależnieniom i patologiom społecznym oraz zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego;

- 42) wspieranie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych;
- 43) wspieranie osób starszych poprzez integrację i aktywizację społeczną;
- 44) wsparcie edukacyjne dla osób starszych i osób o niskich kwalifikacjach, zwiększające ich wiedzę i kompetencje;
- 45) prowadzenie działalności charytatywnej i opiekuńczej, systematyzowanie jej form i podejmowanie działań na rzecz szerokiego zakresu potrzebujących, w szczególności: rodziny, dzieci, młodzieży, rodziców samotnie wychowujących dzieci, niepełnosprawnych, chorych, seniorów, uzależnionych, bezdomnych, ubogich, bezrobotnych, ofiar przemocy, więźniów, migrantów i uchodźców, ofiar klęsk żywiołowych, epidemii i konfliktów zbrojnych i prześladowanych;
- 46) udzielanie pomocy doraźnej i rozwojowej na terenie diecezji i poza jej granicami;
- 47) szerzenie chrześcijańskiej nauki o miłosierdziu i pogłębianie jej zrozumienia;
- 48) krzewienie ducha czynnej miłości bliźniego;
- 49) systematyczna i metodyczna formacja charytatywna i duchowa dzieci, młodzieży i dorosłych;
- 50) działalność wydawnicza: wydawanie materiałów formacyjnych i informacyjnych o pracy Caritas, biuletynów, czasopism i książek;
- 51) działalność oświatowa;
- 52) analiza niekorzystnych zjawisk społecznych, zakresu ich występowania, a także wypracowywanie programów zmierzających do ich usuwania;
- 53) opracowywanie inicjatyw mających na celu rozwój i restrukturyzację polskiej wsi oraz wzmocnienie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich;
- 54) organizowanie i prowadzenie różnych typów placówek opiekuńczych, oświatowych, leczniczych, w tym hospicyjnych, medycznych, poradnictwa, wydawniczych oraz innych właściwych dla realizacji zadań Caritas w oparciu o rozpoznane w środowisku potrzeby;
- 55) organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży polonijnej, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, rodzin wielodziet-

- nych, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, zarówno w ośrodkach własnych, jak i obcych;
- 56) systematyczna formacja i kształcenie pracowników i wolontariuszy, organizacja rekolekcji, dni skupienia, pielgrzymek i szkoleń, dostarczanie materiałów formacyjnych, kontakt z Parafialnymi Zespołami Caritas i Szkolnymi Kołami Caritas Akademickimi Kołami Caritas;
  - 57) spotkania i seminaria formacyjne, Tygodnie Miłosierdzia, Niedziele Miłosierdzia i inne formy krzewienia miłości, organizowanie odczytów, konferencji, kursów, bibliotek, czytelni, poradni itp.;
  - 58) uczestniczenie w ogólnokrajowych akcjach, wchodzących w zakres charytatywnej działalności Kościoła;
  - 59) koordynacja działalności placówek kościelnych, zajmujących się pracą charytatywną na terenie diecezji;
  - 60) organizowanie i prowadzenie mieszkań chronionych;
  - 61) prowadzenie akcji promujących działalność charytatywną, współpraca ze środkami społecznego przekazu w celu propagowania działalności Caritas, prowadzenie stron internetowych i wykorzystanie możliwości Internetu;
  - 62) pozyskiwanie środków na działalność charytatywną poprzez organizowanie zbiórek i kwest, koncertów i innych imprez o charakterze charytatywnym, pozyskiwanie sponsorów, występowanie o dotacje;
  - 63) działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt. 1–62;
  - 64) prowadzenie działalności gospodarczej, z której dochód przeznaczony jest w całości na działalność statutowo-charytatywną. W celu prowadzenia działalności gospodarczej Caritas powołuje odrębną jednostkę działalności gospodarczej, funkcjonującą w oparciu o jej regulamin;
  - 65) prowadzenie Organizacji Pożytku Publicznego, która kieruje się odpowiednimi przepisami prawa oraz własnym statutem. Pozy-skane przez nią środki przeznaczone są na działalność statutową.

§ 8

1. Caritas współpracuje z:

- 1) parafiami i innymi kościelnymi instytucjami, szczególnie charytatywnymi, na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej,
- 2) Kurią Biskupią w Koszalinie; w szczególności zadania formacyjne prowadzone są we współpracy z wydziałami i referatami ds. duszpasterstwa dzieci, młodzieży i rodzin,
- 3) z Caritas Polska i Caritas diecezjalnymi w zakresie koordynacji działań charytatywnych oraz w realizacji uchwał podjętych większością głosów na zebraniach dyrektorów Caritas diecezjalnych po uzyskaniu zgody Biskupa Diecezjalnego,
- 4) organami administracji publicznej,
- 5) organizacjami charytatywnymi innych wyznań i religii oraz organizacjami świeckimi, przy zachowaniu własnej tożsamości,
- 6) podmiotami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi w zakresie realizacji celów statutowych.

ROZDZIAŁ III ORGANY

§ 9

1. Organami Caritas są:

- 1) zarząd,
- 2) rada Caritas,
- 3) komisja rewizyjna.

§ 10

1. Zarząd stanowią:

- 1) dyrektor,
- 2) zastępca dyrektora,
- 3) sekretarz.

2. Jeżeli nie został wyznaczony zastępca dyrektora i sekretarz, wówczas funkcję zarządu pełni dyrektor.

§ 11

1. Do obowiązków zarządu należy:

- 1) organizowanie przewidzianych statutem działań Caritas,
- 2) opracowywanie programów pracy Caritas w diecezji,
- 3) przygotowywanie budżetu i sprawozdań,
- 4) gospodarowanie funduszami i majątkiem Caritas stosownie do przepisów *Kodeksu prawa kanonicznego* (KPK), rozporządzeń Biskupa Diecezjalnego oraz przepisów prawa cywilnego,
- 5) organizowanie spotkań celem omawiania bieżących spraw,
- 6) przygotowywanie programów formacyjnych i duszpasterskich oraz ich przedstawianie Biskupowi Diecezjalnemu i radzie Caritas.

§ 12

1. Dyrektor jest powołany przez Biskupa Diecezjalnego dekretem nominacyjnym na podstawie kan. 157 *Kodeksu prawa kanonicznego* i zobowiązany jest zawrzeć umowę o pracę w Caritas jako pracownik zarządzający zakładem pracy w rozumieniu art. 128 § 2 pkt. 2 *Kodeksu pracy*. Umowa o pracę winna być zawarta na czas określony wynikający z dekretu Biskupa Diecezjalnego.

2. Do obowiązków dyrektora należy:

- 1) reprezentowanie Caritas i występowanie w jej imieniu zgodnie z przepisami prawa,
- 2) składanie w imieniu Caritas oświadczeń woli oraz podpisywanie aktów prawnych,
- 3) przewodniczenie zarządowi,
- 4) podejmowanie w imieniu zarządu decyzji w bieżących sprawach,
- 5) zatrudnianie pracowników Caritas i reprezentowanie Caritas w stosunkach pracowniczych stosownie do przepisów prawa pracy,
- 6) przedstawianie Biskupowi Diecezjalnemu projektu budżetu,
- 7) przedstawianie Biskupowi Diecezjalnemu:
  - sprawozdań finansowych jednostek prowadzących działalność gospodarczą,
  - sprawozdania finansowego i merytorycznego Caritas

- „Pomagam Bliźniemu” – Organizacja Pożytku Publicznego,
- sprawozdań z wykonania zadań publicznych jednostek realizujących zadania publiczne,
  - jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań Caritas,
- 8) innych sprawozdań z działalności Caritas,
  - 9) bieżące informowanie Biskupa Diecezjalnego o działalności Caritas, stosownie do przepisów KPK i rozporządzeń Biskupa obowiązujących w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej,
  - 10) uczestniczenie w sesjach duszpasterskich Kurii,
  - 11) zwoływanie posiedzeń rady Caritas, komisji rewizyjnej i zarządu,
  - 12) nadzorowanie i kontrolowanie funkcjonowania jednostek działalności gospodarczej,
  - 13) zarządzanie organizacją pożytku publicznego,
  - 14) przedstawianie kandydatury zastępcy dyrektora Biskupowi Diecezjalnemu do zatwierdzenia oraz jego odwołanie,
  - 15) powoływanie i odwoływanie sekretarza Caritas,
  - 16) koordynacja i organizowanie pracy biura Caritas.

§ 13

1. Do obowiązków zastępcy dyrektora należy:

- 1) wykonywanie zadań zleconych przez dyrektora Caritas,
- 2) zastępowanie dyrektora w razie jego nieobecności w zakresie przez niego ustalonym,
- 3) poszukiwanie i realizacja właściwych form kształtowania i rozwoju apostołstwa charytatywnego w diecezji i parafiach,
- 4) opieka i moderowanie działalności Szkolnych Kół Caritas.

§ 14

1. Do obowiązków sekretarza należy:

- 1) przygotowanie zebrań zarządu,
- 2) protokołowanie posiedzeń zarządu,
- 3) czuwanie nad realizacją wniosków podjętych przez zarząd.

§ 15

1. Rada Caritas składa się z trzynastu osób, w tym sześciu dyrektorów placówek Caritas, mianowanych przez Biskupa Diecezjalnego

na wnioszek zarządu, i czterech osób z urzędu: dyrektora Wydziału Duszpasterskiego i dyrektora Wydziału Katechetycznego Kurii Biskupiej oraz po jednym przedstawicielu Parafialnych Zespołów Caritas oraz Szkolnych Kół Caritas oraz trzech księży wicedziekanów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

2. Obowiązkiem rady Caritas jest służenie opinią Biskupowi Diecezjalnemu oraz Caritas w zakresie jej działalności. Rada Caritas opiniuje programy działania Caritas.

§ 16

Komisję rewizyjną stanowi zespół pięciu osób mianowany przez Biskupa Diecezjalnego.

§ 17

1. Komisja zbiera się raz w roku, w ciągu trzech miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego i dokonuje kontroli wykonania budżetu Caritas, majątku, ksiąg i gospodarki finansowej Caritas. Dokonuje oceny sprawozdania finansowego w zakresie zgodności z księgami i dokumentami, jak też ze stanem faktycznym. Wyniki kontroli wraz z wnioskami przedstawia na piśmie Biskupowi Diecezjalnemu.
2. Komisja rewizyjna ma prawo wystąpienia do zarządu Caritas z wnioskiem o dokonanie audytu zewnętrznego.
3. Do zadań komisji rewizyjnej należy również kontrola przestrzegania przez zarząd Caritas prawa, statutu i regulaminów.
4. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w działalności Caritas, Komisja rewizyjna niezwłocznie przedstawia Biskupowi Diecezjalnemu informacje o nieprawidłowościach wraz z propozycjami ich usunięcia.

§ 18

1. Komisja rewizyjna jest niezależna od zarządu Caritas w zakresie kontroli wewnętrznej, a jej członkowie nie mogą być członkami zarządu Caritas, rady Caritas, ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia.

2. Członkowie komisji rewizyjnej nie mogą być kiedykolwiek skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.
3. Przedstawiciel komisji rewizyjnej ma prawo udziału z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu oraz wnoszenia projektów uchwał.
4. Członkowie komisji rewizyjnej nie mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji żadnego wynagrodzenia, a jedynie zwrot uzasadnionych kosztów, poniesionych dla wykonania koniecznych czynności kontrolnych, zatwierdzonych przez Biskupa Diecezjalnego.

ROZDZIAŁ IV STATUS CARITAS DIECEZJI I JEDNOSTEK WEWNĘTRZNYCH – STRUKTURA ORGANIZACYJNA

§ 19

1. Caritas Diecezji jest kościelną osobą prawną. Osobowość prawna została nabyta w trybie przepisów art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17.05.1989 roku o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 29, poz. 154).
2. W strukturze Caritas funkcjonują jednostki wewnętrzne, nieposiadające osobowości prawnej:
  - 1) prowadzące podstawową działalność statutową charytatywną i opiekuńczą,
  - 2) prowadzące działalność gospodarczą, uznane przez Dyrektora Izby Skarbowej za odrębne podmioty podatkowe w trybie przepisów art. 55 ust. 8 ustawy wymienionej w ust. 1, z których dochód przeznaczony jest w całości na statutową działalność charytatywno-opiekuńczą,
  - 3) prowadzące odpłatną i nieodpłatną działalność pożytku publicznego w jednostkach realizujących zadania publiczne,
  - 4) Caritas „Pomagam Bliźniemu” Organizacja Pożytku Publicznego.
5. W ewidencji finansowej jednostek prowadzących odpłatną i nieodpłatną działalność pożytku publicznego, w jednostkach reali-

zujących zadania publiczne oraz wewnętrznej jednostki Caritas „Pomagam Bliźniemu”, będącej organizacją pożytku publicznego, wyodrębnia się koszty, przychody i wynik każdej z tych działalności.

6. Wykaz jednostek wewnętrznych Caritas stanowi załącznik do niniejszego statutu.
7. Zmiany w składzie jednostek wewnętrznych w obszarze poszczególnych rodzajów działalności (zmniejszenia lub zwiększenia) nie stanowią zmiany statutu.

ROZDZIAŁ V FORMY ORGANIZACYJNE CARITAS DIECEZJI

§ 20

1. Podstawowe formy organizacyjne, funkcjonujące poza strukturą Caritas:
  - 1) Parafialne Zespoły Caritas (PZC),
  - 2) Szkolne Koła Caritas (SKC),
  - 3) Akademickie Koła Caritas (AKC).
4. PZC, SKC, AKC to organizacje młodzieżowe, włączające się na zasadzie wolontariatu w działalność charytatywno-opiekuńczo-wychowawczą Caritas.

§ 21

Parafialne Zespoły Caritas mogą powstać przy parafii w Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej.

§ 22

Jednostki organizacyjne Caritas powołuje dyrektor Caritas, z tym że w przypadku powoływania jednostek organizacyjnych o charakterze ponad parafialnym potrzebna jest zgoda Biskupa Diecezjalnego.

§ 23

1. Parafialny Zespół Caritas w swojej działalności korzysta z osobowości prawnej posiadanej przez parafię.

2. Caritas nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania finansowe Parafialnych Zespołów Caritas.

ROZDZIAŁ VI MAJĄTEK CARITAS

§ 24

1. Dobra materialne ruchome i nieruchome winny zostać wprowadzone do ewidencji finansowej Caritas.
2. Nieruchomości użytkowane przez jednostkę centralną oraz przez jednostki wewnętrzne podlegają ujęciu do ewidencji finansowej jednostki centralnej.
3. Majątek ruchomy i nieruchomy, własny i niestanowiący własności, będący we władaniu Caritas, może być przekazany jednostkom wewnętrznym do użytkowania z prawem pobierania pożytków.
4. Czynności prawne przekraczające zwykły zarząd wymagają zezwolenia na alienację według przepisów prawa kanonicznego.

ROZDZIAŁ VII FUNDUSZE, GOSPODARKA FINANSOWA I RACHUNKOWOŚĆ

§ 25

1. Źródłem finansowania działalności statutowej Caritas są:
  - 1) ofiary pieniężne i w naturze od osób fizycznych i prawnych oraz funduszy kościelnych,
  - 2) zapisy, darowizny, spadki od osób fizycznych polskich i zagranicznych,
  - 3) subwencje i dotacje pochodzące od krajowych i zagranicznych instytucji państwowych, samorządowych, społecznych, osób fizycznych i prawnych,
  - 4) dochody z majątku ruchomego i nieruchomego oraz własnej działalności gospodarczej,
  - 5) wpływy z działalności statutowej odpłatnej,
  - 6) wpływy z organizowanych imprez i zbiórek.

2. Caritas tworzy fundusze:

- 1) fundusz statutowy odpowiadający wartości nieruchomości otrzymanych nieodpłatnie – tworzony w jednostce centralnej,
- 2) fundusz statutowy z nadwyżki przychodów nad kosztami za rok obrotowy; nadwyżka kosztów nad przychodami podlega odniesieniu na zmniejszenie funduszu statutowego – tworzony w ewidencji jednostki centralnej,
- 3) fundusz zasobowy w wysokości nadwyżki przychodów nad kosztami pozostawionej w jednostce wewnętrznej z przeznaczeniem na finansowanie działalności statutowej – tworzony w jednostce wewnętrznej.

§ 26

Diecezja i parafie nie ponoszą odpowiedzialności finansowej za zobowiązania Caritas.

§ 27

W razie likwidacji Caritas, jej majątek przechodzi na własność diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej z przeznaczeniem na cele charytatywne.

§ 28

Rachunkowość prowadzona jest w oparciu o przepisy krajowego prawa bilansowego i podatkowego z uwzględnieniem przepisów:

- 1) ustawy z dnia 17 maja 1989 roku o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego,
- 2) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego o wolontariacie,
- 3) ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
- 4) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,

dla każdej jednostki wewnętrznej realizującej zadania publiczne lub prowadzącej działalność pożytku publicznego, w sposób umożliwiający wyodrębnienie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności.

ROZDZIAŁ VIII CARITAS A ISTNIEJĄCE FORMY DUSZPASTERSTWA CHARYTATYWNEGO

§ 29

Działalność Caritas nie znosi i nie zastępuje innych form apostołstwa charytatywnego oraz pracy prowadzonej na szczeblu dekanatu i parafii. Caritas dąży do wzmocnienia działań dotychczasowych oraz współpracuje w diecezji, dekanatach i parafiach w pracy formacyjnej i w konkretnych działaniach charytatywnych.

ROZDZIAŁ IX SYMBOLE I ŚWIĘTA

§ 30

Caritas używa pieczęci podłużnej i okrągłej. Pieczęć podłużna zawiera: nazwę statutową i adres siedziby, zaś jednostki używają pieczęci podłużnej, która zawiera nazwę i adres siedziby. Pieczęć okrągła zawiera w środku symbol Caritas przedstawiający czerwony równoramienny krzyż z potrójnymi falistymi promieniami, wychodzącymi z każdego wewnętrznego kąta między ramionami krzyża i białymi literami „Caritas”, wpisanymi w stylizowany symbol serca oraz napis w otoku: Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej.

§ 31

Patronem Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej jest św. Brat Albert.

§ 32

1. Świętami patronalnymi Caritas są:

- 1) druga niedziela wielkanocna, obchodzona jako święto Miłosierdzia Bożego,
- 2) liturgiczne wspomnienie św. Brata Alberta, przypadające 17 czerwca,
- 3) liturgiczne wspomnienie świętych Archaniołów: Michała, Rafała i Gabriela, przypadające 29 września.

ROZDZIAŁ X ROZPORZĄDZENIA KOŃCOWE

§ 33

1. Niniejszy statut zabrania udzielania pożyczek lub zabezpieczenia zobowiązań majątkiem Caritas w stosunku do członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”.
2. Zabrania się również przekazywania majątku Caritas na rzecz członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach.
3. Zabrania się wykorzystywania majątku Caritas na rzecz członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu Caritas.
4. Zabrania się zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organów Caritas, pracownicy Caritas lub ich osoby bliskie na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

§ 34

Niniejszy statut wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 roku.

Zatwierdzam zmieniony Statut Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej.

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Załącznik
Struktura organizacyjna
Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

- A. Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej – podstawowa działalność statutowa (charytatywna i opiekuńcza)**
- B. Caritas „Pomagam Bliźniemu” Organizacja Pożytku Publicznego**
- C. Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej – jednostki realizujące zadania publiczne**
  - 1. Dom Samotnej Matki „Dar Życia” Caritas w Koszalinie
  - 2. Centrum Kryzysowe Caritas dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi „Nadzieja” im. św. Jana Pawła II w Koszalinie
  - 3. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas pw. św. Jadwigi w Koszalinie – Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów Caritas w Koszalinie
  - 4. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas pw. św. Jadwigi w Koszalinie
Świetlica profilaktyczno-wychowawcza Caritas dla dzieci w Koszalinie
  - 5. Bursa szkolna dla chłopców im. św. Stanisława Kostki w Szczecinku
  - 6. Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas dla osób niepełnosprawnych przy domu parafialnym Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Bosko w Sycewicach
  - 7. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Pile pw. Matki Bożej z Lourdes
Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi
  - 8. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Pile pw. Matki Bożej z Lourdes
Centrum Integracji Społecznej Caritas
  - 9. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Pile pw. Matki Bożej z Lourdes
Przedszkole Niepubliczne Caritas nr 1 w Pile
  - 10. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Pile pw. Matki Bożej z Lourdes
Przedszkole Niepubliczne Caritas nr 2 w Leżeniczy

11. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas Diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej w Pile pw. Matki Bożej z Lourdes
Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas w Leżeniczy
12. Dom Opiekuńczo-Hospicyjny Caritas im. Biskupa Czesława Domina w Darłowie

D. Caritas Diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej – działalność go-spodarcza

1. Biuro Administracyjno-Księgowe Caritas w Koszalinie
2. Ośrodek Charytatywny dla Dzieci i Młodzieży Caritas pw. Aniołów Stróżów w Koło-brzegu
3. Ośrodek Charytatywny Caritas Diecezji Koszalińsko-Koło-brze-skiej St. Liborius w Ostrowcu
4. Ośrodek Charytatywny Caritas w Podczelu

ZMIANY W KALENDARZU LITURGICZNYM DIECEZJI

Z radością dzielę się wiadomością, że Stolica Apostolska odpowiedziała pozytywnie na prośbę biskupa ordynariusza i pozwoliła na wprowadzenie kilku zmian w naszym kalendarzu liturgicznym.

W diecezji, która wciąż buduje swoją tożsamość, jest rzeczą ogromnie ważną, by wyakcentować postacie świętych związanych z naszą ziemią, czyniąc to właśnie w czasie liturgii, gdzie Kościół uczy się wierzyć i żyć *lex orandi – lex credendi – lex vivendi*. Z tego powodu warte zauważenia i wykorzystania w celebracjach są nie tylko wspomnienia obowiązkowe, ale także nasze lokalne wspomnienia dowolne.

Zmiany w kalendarzu już obowiązują.

Zostaną one uwzględnione w przyszłorocznym wydaniu „Kalendarza Liturgicznego” diecezji, a przede wszystkim w zapowiedzianym nowym wydaniu VI tomu Lekcjonarza Mszalnego oraz w przygotowywanych nowych wydaniach Liturgii Godzin i Mszału Rzymskiego.

W załączniku przesyłam aktualny kalendarz diecezjalny, wskazówki co do wyboru tekstów oraz krótkie uzasadnienie zmiany.

Ks. Jarosław Kwiecień,
ceremoniarz diecezjalny

**KALENDARZ LITURGICZNY
DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ**

1.

23 kwietnia

**ŚWIĘTEGO WOJCIECHA, BISKUPA I MĘCZENNIKA
Głównego patrona Polski i diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej
Uroczystość**

Jak dotychczas.

2.

12 czerwca

**BŁOGOSŁAWIONYCH MĘCZENNIKÓW
BRONISŁAWA KOSTKOWSKIEGO I TOWARZYSZY**

Wspomnienie dowolne

Bronisław Jerzy Kostkowski (1915–1942), alumn Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Po aresztowaniu 7 listopada 1939 roku oraz pobycie w różnych więzieniach umieszczono go w obozie koncentracyjnym w Dachau. Ze względu na to, że urodził się w Słupsku, czyli na terenie ówczesnych Niemiec, zaproponowano mu uwolnienie w zamian za rezygnację z przygotowania do kapłaństwa. Odrzucił on jednak zdecydowanie taką propozycję: „Raczej śmierć wybiorę niż sprzeniewierzę się powołaniu, którym Bóg mnie zaszczylił”. Zmarł 27 września 1942 roku na gruźlicę, spowodowaną ogólnym wycieńczeniem organizmu.

Liturgia Godzin: Teksty wspólne o wielu męczennikach, z wyjątkiem:

Modlitwa

Wszzechmogący, wieczny Boże, Ty dałeś błogosławionym męczennikom Bronisławowi i współtowarzyszom udział w męce Chrystusa, † wspomóż swoją łaską naszą słabość, * abyśmy naśladując męczenników, którzy nie wahali się umrzeć za Ciebie, odważnie wyznawali Cię naszym życiem. Przez naszego Pana.

**Msza święta: Msza wspólna o wielu męczennikach, kolekta własna (jak wyżej), czytania z dnia lub wkrótce w VI tomie lekcjonarza czytania własne ze wspomnienia. 12 czerwca kolekta jest w MR jednako-
wa dla wszystkich wspominanych w tym dniu męczenników. Wystarczy zamiast podanych błogosławionych wymienić bł. Bronisława.**

3.

25 czerwca

BŁ. DOROTY Z MĄTOWÓW Wspomnienie dowolne

Liturgia godzin: **Tom III**, s. 1265.

Msza święta: **Msza wspólna o świętych, kolekta własna, MR s. 120', czytania z dnia lub własne ze wspomnienia (LM, tom VI).**

Uzasadnienie zmiany: Bł. Dorota urodziła się w Mątowach Wielkich w 1347 roku. Jako żona i matka zaznała wielu trudności w niełatwym związku z mężem i stała się świadkiem śmierci ośmiorga swoich dzieci. Będąc zapobiegliwą gospodynią domu, stale dążyła do chrześcijańskiej doskonałości. W tym okresie wiele pielgrzymowała i w roku 1387 znajdowała się na terytorium obecnej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej odwiedzając trzykrotnie sanktuarium maryjne na Górze Chelmskiej koło Koszalina. W pismach jej spowiednika i kierownika duchowego, Jana z Kwidzyna, w których opisał doświadczenie duchowe Doroty, znajdujemy liczne szczegóły dotyczące jej wizyt w koszalińskim sanktuarium oraz łask, których doświadczyła w tym miejscu. Po śmierci męża udała się do Kwidzyna, aby korzystać z kierownictwa duchowego wybitnego teologa Jana. Za jego zgodą zamknęła się w celi obok kościoła katedralnego i oddała się modlitwie i pokucie. Zmarła 25 czerwca 1394 roku.

4.

1 lipca

ŚW. OTTONA, BISKUPA Wspomnienie obowiązkowe

Liturgia godzin: **Teksty wspólne o pasterzach, z wyjątkiem tekstów własnych, tom III s. 1291.**

Msza święta: **Msza wspólna o misjonarzach, kolekta własna, MR s. 130', czytania z dnia lub własne ze wspomnienia (LM, tom VI).**

Uzasadnienie zmiany: Urodził się około roku 1060 we Frankonii i w 1102 został biskupem Bambergu. Na prośbę księcia polskiego, Bolesława III w 1124 udał się na Pomorze w celu

nawrócenia na chrześcijaństwo jego słowiańskich mieszkańców, wciąż jeszcze pogan. W roku 1125 głosił Ewangelię w Kołobrzegu i Białogardzie, budując tam pierwsze kościoły. Otton został ogłoszony na Pomorzu Apostolus gentis Pomeranorum i wreszcie kanonizowany przez Klemensa III w 1189 roku.

5.

14 sierpnia

**ŚW. MAKSYMILIANA MARII KOLBEGO,
PREZBITERA I MĘCZENNIKA**

Patrona diecezji

Wspomnienie obowiązkowe

Jak dotychczas.

6.

15 września

**NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY BOLESNEJ,
PANI SKRZATUSKIEJ**

Wspomnienie obowiązkowe

Figura Matki Bożej Bolesnej trzymającej na kolanach zdjęte z krzyża ciało Jezusa powstała w XV wieku. Do Skrzatusza, polskiej wsi położonej na pograniczu Pomorza i Wielkopolski, trafiła w roku 1575. Rozwijający się i potwierdzany cudami kult Pani Skrzatuskiej doprowadził do wybudowania barokowej świątyni, którą uroczyście poświęcono w roku 1701. Umieszczona w jej centrum pieta została ukoronowana 18 września 1988 roku przez prymasa Polski kard. Józefa Glempa. Skrzatusz jest głównym sanktuarium i miejscem pielgrzymkowym w diecezji koszalińsko-kołobrzeszkiej.

Liturgia Godzin: **Teksty wspólne o Najśw. Maryi Pannie, z wyjątkiem tekstów własnych, tom IV. s. 1173.**

Msza święta: **Msza własna, MR s. 216', czytania własne ze wspomnienia, wkrótce w VI tomie lekcjonarza I czytanie własne (do wyboru z drugim lub jako pierwsze z trzech dla ubogacenia Liturgii Słowa).**

7.

25 października
ROCZNICA POŚWIĘCENIA
KOŚCIOŁA KATEDRALNEGO W KOSZALINIE
W diecezji – Święto
W kościele katedralnym – Uroczystość

Jak dotychczas.

8.

16 listopada
NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY OSTROBRAMSKIEJ,
MATKI MIŁOSIERDZIA
Wspomnienie dowolne

Liturgia Godzin: **Teksty wspólne o Najśw. Maryi Pannie, z wyjątkiem tekstów własnych, tom IV, s. 1355.**

Msza święta: **Msza własna, MR s. 282', czytania z dnia lub własne ze wspomnienia (LM, tom VI).**

Uzasadnienie zmiany: Koniec II wojny światowej oraz włączenie Kresów w granice Związku Radzieckiego to czas przesiedleń Polaków na teren Pomorza, a zatem także naszej diecezji. Przesiedleńcy przynieśli ze sobą kult Matki Bożej Ostrobramskiej, który pozostaje wciąż żywy w niektórych częściach diecezji.

ZWOLNIENIA I NOMINACJE

zwolnieni

z obowiązków wikariusza:

- 1.12.2016 o. Michał Saratowski OFMConv z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszalinie
- 16.12.2016 ks. Konrad Rogala z parafii pw. św. Michała Archanioła w Jastrowiu
- 22.12.2016 ks. Jacek Zdoliński z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Kołobrzegu

z obowiązków proboszcza:

- 24.11.2016 ks. Kazimierz Mordacz z parafii pw. św. Marcina Biskupa w Gwieżdzinie

z obowiązków administratora:

- 15.12.2016 ks. Eugeniusz Łabisz z parafii pw. św. Urszuli Ledóchowskiej w Wieszynie

z Rady Kapłańskiej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej:

- 22.10.2016 o. Piotr Pawlik OFMConv

z obowiązków ojca duchownego:

- 12.08.2016 ks. Piotr Pękul z Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie

z obowiązków moderatora Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzesckiej w Koszalinie:

- 31.10.2016 bp Krzysztof Zadarko

z obowiązków diecezjalnego duszpasterza osób niesłyszących:

- 15.12.2016 ks. Eugeniusz Łabisz

mianowani

wikariuszem:

- 1.10.2016 o. Damian Basarab OFMConv w parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Darłowie
- 1.10.2016 ks. Marian Mordarski MS w parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Trzciance
- 17.12.2016 ks. Konrad Rogala w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Ustce
- 23.12.2016 ks. Jacek Zdoliński w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

administratorem:

- 25.11.2016 ks. Tadeusz Gorla w parafii pw. św. Marcina Biskupa w Gwieździnie

kapelanem:

- 1.10.2016 ks. Andrzej Zaniewski w Policji w Koszalinie
- 10.10.2016 ks. Antoni Tofil w granicach administracyjnych diecezji strażaków Powiatu Pilskiego

dekanalnym ojcem duchownym:

- 14.10.2016 ks. Jerzy Knap w dekanacie Jastrowie

skierowani na urlop zdrowotny:

- 8.11.2016 ks. Robert Stwora (bezterminowo)
- 25.11.2016 ks. Kazimierz Mordacz (bezterminowo)

do Rady Kapłańskiej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej:

- 22.10.2016 bp Krzysztof Włodarczyk
- 22.10.2016 ks. Antoni Kloska
- 22.10.2016 ks. Łukasz Gąsiorowski

moderatorem Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Koszalinie:

1.11.2016 bp Krzysztof Włodarczyk

diecezjalnym duszpasterzem osób niesłyszących:

20.12.2016 ks. Zdzisław Dmuchała

II. KALENDARIUM POŚLUGI BISKUPA DIECEZJALNEGO

PAŹDZIERNIK

2 października

– wizytacja parafii Rzeczenica

8 października

– inauguracja roku akademickiego – WSD

23 października

– Msza św. z okazji 25-lecia parafii pw. św. Jana Kantego w Słupsku

23–24 października

– wizytacja parafii Uniechów

25 października

– 33. rocznica poświęcenia kościoła katedralnego w Koszalinie
i święcenia diakonatu

29 października

– Msza św. dla pielgrzymów dekanatu Szczecinek w Skrzatuszu

30 października

– Msza św. na zakończenie 24. Koszalińskich Dni Kultury
Chrześcijańskiej – parafia pw. św. Kazimierza w Koszalinie

LISTOPAD

2 listopada

- Msza św. dla nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii w CEF-ie

5 listopada

- spotkanie komisji przygotowawczej II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

6–7 listopada

- wizytacja parafii Bińcze

9–12 listopada

- rekolekcje w duchowości bł. Karola de Foucauld – CEF

11 listopada

- Msza św. dla członków Ruchu Światło-Życie – WSD

13–15 listopada

- wizytacja parafii Krzemieniewo

14 listopada

- spotkanie pastoralne dla proboszczów – WSD

17 listopada

- podsumowanie w Rzeczenicy wizytacji w dekanacie Czarne

18 listopada

- 10-lecie szkoły im. Ludzi Morza w Mścicach

19 listopada

- zakończenie Roku Miłosierdzia – parafia pw. św. Józefa w Słupsku

20 listopada

- zakończenie Roku Miłosierdzia – katedra

22–25 listopada

- rekolekcje dla biskupów – Częstochowa

26 listopada

- konferencja oraz uroczysta Eucharystia – Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach

27–30 listopada

- rekolekcje dla kapłanów – Szczyrk

GRUDZIEŃ

2 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Złocieńcu

3 grudnia

- Dzień Skupienia dla Nauczycieli – CEF
- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku

7 grudnia

- wręczenie nagrody Róża Miłosierdzia – rezydencja biskupia
- spotkanie dotyczące Orszaku Trzech Króli – parafia pw. św. Wojciecha w Koszalinie

8 grudnia

- odpust w katedrze
- otwarcie „Kawiarni z duszą” w Koszalinie

9 grudnia

- Msza św. (Towarzystwo Szkół Twórczych) – katedra

10 grudnia

- spotkanie opłatkowe osób życia konsekrowanego – kościół pw. św. Józefa przy katedrze
- Adwentowe Czuwanie Młodych – parafia pw. NMP Wspomożycielki w Pile

13 grudnia

- spotkanie z dziennikarzami Radia Plus i Gościa Niedzielnego – rezydencja biskupia
- Msza św. w rocznicę stanu wojennego – katedra

14 grudnia

- spotkanie z mediami – rezydencja biskupia

15 grudnia

- spotkanie Rady Kapłańskiej i księży dziekanów – CEF
- spotkanie opłatkowe Związku Sybiraków – Koszalin

16 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych – parafia pw. MB Nieustającej Pomocy w Świdwinie

17 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w katedrze

18 grudnia

- Msza św. i poświęcenie skweru im. kard. Ignacego Jeża – parafia pw. św. Stanisława Kostki w Pile

19 grudnia

- spotkanie opłatkowe z pionierami – Koszalin

22 grudnia

- spotkanie opłatkowe – WSD

23 grudnia

- spotkanie opłatkowe z więźniami – Koszalin

24 grudnia

- spotkanie opłatkowe ze strażakami – Koszalin
- pasterka – parafia pw. MB Wspomożenia Wiernych w Pile
- pasterka w Skrzatuszu

Synod diecezjalny

REGULAMIN II SYNODU DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

A. WPROWADZENIE

- § 1. „Zgodnie z wielowiekową zasadą działalności duszpasterskiej, która potem została skodyfikowana przez Sobór Trydencki, podjęta na nowo przez Sobór Watykański II i przewidziana w prawie kanonicznym, na szczycie wszystkich diecezjalnych struktur aktywnej współpracy w zarządzaniu diecezją przez biskupa miejsce uprzywilejowane zajmuje Synod diecezjalny. Stanowi on akt władzy biskupiej, a zarazem jest przejawem komunii – wyrazem komunii hierarchicznej należącej do natury Kościoła” (Kongregacja do spraw Biskupów, Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów *Apostolorum successores*, nr 166).
- § 2. II Synod Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej (zwany dalej „synodem”), zwołany dnia 11 czerwca 2016 roku, jest zebraniem przedstawicieli kapłanów, osób konsekrowanych i wiernych świeckich diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej (zwanej dalej „diecezją”), którzy dla dobra całej wspólnoty diecezjalnej świadczą pomoc biskupowi koszalińsko-kołobrzeskiemu (zwanemu dalej „biskupem”) w usłyszeniu tego, co Duch Święty mówi dzisiaj do Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego, oraz w rozpoznaniu dróg, którymi Bóg chce go prowadzić we współczesnym świecie.
- § 3. Synod odbywa się zgodnie z przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego (kanony 460–468), ze wskazaniem Instrukcji Kongregacji do spraw Biskupów i Kongregacji do spraw Ewangelizacji Narodów o synodach diecezjalnych z dnia 19 marca 1997 roku oraz z postanowieniami niniejszego regulaminu.

B. STRUKTURA SYNODU

I. Biskup

- § 4. Jedynym ustawodawcą na synodzie jest biskup, który:
1. zwołuje synod i przewodniczy jego pracom,
  2. promulguje regulamin synodu oraz inne akty prawne niezbędne do jego funkcjonowania,
  3. określa skład komisji głównej i przewodniczy jej pracom osobiście lub przez swojego delegata,

4. ustanawia poszczególne komisje i inne organy synodalne oraz określa ich skład,
5. wzywa członków synodu,
6. zwołuje sesje synodalne, które mogą mieć charakter uroczysty lub roboczy,
7. przewodniczy sesjom synodalnym osobiście lub przez swojego delegata, którym może być wikariusz generalny lub wikariusz biskupi,
8. zatwierdza i promulguje statuty synodu.

II. Komisja główna

§ 5. Do zadań komisji głównej należy:

1. wspieranie biskupa w kierowaniu pracami synodu,
2. wyznaczanie celów i zadań komisjom tematycznym oraz czuwanie nad ich realizacją,
3. analizowanie i ocenianie projektów dokumentów opracowanych przez komisje tematyczne,
4. kierowanie redakcją statutów synodu.

§ 6. Zadaniem sekretarza komisji głównej jest merytoryczne i formalne wspieranie biskupa lub jego delegata w przewodniczeniu posiedzeniom komisji głównej.

III. Komisja teologiczna i komisja prawna

§ 7. Komisja teologiczna i komisja prawna wspierają komisję główną w realizacji jej zadań.

§ 8. Do zadań komisji teologicznej należy w szczególności:

1. dbanie o teologiczną poprawność tekstów synodalnych i spójność wizji teologicznej synodu,
2. dbanie o jednolitość, precyzję i komunikatywność języka tekstów teologiczno-pastoralnych synodu,
3. specjalistyczna pomoc komisjom tematycznym i zespołom synodalnym.

§ 9. Do zadań komisji prawnej należy w szczególności:

1. dbanie o zgodność projektów regulacji proponowanych w ramach prac synodalnych z prawem powszechnym Kościoła,
2. dbanie o jednolitość i precyzję języka tekstów prawnych synodu,
3. specjalistyczna pomoc komisjom tematycznym i zespołom synodalnym.

IV. Komisje tematyczne

- § 10. Dla realizacji celów synodu biskup ustanawia następujące komisje tematyczne:
1. komisję do spraw wiernych świeckich,
  2. komisję do spraw duchowieństwa,
  3. komisję do spraw osób konsekrowanych,
  4. komisję do spraw kultu Bożego,
  5. komisję do spraw duszpasterstwa i nowej ewangelizacji,
  6. komisję do spraw katechizacji,
  7. komisję do spraw charytatywnych,
  8. komisję do spraw mediów,
  9. komisję do spraw administracyjnych,
  10. komisję do spraw ekonomicznych,
  11. komisję do spraw historycznych.
- § 11. Podczas trwania synodu biskup może ustanawiać nowe i rozwiązywać już istniejące komisje tematyczne oraz dokonywać zmian w ich składach.
- § 12. Do zadań komisji tematycznych należy w szczególności:
1. identyfikowanie i analizowanie szczegółowych zagadnień z zakresu kompetencji komisji, szczególnie w kontekście:
    - a) aktualnej sytuacji duszpasterskiej w diecezji,
    - b) wyzwań stawianych przez współczesny świat,
    - c) obowiązujących w diecezji regulacji prawnych, zwyczajów i praktyk,
  2. ocenianie obecnej sytuacji w świetle Ewangelii i nauczania Kościoła,
  3. proponowanie rozwiązań w zakresie prawodawstwa partykularnego,
  4. przygotowywanie materiałów potrzebnych do pracy zespołów synodalnych,
  5. formułowanie ustaleń wstępnych (przeznaczonych do dalszej konsultacji) i końcowych (przeznaczonych na sesje synodalne),
  6. redagowanie zleconych przez komisję główną części statutów synodu,
  7. uczestniczenie, w miarę możliwości, w działaniach formacyjnych i promocyjnych organizowanych przez sekretariat synodu.
- § 13. Realizowanie zadań przez komisje tematyczne dokonuje się w szczególności przez:

1. szczegółową kwerendę, skierowaną do zespołów synodalnych lub innych podmiotów zaaprobowanych przez komisję główną,
  2. konsultowanie się ze specjalistami z danej dziedziny (konsultorami).
- § 14. Posiedzenia komisji tematycznych odbywają się zgodnie z aktualnym rytmem prac synodalnych wyznaczonym przez komisję główną.
- § 15. Do zadań przewodniczących komisji tematycznych należy w szczególności:
1. zwoływanie posiedzeń komisji i określanie porządku obrad,
  2. prowadzenie obrad, zarządzanie głosowań i zabieganie o jednomyślność w podejmowaniu decyzji,
  3. nadzorowanie sporządzania dokumentacji prac komisji,
  4. zlecanie i nadzorowanie zadań powierzonych członkom lub konsultorom komisji,
  5. reprezentowanie komisji wobec innych organów synodu i na zewnątrz.
- § 16. Do zadań sekretarzy komisji tematycznych należy w szczególności:
1. przygotowywanie materiałów potrzebnych do prac komisji,
  2. troska o odpowiednie wyposażenie miejsca obrad i o inne sprawy związane z zapleczem logistycznym,
  3. sporządzanie protokołów posiedzeń i innej dokumentacji prac we współpracy z sekretariatem synodu,
  4. prowadzenie korespondencji komisji za pośrednictwem sekretariatu synodu,
  5. przekazywanie informacji o zwołaniu posiedzenia komisji jej członkom, osobom zaproszonym i sekretariatowi synodu.
- § 17. Uprawnionymi do głosowania są wyłącznie członkowie komisji.
- § 18. W podejmowaniu decyzji przez komisje należy dążyć do jednomyślności. W razie niemożności jej osiągnięcia decyzje podejmowane są w drodze głosowań jawnych, zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania. Przy równej ilości głosów decyduje głos przewodniczącego.
- § 19. Osoby, które nie są członkami danej komisji tematycznej, mogą uczestniczyć w jej posiedzeniach z głosem doradczym, po pisemnym zaproszeniu przez przewodniczącego komisji.
- § 20. Członkowie komisji głównej, komisji teologicznej i komisji prawnej oraz przewodniczący komisji tematycznych mogą bez

żadnych ograniczeń uczestniczyć w posiedzeniach każdej komisji tematycznej. Powinni jednak z odpowiednim wyprzedzeniem poinformować przewodniczącego tej komisji tematycznej o swoim zamiarze uczestniczenia w posiedzeniu.

- § 21. Z posiedzenia komisji należy sporządzić protokół, który podpisuje przewodniczący komisji. Zatwierdzanie protokołu odbywa się na kolejnym posiedzeniu komisji.
- § 22. W wyjątkowych sytuacjach, posiedzenia komisji mogą przyjąć formę współdziałania na odległość, przy wykorzystaniu współczesnych technik teleinformatycznych (Internet). Za dokumentację takich prac odpowiada sekretarz danej komisji.
- § 23. Dokumentacja prac komisji przechowywana jest przez sekretariat synodu. Wszystkie materiały należy przekazywać do niego niezwłocznie po ich sporządzeniu.

V. Parafialne zespoły synodalne

- § 24. W każdej parafii, w terminie wskazanym przez biskupa, proboszcz powołuje parafialny zespół synodalny, stając się równocześnie jego przewodniczącym.
- § 25. W uzasadnionych przypadkach komisja główna może zezwolić na powołanie międzyparafialnego zespołu synodalnego. Wniosek w tej sprawie składają wspólnie zainteresowani proboszczowie, wskazując tego spośród nich, który będzie jego przewodniczącym. W pozostałych sprawach do międzyparafialnych zespołów synodalnych stosuje się wskazania dotyczące parafialnych zespołów synodalnych.
- § 26. Na pierwszym zebraniu członkowie zespołu wybierają jego sekretarza. Przewodniczący zespołu przekazuje do sekretariatu synodu informację o powołaniu zespołu wraz z listą jego członków i danymi kontaktowymi sekretarza, w tym jego adresem e-mail i numerem telefonu.
- § 27. Członkami parafialnych zespołów synodalnych są przede wszystkim:
  1. parafialni delegaci na spotkania synodalne,
  2. członkowie parafialnych rad duszpasterskich i ekonomicznych,
  3. katecheci (osoby świeckie i konsekrowane) zatrudnieni w szkołach na terenie danej parafii w wymiarze pracy nie mniejszym niż pół etatu, z zachowaniem zasady, że jeden katecheta należy wyłącznie do jednego parafialnego zespołu synodalnego,

4. animatorzy katechezy parafialnej,
  5. lektorzy i nadzwyczajni szafarze Komunii Świętej,
  6. liderzy katolickich ruchów, stowarzyszeń i wspólnot istniejących w parafii.
- § 28. Do zadań parafialnych zespołów synodalnych należy w szczególności:
1. formułowanie wniosków dotyczących organizacji życia religijnego w diecezji,
  2. refleksja nad zagadnieniami wskazanymi przez sekretariat synodu na danym etapie prac synodalnych, podejmowana z punktu widzenia doświadczenia wspólnoty lokalnej i dokonywana również w oparciu o gromadzone opinie członków tej wspólnoty,
  3. modlitwa za Kościół diecezjalny i dzieło synodu oraz jej animowanie w parafii,
  4. promowanie synodu w parafii i informowanie o jego pracach.
- § 29. Zebrania parafialnego zespołu synodalnego powinny odbywać się regularnie, zgodnie z rytmem prac synodalnych, i obejmować zawsze modlitwę, zapoznanie się z informacjami o aktualnym przebiegu synodu i właściwe obrady nad zagadnieniami przekazanymi zespołowi przez sekretariat synodu.
- § 30. W przypadku dużej liczby członków, zespół może obradować w kilku mniejszych grupach. Decyzja o takim trybie pracy oraz odpowiedzialność za podział i koordynację grup spoczywa na przewodniczącym.
- § 31. Sekretarz parafialnego zespołu synodalnego sporządza protokół z każdego zebrania i po zatwierdzeniu przez przewodniczącego przekazuje go do sekretariatu synodu przed upływem miesiąca od zebrania.

VI. Inne zespoły synodalne

- § 32. Zespoły synodalne mogą również powstawać poza strukturami parafialnymi, na przykład w ramach działających na terenie diecezji ruchów i stowarzyszeń katolickich, zgromadzeń zakonnych, duszpasterstw specjalistycznych (rodzin, młodzieży itd.).
- § 33. Decyzję o powstaniu takiego zespołu synodalnego podejmuje komisja główna na pisemny wniosek przedstawiciela środowiska postulującego powstanie takiego zespołu.

- § 34. Wniosek ten powinien zawierać:
1. uzasadnienie potrzeby powstania zespołu synodalnego,
  2. listę proponowanych członków z krótką charakterystyką ich zaangażowania w Kościele i wskazaniem kandydata na przewodniczącego zespołu, którym zawsze powinien być kapłan,
  3. opinię odpowiedzialnego kapłana (moderatora, asystenta kościelnego, duszpasterza grupy zawodowej lub środowiskowej itp.) dotyczącą zwłaszcza zdatności kandydata na przewodniczącego zespołu.
- § 35. Przewodniczących zespołów synodalnych, o których mowa w § 32, wyznacza biskup.
- § 36. Zadania i zasady funkcjonowania tych zespołów synodalnych określają przepisy dotyczące parafialnych zespołów synodalnych.

VII. Sekretariat

- § 37. Sekretariat synodu działa w sposób stały i nie jest ciałem kolegialnym synodu.
- § 38. Kierownikiem sekretariatu jest sekretarz synodu, który pełni równocześnie funkcję sekretarza komisji głównej.
- § 39. W skład sekretariatu wchodzi:
1. sekretarze komisji tematycznych,
  2. rzecznik prasowy diecezji,
  3. inne osoby mianowane przez biskupa.
- § 40. Do zadań sekretariatu należy:
1. organizowanie współpracy między poszczególnymi podmiotami działającymi w ramach synodu, a zwłaszcza dbanie o wewnętrzny obieg dokumentów,
  2. prowadzenie korespondencji komisji głównej, komisji teologicznej, komisji prawnej i komisji tematycznych,
  3. gromadzenie i udostępnianie właściwym podmiotom materiałów nadsyłanych do synodu,
  4. organizowanie sesji synodalnych we współpracy z odpowiednimi urzędami diecezji,
  5. sporządzanie protokołów z sesji synodalnych i z posiedzeń komisji głównej,
  6. współpraca w sporządzaniu protokołów z posiedzeń komisji teologicznej, komisji prawnej i komisji tematycznych z sekretarzami tych komisji,
  7. gromadzenie i przechowywanie akt i dokumentacji – także

- audiowizualnej – prac synodu we współpracy z archiwum diecezjalnym,
8. podejmowanie innych zadań w porozumieniu z przewodniczącymi komisji,
  9. koordynowanie i wspieranie prac zespołów synodalnych,
  10. prowadzenie i koordynowanie działań informacyjnych, formacyjnych i promocyjnych związanych z pracami synodu, a zwłaszcza:
    - a) prowadzenie strony internetowej synodu,
    - b) przygotowywanie materiałów dla mediów,
    - c) przygotowywanie materiałów duszpasterskich.

VIII. Członkowie synodu

- § 41. Członkami synodu, czyli uczestnikami sesji synodalnych, są:
1. biskupi pomocniczy,
  2. wikariusze generalni i wikariusze biskupi oraz wikariusz sądowy,
  3. kanonicy gremialni koszalińskiej kapituły katedralnej,
  4. członkowie rady kapłańskiej,
  5. rektor diecezjalnego wyższego seminarium duchownego,
  6. dziekani,
  7. członkowie komisji głównej,
  8. przedstawiciele kapłanów i ich zastępcy,
  9. przedstawiciele kapłanów emerytów,
  10. przedstawiciele wiernych świeckich,
  11. przedstawiciele przełożonych instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego posiadających dom w diecezji,
  12. przewodniczący i sekretarze komisji tematycznych oraz, jeśli żaden z pozostałych członków komisji nie jest członkiem synodu na mocy innego z punktów tego paragrafu, jeden z członków wybrany w ramach komisji,
  13. przewodniczący i sekretarze komisji teologicznej i komisji prawnej oraz, jeśli żaden z pozostałych członków komisji nie jest członkiem synodu na mocy innego z punktów tego paragrafu, jeden z członków wybrany w ramach komisji,
  14. inne osoby wezwane przez biskupa.
- § 42. Harmonogram wyłaniania członków synodu, o których mowa w § 41, punkty 8–13, określa sekretarz synodu.

- § 43. Wybory przedstawicieli kapłanów i ich zastępców, o których mowa w § 41, punkt 8, odbywają się według następujących zasad:
1. za przeprowadzenie wyborów w dekanacie odpowiedzialny jest dziekan,
  2. czynne prawo wyborcze posiadają wszyscy kapłani, którzy pełnią posługę duszpasterską na terenie dekanatu i nie są emerytami,
  3. bierne prawo wyborcze posiadają wszyscy kapłani, którzy pełnią posługę duszpasterską na terenie dekanatu i nie są emerytami, oprócz dziekana i innych kapłanów, którzy są już członkami synodu na podstawie § 41, punkty 2–4,
  4. w dekanacie Koszalin wybiera się jednego przedstawiciela i jego zastępcę spośród proboszczów oraz dwóch przedstawicieli i ich zastępców spośród wikariuszy,
  5. w dekanatach Białogard, Kołobrzeg, Piła, Słupsk Wschód, Słupsk Zachód i Szczecinek wybiera się jednego przedstawiciela i jego zastępcę spośród proboszczów oraz jednego przedstawiciela i jego zastępcę spośród wikariuszy,
  6. w pozostałych dekanatach wybiera się jednego przedstawiciela i jego zastępcę spośród proboszczów lub wikariuszy,
  7. wybory przeprowadza się w trybie tajnym bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy kapłanów posiadających czynne prawo wyborcze,
  8. dziekan przekazuje do sekretariatu synodu pisemny protokół wyborów wraz z danymi kontaktowymi wybranych przedstawicieli, w terminie zgodnym z harmonogramem.
- § 44. Wybory dwóch przedstawicieli kapłanów emerytów, o których mowa w § 41, punkt 9, odbywają się według zasad określonych przez dyrektora Domu Księży Emerytów w Kołobrzegu, który przekazuje do sekretariatu synodu pisemny protokół wyborów wraz z danymi kontaktowymi wybranych przedstawicieli, w terminie zgodnym z harmonogramem.
- § 45. Wybory przedstawicieli wiernych świeckich, o których mowa w § 41, punkt 10, odbywają się według następujących zasad:
1. diecezjalna rada duszpasterska wybiera dwunastu przedstawicieli według własnego uznania oraz po jednym przedstawicielu z każdego dekanatu spośród kandydatów zgłoszonych przez parafialne i międzyparafialne zespoły synodalne według następujących zasad:

- a) kandydat musi być pełnoletnim członkiem danej wspólnoty parafialnej,
  - b) każdy zespół synodalny może zgłosić najwyżej dwóch kandydatów,
  - c) wybory kandydatów przeprowadza się w trybie tajnym bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy członków zespołu synodalnego,
  - d) zgłoszenie wybranego kandydata powinno zawierać: protokół zebrania zespołu synodalnego wraz z wynikami głosowania, biogram kandydata, uzasadnienie kandydatury, pisemną zgodę na kandydowanie i dane kontaktowe kandydata,
2. wybory przedstawicieli przeprowadza się w trybie tajnym bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy członków rady,
  3. sekretarz rady przekazuje do sekretariatu synodu pisemny protokół wyborów wraz z informacjami o wybranych przedstawicielach (biogram, uzasadnienie, dane kontaktowe), w terminie zgodnym z harmonogramem.
- § 46. Wybory siedmiu przedstawicielek i trzech przedstawicieli położonych instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego posiadających dom w diecezji, o których mowa w § 41, punkt 11, odbywają się według zasad określonych przez wikariusza biskupiego do spraw życia konsekrowanego, który przekazuje do sekretariatu synodu pisemny protokół wyborów wraz z informacjami o wybranych przedstawicielach (biogram, dane kontaktowe), w terminie zgodnym z harmonogramem.
- § 47. Wybory, o których mowa w § 41, punkty 12–13, przeprowadza się w trybie tajnym bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy członków komisji. Przewodniczący komisji przekazuje do sekretariatu synodu pisemny protokół wyborów, w terminie zgodnym z harmonogramem.
- § 48. Do wyborów, o których mowa w § 43–47, stosuje się przepisy kanonu 119, punkt 1 Kodeksu Prawa Kanonicznego. Po dwóch bezskutecznych głosowaniach, należy głosować na dwóch kandydatów, którzy otrzymali większość głosów, lub, jeśli jest ich więcej, dwóch najstarszych wiekiem. Jeśli po trzecim głosowaniu pozostaje równowaga, wybrany jest ten kandydat, który jest starszy wiekiem.

- § 49. Członkowie synodu mają obowiązek uczestniczenia w sesjach synodalnych. W przypadku trwałej przeszkody uniemożliwiającej wypełnianie tego obowiązku członek synodu powiadamia o tym sekretariat synodu.
- § 50. Podczas pierwszej sesji przewodniczący i członkowie synodu składają wyznanie wiary, zgodnie z kanonem 833, punkt 1 Kodeksu Prawa Kanonicznego.

C. SESJE SYNODALNE

- § 51. Sekretariat synodu, z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, powiadamia członków synodu drogą elektroniczną o terminie sesji i przesyła konieczne materiały wraz z zatwierdzonym przez przewodniczącego protokołem z poprzedniej sesji.
- § 52. Zgłoszenie dodatkowego, czyli nieuwzględnionego w przesłanych materiałach, punktu do porządku obrad sesji musi być dokonane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- § 53. Przewodniczący sesji, którym jest biskup lub jego delegat, ustala porządek obrad i podaje go do wiadomości członków synodu najpóźniej na początku sesji.
- § 54. Czas pomiędzy poszczególnymi sesjami powinien umożliwiać poszczególnym komisjom prace redakcyjne, które koordynuje sekretariat synodu.
- § 55. Na sesję składają się:
1. modlitwa,
  2. prezentacja projektów uchwał synodalnych,
  3. dyskusja nad projektami i ewentualne głosowania,
  4. wolne głosy.
- § 56. Prezentacji projektów uchwał synodalnych dokonują przewodniczący komisji tematycznych. Treść tej prezentacji należy złożyć w sekretariacie synodu w wersji elektronicznej i w postaci podpisanego wydruku, w terminie do trzech dni roboczych od zakończenia danej sesji.
- § 57. Kolejność wystąpień podczas sesji ustala sekretariat synodu w porozumieniu z jej przewodniczącym.
- § 58. Maksymalny czas trwania pojedynczego wystąpienia określa przewodniczący sesji.
- § 59. Uczestnik sesji, który chce podczas niej zabrać głos, zgłasza się drogą elektroniczną do sekretariatu synodu, co najmniej trzy

- dni przed rozpoczęciem sesji. W uzasadnionych przypadkach zapisanie się do głosu może nastąpić już w trakcie trwania dyskusji, o czym decyduje przewodniczący sesji.
- § 60. W sytuacji wystąpień związanych ze zgłoszeniem poprawki do projektu uchwały synodalnej, tekst poprawki należy złożyć na piśmie przy zapisywaniu się do głosu.
- § 61. Jeśli zachodzi taka potrzeba, uczestnik sesji może złożyć w sekretariacie synodu dłuższą wersję swojego wystąpienia (w wersji elektronicznej i w postaci podpisanego wydruku), w terminie do trzech dni roboczych od zakończenia danej sesji.
- § 62. Przewodniczący sesji może z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej dziesięciu uczestników sesji zarządzić otwartą dyskusję, która nie wymaga uprzedniego zapisania się do głosu. Przewodniczący sesji udziela w niej głosu i określa maksymalny czas trwania wystąpień.
- § 63. Uczestnicy sesji mogą przedstawiać swoje opinie zarówno indywidualnie jak i w grupach. Na wystąpienie przedstawiciela grupy przewodniczący sesji może przeznaczyć więcej czasu. Stanowisko grupy powinno zostać złożone na piśmie przy zapisywaniu się do głosu w sekretariacie synodu wraz z podpisami wszystkich członków grupy.
- § 64. Głosowania zarządza przewodniczący sesji, określając jednocześnie przedmiot rozstrzygnięcia i sposób głosowania: za / przeciw / wstrzymuję się, *placet* / *non placet* / *placet iuxta modum* itd.
- § 65. Głosowania odbywają się w trybie jawnym. Tajny tryb głosowania może zarządzić przewodniczący sesji z własnej inicjatywy lub na wniosek uczestnika sesji.
- § 66. Decyzje podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków synodu, z wyjątkiem ostatecznych głosowań nad projektami uchwał, przy których wymagana jest większość 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy członków synodu.
- § 67. Nad zgłoszonymi poprawkami głosuje się oddzielnie, chyba że, ze względu na ich treść, wskazane jest głosowanie łączne.
- § 68. Podczas pierwszej sesji biskup powołuje spośród członków synodu trzyosobową komisję skrutacyjną i wyznacza jej przewodniczącego.

- § 69. Do zadań komisji skrutacyjnej należy:
1. powoływanie na poszczególne sesje odpowiedniej liczby skrutatorów,
  2. przeprowadzanie za pomocą skrutatorów liczenia głosów w trakcie głosowań,
  3. przekazywanie przewodniczącemu sesji wyników głosowań w formie protokołu.

D. STATUTY II SYNODU DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

- § 70. Na statuty synodu składają się deklaracje i dekrety synodalne oraz inne akty prawa diecezjalnego, które nie powstały bezpośrednio w wyniku prac synodalnych.
- § 71. Ostatecznej redakcji statutów dokonuje się po przeprowadzeniu głosowań nad wszystkimi deklaracjami i dekretami synodalnymi.
- § 72. Redakcją statutów kieruje komisja główna w ścisłej współpracy z komisjami teologiczną i prawną, komisjami tematycznymi oraz sekretariatem synodu.

E. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- § 73. Niniejszy regulamin wchodzi w życie w dniu podpisania.

Koszalin, dnia 23 grudnia 2016 roku
Znak: B 15 – 5/16

ks. dr Waław Łukasz
Kancelarz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Z życia diecezji

ROZDANIE NAGRÓD „UBI CARITAS”

Już po raz 15. Caritas Polska przyznała nagrody dla osób, którym nie są obojętne potrzeby drugiego człowieka i które biorą czynny udział w dziełach charytatywnych. Gala „Ubi Caritas” odbyła się 1 października w Warszawie. W skład kapituły nagrody weszli m.in. kard. Kazimierz Nycz, Marcin Przeciszewski, redaktor naczelny Katolickiej Agencji Informacyjnej, publicystka Ewa Czaczkowska. Przyznano 7 wyróżnień i 4 nagrody. 42 osoby i firmy zostały nominowane do nagrody w kategoriach: „Świadectwo”, „Współpraca” i „Darczyńca”. Z diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej nagrodą „Ubi Caritas” w kategorii „Świadectwo” została uhonorowana Maria Szypszak.

„Jej postawa jest godna uznania ze względu na wytrwałość, bezinteresowność oraz ofiarność w niesieniu służby drugiemu człowiekowi – uzasadnia kolegium nagrody. – Pomoc niesiona przez Panią Marię na rzecz Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej jest nieoceniona. Pani Maria m.in. zajmowała się przyjmowaniem osób potrzebujących pomocy we Wspólnocie Dzieci Łaski Bożej, pracowała w koszalińskim Domu Samotnej Matki Caritas. Przez ponad 5 lat (1995–2000) Pani Maria prowadziła akcję «Koza żywicielka», której celem było niesienie pomocy materialnej rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Od 2010 roku Pani Maria współpracuje z Fundacją Charytatywną im. Biskupa Czesława Domina, gdzie niesie posługę wśród więźniów”. W kategorii „Darczyńca” z Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej nominację otrzymały również Anna Maroszek z firmy DB Schenker oraz w kategorii „Współpraca” prezes Parafialnego Zespołu Caritas w Parafii Ducha Świętego w Koszalinie i opiekun Szkolnego Koła Caritas w Koszalinie – Wioletta Molenda. Sama Caritas, za działania na rzecz dzieci, otrzymała nagrodę z rąk ministra Marka Michałaka, Rzecznika Praw Dziecka.

Gala miała charakter ekumeniczny. Od 11 lat biorą w niej udział charytatywne organizacje ekumeniczne: prawosławna Eleos, która przyznaje nagrodę Dłoni Miłosierdzia, Diakonia Kościoła ewangelicko-augsburskiego, która przyznaje nagrodę Miłosiernego Samarytanina oraz diakonia Kościoła ewangelicko-reformowanego, która przyznaje nagrodę im. Biskupa Jana Niewieczera. Podczas gali z recitalem wystąpiła Stanisława Celińska, a prowadził ją prezenter TVP1, Marek Zajac.

VI DNI KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W SZCZECINKU

VI Dni Kultury Chrześcijańskiej w Szczecinku przebiegały pod hasłem „Miłosierdzie dla świata” i trwały od 5 do 28 października. W organizację imprez towarzyszących tym dniom zaangażowały się wszystkie szczecineckie parafie, jak również instytucje i organizacje świeckie. Pierwszego dnia w kościele pw. Miłosierdzia Bożego o godz. 17:30 miała miejsce śpiewana Koronka do Miłosierdzia Bożego w wykonaniu Chóru „Orantes” pod dyrekcją Szymona Cieślara, a o 18:00 odbyła się Msza św. inauguracyjna i wykład s. Zofii Piotrowskiej ZSJM zatytułowany „Artystyczny i teologiczny wymiar obrazu Jezusa Miłosiernego”.

W kolejnych dniach odbywały się konferencje, spotkania modlitewne, występy młodzieżowych zespołów muzycznych, projekcje filmów. I tak 7 października w kościele pw. NNMP miało miejsce Jerycho Różańcowe z prośbą o Boże Miłosierdzie dla świata, 8 października konferencja zatytułowana „O stracie da się rozmawiać”, gdzie poruszano ważną dla rodziców kwestię związaną ze stratą dziecka. Swoje wystąpienie mieli tu o. Piotr Włodyga OSB – trener komunikacji, prowadzący „Szkołę dla Rodziców” i grupę wsparcia dla rodziców po stracie dziecka, Violetta Południak – psycholog, wiceprezes Stowarzyszenia profilaktyki i Terapii „Młodzi Młodym” w Koszalinie oraz Wspólnota Rodziców po Stracie Dziecka z Gdańska. 9 października w parafii pw. św. Krzysztofa odbył się koncert Harcerskiego Zespołu Mandolinowego „Frygi”, a o godz. 18:00 w parafii pw. św. Franciszka – Różaniec Szlakiem Testamentu Jana Pawła II. W szczecineckim kinie Wolność dzieci mogły obejrzeć animowany film „Matka Teresa z Kalkuty”, natomiast dla starszego widza przygotowano premierę filmu „Historia Marii”. W muzeum regionalnym można było obejrzeć wystawę Polskiej Akcji Humanitarnej „Fotografie Tomasa Woźnego z Sudanu Południowego”. 22 października w kościele pw. Ducha Świętego odbył się koncert Beaty Bednarz zatytułowany „Wciąż mnie zadziwiasz Panie”. W poniedziałek 24 października w kościele pw. św. Rozalii można było uczestniczyć w pokazie multimedialnym „Caritas czyli miłosierdzie”, oraz koncercie uczniów i pedagogów Szkoły Muzycznej w Szczecinku. Nie zabrakło też wspomnień – 27 października w Bibliotece Miejskiej odbyło się spotkanie – Ks. Jan Kaczkowski we wspomnieniach współpracowników z hospicjum św. o. Pio w Pucku. Kolejną imprezą wpisującą się w cały cykl DKCH skierowaną do najmłodszych był Bal Wszystkich Świętych – zabawa dla dzieci, który odbył się 28 października w sali budynku SAPIK-u przy ul. Kilińskiego.

DNI KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W SŁUPSKU

W dniach od 7 do 29 października odbywały się w Słupsku Dni Kultury Chrześcijańskiej pod hasłem „Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny” (Łk 6, 36). Organizatorami wydarzenia były parafie katolickie Słupska, Parafia Prawosławna Świętych Apostołów Piotra i Pawła, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”, Rycerze Kolumba, Akcja Katolicka, NSZZ „Solidarność”, MDK, Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej, Stowarzyszenie Przyjaciół MDK, SL SALOS Słupsk.

Dni Kultury Chrześcijańskiej rozpoczęła Msza św. pod przewodnictwem bp. K. Zadarki w kościele Mariackim. Miłośnicy muzyki mogli wysłuchać koncertu „Posłuchaj tenorów w Mariackim” w wykonaniu zespołu „Servi Domini Cantores”. W obchody dni włączyła się także Miejska Biblioteka Publiczna, w której w nawiązaniu do obchodów Roku Sienkiewicza zorganizowano spotkanie autorskie z Jackiem Frankowskim i wystawę rysunków pt. „Bohaterowie Trylogii Sienkiewiczowsko-Hoffmanowskiej”. Natomiast w siedzibie Civitas Christiana można było obejrzeć prezentację Jana Wyrwasa z podróży po Palestynie pt. „Medytacyjna podróż do Ziemi Świętej”. Osoby zainteresowane historią Kościoła miały okazję wysłuchać wykładu dr. Leszka Laskowskiego „Odrodzenie katolicyzmu na Pomorzu Środkowym po II wojnie światowej”, z wykładem była połączona promocja książki *Kapłani trudnych czasów: z dziejów kościoła Katolickiego na Pomorzu Środkowym*. W każdą niedzielę października w kaplicy św. Jerzego, można było oglądać Wystawę Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa „Reżimy Totalitarne Wobec Duchownych Kościołów Chrześcijańskich Okupowanej Polski 1939–1945”. W trakcie Dni Kultury Chrześcijańskiej w Słupsku podsumowano też projekt „Tropem Chrześcijan w wielokulturowym Słupsku” i wyświetlono film „Manuskrypt”. Oprócz niego można było także obejrzeć film „Wyspa/Ostrov”, w reżyserii P. Longina. Muzeum Pomorza Środkowego było miejscem promocji powieści historycznej *I ona ma zielone oczy* Zbigniewa Zielonki, wygłoszono również laudację z okazji przyznanego mu Medalu Zasłużony Kulturze – „Gloria Artis”. Młodzież z Zespołu Szkół Katolickich im. św. Marka przygotowała program „Miłosierny Czyn – Teatr Cieni”, podczas którego przedstawiona została przypowieść o miłosiernym Samarytaninie.

W ramach Światowego Dnia Dziecka Utraconego w Sanktuarium pw. św. Józefa Oblubieńca NMP została odprawiona Msza św. dla rodzi-

ców po stracie dziecka, a na cmentarzu odbyła się ceremonia pochówku dzieci utraconych. Również w sanktuarium dziękowano we Mszy św. za pontyfikat św. Jana Pawła II. Msza św. w rocznicę śmierci bł. ks. Jerzego Popiełuszki została odprawiona w kościele pw. Serca Jezusowego. W obchody dni wpisał się też jubileusz 20-lecia Caritas parafii Mariackiej. O orędziu i formach kultu Miłosierdzia Bożego mówiła w kościele Mariackim s. Nikodema Rewa. Podczas obchodów Dni Kultury Chrześcijańskiej mieszkańców Słupska ewangelizowała na ulicach Wspólnota św. Jana Chrzciciela z Błotnicy. Na zakończenie w kościele pw. św. Ottona została odprawiona Msza św. w nadzwyczajnej formie rytu rzymskiego.

KONFERENCJA „O STRACIE DA SIĘ ROZMAWIAĆ”

W siedzibie Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” w Szczecinku 8 października odbyła się konferencja „O stracie da się rozmawiać”, adresowana głównie do rodziców, którzy stracili dziecko w różnych okolicznościach: jeszcze przed narodzeniem w wyniku poronienia, z powodu choroby czy samobójstwa, jak również do bliskich tych rodziców, do lekarzy, pielęgniarek i położnych, doradców życia rodzinnego i katechetów. W szczecińskim szpitalu rocznie dochodzi do około 70 poronień. Dla zdecydowanej większości rodziców jest to strata dziecka, a nie wydarzenie ginekologiczne. Bywa, że wśród ich bliskich, znajomych z pracy brakuje zrozumienia, umiejętności bycia z nimi. Stąd też potrzeba zorganizowania konferencji na temat straty.

O stracie dziecka w różnych okolicznościach, nie tylko przed narodzeniem mówili do zebranych rodzice ze Wspólnoty Rodziców po Stracie Dziecka w Gdańsku. – My nie mamy wziąć się w garść, ale właśnie wypłakać, wykrzyczeć ten ból – tłumaczyła Dorota Wiśniewska ze wspólnoty. Anna Suchomska z Gdańska przyznała, że niezrozumienie różnic w przeżywaniu straty przez kobietę i mężczyznę może doprowadzić nawet do rozpadu małżeństwa.

Spotkanie to miało także pomóc rodzicom, którzy stracili swoje dziecko w wyniku samobójstwa. Według danych policyjnych w Szczecinku rocznie dochodzi do około 10 zamachów samobójczych wśród młodych osób w wieku 15–24 lat. Konferencję na ten temat wygłosiła Violetta Południak, psycholog ze Stowarzyszenia „Młodzi Młodym”. Na temat relacji z Bogiem po stracie dziecka mówił benedyktyn o. Piotr

Włodyga: – Najczęściej lokalizujemy Boga w szczęściu. Stosujemy prostą zasadę – tam gdzie jest szczęście, jest Bóg; gdzie jest nieszczęście, Boga nie ma. Inaczej mówiąc – jest mi dobrze, czyli Bóg ze mną jest; coś w życiu jest nie tak, czyli Boga ze mną nie ma. W takim podejściu Bóg niewiele różni się od narkotyku. Lepsze jest lokalizowanie Boga w sile albo w prawdzie. Na zakończenie konferencji była również możliwość zadawania pytań i rozmów indywidualnych z prelegentami. Wydarzenie odbyło się w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej w Szczecinku. Patronat medialny nad konferencją sprawowały Radio Plus Koszalin i „Gość Niedzielny”. Na szczecińskim cmentarzu od 2015 roku chowane są prochy dzieci z różnych przyczyn pozostawionych w szpitalu. W 2016 roku pochówek dzieci utraconych odbył się 15 października.

II PIELGRZYMKA TRADYCJI ŁACIŃSKIEJ

Już po raz drugi wierni przywiązani do nadzwyczajnej formy rytu rzymskiego pielgrzymowali do Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu. W sobotę, 8 października br. w sanktuarium spotkało się ok. 120 osób z dziewięciu diecezji północno-zachodniej Polski. Najwięcej pielgrzymów przybyło z metropolii szczecińsko-kamieńskiej (z archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej, diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej i zielonogórsko-gorzowskiej), metropolii poznańskiej (wierni z archidiecezji poznańskiej) oraz metropolii gnieźnieńskiej (z archidiecezji gnieźnieńskiej, diecezji bydgoskiej i włocławskiej); w Skrzatuszu nie zabrakło również wiernych z metropolii gdańskiej (z archidiecezji gdańskiej i diecezji toruńskiej). Jedyń pątnik spoza północno-zachodniej Polski – z diecezji łowickiej – pokonał aż 360 kilometrów!

Program pielgrzymki obejmował zwiedzanie sanktuarium, konferencję ks. Dawida Pietrasa „Rola języka łacińskiego w liturgii Kościoła”, uroczystą Mszę Świętą w klasycznym rycie rzymskim z asystą wyższą (celebrans – ks. Dawid Pietras, kazanie wygłosił ks. Adam Wakulicz). Po przerwie obiadowej została odprawiona droga krzyżowa.

Ks. Dawid Pietras mówił podczas konferencji: – Tu i ówdzie od ludzi słyszymy, że łacina utrudnia przeżywanie Mszy św., bo przecież nic się nie rozumie... Powszechnie panuje taki pogląd. Czy jednak rozumienie tego, co ksiądz odmawia, jest konieczne w właściwym przeżywaniu liturgii? By odpowiedzieć na to pytanie, musimy najpierw postawić sobie inne pytanie: Czym właściwie jest Msza św. i jaki jest jej cel? Msza św.

z istoty swojej nie jest bankietem, na którym świetnie się bawimy. Nie jest ucztą, na której najważniejszy jest posiłek. Nie jest spotkaniem towarzyskim, na którym wspólnie możemy wymienić swoje poglądy. Nie jest wykładem, w którym kapłan ma przedstawić swój referat czy swoje przemyślenia. Msza św. jest uobecnieniem na sposób sakramentu, na sposób bezkrwawej Ofiary Krzyżowej Chrystusa pod postaciami hostii i wina. (...) Z istoty więc Ofiary Mszy św. jasno widać, że całkowite rozumienie słów wypowiedzianych przez kapłana nie jest potrzebne do właściwego przeżywania liturgii. Sw. O. Pio mawiał: „Mszał jest dla kapłana, a wierny ma się łączyć z Matką Bożą pod krzyżem”.

Prelegent zauważył, że wbrew obiegowym opiniom Sobór Watykański II nie zniósł łaciny, a – wręcz przeciwnie – podkreślił jej znaczenie dla Kościoła. W konstytucji o liturgii świętej – *Sacrosanctum concilium* – czytamy: „W obrządkach łacińskich zachowuje się używanie języka łacińskiego poza wyjątkami określonymi przez prawo szczegółowe” (nr 36). „Należy (...) dbać o to, aby wierni umieli wspólnie odmawiać lub śpiewać stałe teksty mszalne, dla nich przeznaczone, także w języku łacińskim” (nr 54). Ks. Pietras przywołał słowa papieża Jana XXIII z encykliki *Veterum sapientia*: „Wypada, aby Kościół posługiwał się nie tylko językiem powszechnym, ale także językiem odznaczającym się przymiotem niezmienności”.

Pątnicza inicjatywa jest dziękczynieniem Koszalińskiego Środowiska Tradycji Łacińskiej za motu proprio *Summorum Pontificum* papieża Benedykta XVI. W latach 2009–2014 wierni pielgrzymowali do Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej. W 2015 roku do pątników z diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej dołączyła grupa wiernych z archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W WSD

8 października, podczas inauguracji roku akademickiego 2016/2017 pięciu nowych alumnów złożyło swoje przyrzeczenia w obecności bp. Edwarda Dajczaka i zaproszonych gości. Łącznie w diecezji studiuje obecnie 36 kleryków. Mała liczba powołań może wynikać z wielu względów: demografii, ogólnego osłabienia religijności w Polsce, negatywnej atmosfery wokół Kościoła, światowych pokus – mówił rektor seminarium, ks. Wojciech Wójtowicz. – Trzeba pamiętać, że powołują już powołani. To jest pytanie do nas, księży, na ile nasze życie jest po-

ciągające dla młodego człowieka, który myśli o kapłaństwie. Pierwszy rok formacji, tzw. propedeutyczny, alumni spędzą w Domu św. Jana Pawła II w Szczecinku. Ich opiekunem i wychowawcą jest ks. dr Radosław Suchorab. Mszy św. rozpoczynającej inaugurację przewodniczył bp Edward Dajczak. Jednocześnie odbył się obrzęd kandydatury dla 4 kleryków, którzy następnie 25 października br. przyjęli święcenia diakonatu w koszalińskiej katedrze (Jacek Herman, Rafał Kowalski, Piotr Kuczewski, Adam Pałka).

XVI DZIEŃ PAPIESKI

Hasło XVI Dnia Papieskiego „Jan Paweł II – Bądźcie Świadcami Miłosierdzia” ściśle wiąże się z tematyką miłosierdzia, w sposób szczególny zaakcentowaną w Kościele podczas całego Roku Miłosierdzia. 9 października, po raz kolejny wolontariusze zbierali pieniądze na rzecz Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, powstałej w 2000 roku. Jednym z celów fundacji jest pomoc poprzez stypendia, szczególnie uzdolnionej, ale ubogiej młodzieży ze wsi i małych miejscowości. Obecnie programem stypendialnym objętych jest 2,5 tys. stypendystów. W diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej pomoc otrzymuje 68 osób. Diecezjalnym koordynatorem fundacji jest ks. Paweł Wojtalewicz. Pomoc fundacji nie kończy się tylko na sferze materialnej, ważna jest też formacja, organizowane są obozy wakacyjne i językowe.

Obok zbiórki w różnych parafiach diecezji odbyły się przedstawienia, apele modlitewne, publiczne czytanie Pisma Świętego; atrakcją Dnia Papieskiego były też „papieskie kremówki”. Świętowano m.in. na Górze Chełmskiej, tam w Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej można było uczcić relikwie św. Jana Pawła II. Wystawiono także do oglądania klęcznik oraz kropidło, których papież używał 1 czerwca 1991 roku podczas poświęcenia sanktuarium. Na Górze Chełmskiej w ramach Międzyszkolnego Dnia Papieskiego została odprawiona Msza św., a następnie uczestnicy zostali zaproszeni na poczęstunek i do wspólnego śpiewu przy ognisku. W Białogardzie, w kościele pw. Narodzenia NMP uczniowie ze Szkoły Podstawowej Nr 3 i scholi zaprezentowali przedstawienie „Świadek miłosierdzia”. W Pile odbył się Apel Maryjny na Placu Zwycięstwa przy figurze św. Jana Pawła II, którego organizatorem była parafia pw. Świętej Rodziny. W parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Połczynie-Zdroju z okazji obchodów Dnia Pa-

pieskiego po mszach świętych koncertował zespół parafialny. Natomiast w Słupsku czytano Ewangelię św. Jana i Psalm w ramach VII Słupskiego Czytania Pisma Świętego. W szczecineckiej parafii pw. św. Krzysztofa można było wysłuchać koncertu Harcerskiego Zespołu Mandolinowego „FRYGI”, a w kościele pw. św. Franciszka pomodlić się ulubioną modlitwą papieża – Różaniec Szlakiem Testamentu Jana Pawła II.

REKOLEKCJE DLA KANDYDATÓW DO BIERZMOWANIA

W dniach 14–16 października w ośrodku Caritas pw. Aniołów Stróżów w Kołobrzegu ponad 50 osób wzięło udział w pierwszym tegorocznym turnusie weekendowych rekolekcji dla kandydatów do bierzmowania. Spotkania i konferencje prowadzone były przez ewangelizatorów ze Szkoły Nowej Ewangelizacji Wspólnoty św. Pawła z Koszalina, pod kierunkiem ks. Rafała Jarosiewicza. – Nie chcielibyśmy, żeby bierzmowanie stało się dla nich, jak to się mówi, uroczystym pożegnaniem z Kościołem w obecności biskupa – tłumaczył ks. Jarosiewicz.

Wyjazdowe rekolekcje dla kandydatów do bierzmowania są propozycją diecezjalnego duszpasterstwa młodzieży. Następne turnusy rekolekcji prowadzone będą przez różne wspólnoty: Ruch Światło-Życie, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, Młodzież Szentszacką.

Kolejne terminy: 25–27 listopada w Ostrowcu, 16–18 grudnia w CEF-ie, 20–22 stycznia 2017 r. w CEF-ie, 24–26 lutego 2017 r. w CEF-ie, 3–5 marca 2017 r. w Skrzatuszu, 21–23 kwietnia 2017 r. w Kołobrzegu, 12–14 maja 2017 r. w Podczelu.

KOPIA PIETY SKRZATUSKIEJ W PARAFII PW. ŚW. WOJCIECHA W KOSZALINIE

Już po raz drugi parafię pw. św. Wojciecha nawiedziła kopia Cudownej Piety ze Skrzatusza. Proboszcz parafii ks. Andrzej Hryckowian chciał zorganizować taką wizytę z trzech powodów. Pierwszym z nich jest czas synodu, dlatego ważne jest, żeby parafianie poczuli się odpowiedzialni za diecezję, nie tylko za parafię. Matka Boża Skrzatuska przypomina o głównym sanktuarium diecezjalnym, zwraca uwagę właśnie na szerszy wymiar bycia w Kościele. Drugim powodem jest chęć zainteresowania i związania wiernych z diecezjalnym sanktuarium, żeby pojawiło

się w nich pragnienie odwiedzenia Skrzatusza. – Dla niektórych to miejsce jest wciąż odległe i nie chodzi tu tylko o kilometry, ale o dystans w sercu – mówił ks. Hryckowian. Po trzecie wybór października na spotkanie z Matką Bożą ze Skrzatusza ma przyczyniać się do pogłębienia u parafian pobożności maryjnej.

Nawiedzenie Matki Bożej Skrzatuskiej rozpoczęło się późnym wieczorem w sobotę 15 października. Kopię Cudownej Piety umieszczono obok ołtarza. Przez całą noc w kościele trwała adoracja Najświętszego Sakramentu. W niedzielę 16 października, podczas mszy homilie w parafii św. Wojciecha głosił ks. Waław Grądalski, kustosz skrzatuskiego sanktuarium. Nawiązał on do wezwania Pana Jezusa do nieustannej modlitwy, trwania w modlitwie i poddaniu się działaniu Boga. Wymienił Maryję, jako pierwszą nauczycielkę modlitwy, Ona ma uczyć nas jak codzienność przynieść do Boga. Na twarzy Maryi ze Skrzatuskiej Piety nie widać rozpaczy, a raczej nadzieję.

„DZIEŃ DLA RODZINY” W SKRZATUSZU

15 października „Dzień dla Rodziny” przy Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu zorganizowały Siostry Uczennice Krzyża. Hasłem przewodnim była „Sztuka okazywania miłości”. Wzięło w nim udział kilka rodzin. Małżonkowie uczestniczyli w kilkugodzinnych warsztatach, prowadzonych przez Jolantę Radczyk z Zielonej Góry – pedagoga rodzinnego, konsultantkę ds. wychowania i profilaktyki oraz wychowania do życia w rodzinie, doradczyni rodzinnej oraz członka Świeckiej Wspólnoty Uczniów Krzyża.

Tematem zajęć były etapy rozwoju małżeństwa, jak również koncepcja języków miłości według Garego Chapmana. Prowadząca podkreślała, jak ważne jest to, aby zdawać sobie sprawę z istnienia różnych etapów małżeństwa. W ciągu wspólnych lat relacja między małżonkami nieustannie ulega zmianom. Dlatego też powinny zmieniać się niektóre sposoby okazywania sobie nawzajem miłości. Pierwszy etap, obejmujący kilka lat po ślubie, jest pełen emocji, a pojawiające się dzieci pochłaniają małżonkom dużo czasu. Kiedy dzieci podrastają, małżeństwo wkracza w drugi etap, następuje pewna stabilizacja. – Wtedy właśnie może pojawić się rutyna i przekonanie, że osiągnęło się już pewien stan, który będzie trwał. Małżonkowie na tym etapie często przestają starać się o rozwój miłości – mówiła Jolanta Radczyk. Kolejny etap, związany

z wiekiem średnim, to czas, kiedy dzieci powoli opuszczają dom. Pojawia się syndrom „pustego gniazda”. Przez wcześniejsze zaniedbywanie wzajemnych relacji małżonkowie niejednokrotnie nie wiedzą jak spędzać czas razem, wkłada się pustka. – Chodzi o to, aby do współmałżonka mówić jego językiem, a nie swoim. Obdarowywanie drugiego tym, co jest dobre dla mnie, to częsty błąd – podkreślała doradczyni rodzinna.

W czasie trwania warsztatów dzieci miały swoje zajęcia pod opieką sióstr i animatorów. Spotkanie zakończyło się wspólną adoracją i Eucharystią w sanktuarium, przy Sercu Matki Podtrzymującej Nadzieję.

II PIELGRZYMKA DO MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ ŚWIATA W DOMACYNIE

15 października do Matki Bożej Królowej Świata w Domacynie zjechali motocykliści z bractwa motocyklowego „Żelazny”. Pielgrzymowali w podziękowaniu za bezpieczny sezon i modlili się w intencji miłośników motorów. Pielgrzymka rozpoczęła się o godz. 10:30 zbiórką przy hali „Homanit Arena” w Karlinie, skąd uczestnicy przejechali do kościoła pw. św. Michała Archanioła, gdzie o godz. 11:00 odprawiona została Msza św. Do Domacyna motocykliści wyruszyli o godz. 12:00, tam odbył się festyn z poczęstunkiem i ogniskiem.

Na pomysł zorganizowania pielgrzymki kończącej sezon motocyklowy wpadł Maciej Danowski – prezes bractwa skupiającego motocyklistów z regionu. – Ale pod tymi skórami są też katolicy. Większość z nas jest wierząca, ma Pana Boga w sercu. Pamiętamy, żeby otworzyć sezon z Panem Bogiem i z Nim go zakończyć. Dlatego też chcemy to pokazywać także pielgrzymując – mówi M. Danowski. Członkowie bractwa starają się też pomagać potrzebującym: organizują zbiórki, włączają się w akcje charytatywne. W pielgrzymce wzięło udział 200 motocyklistów. Pamiątkowe znaczki z wizerunkiem Matki Bożej Królowej Świata z Domacyna poświęcił towarzyszący pątnikom-motocyklistom ks. Radosław Występski, wikariusz karlińskiej parafii.

NAGRODA IM. KARD. NOM. IGNACEGO JEŻA

Już po raz ósmy przyznano Nagrodę im. kard. nom. Ignacego Jeża „Radość płynie z Nadziei”. Uroczysta gala odbyła się 16 października

w Filharmonii Koszalińskiej. Nagroda, ustanowiona przez bp. koszalińsko-kołobrzeskiego Edwarda Dajczaka, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” oraz diecezjalną Caritas, przyznawana jest osobom fizycznym i instytucjom z terenu diecezji w uznaniu za działalność społeczno-kulturalną lub charytatywną. W 2016 roku laureatami nagrody zostali: Alicja Kuczkowska z Wałcza, Zofia Langowska z Czaplinka i Szkoła Katolicka w Koszalinie.

Alicja Kuczkowska jest emerytowaną nauczycielką, ale, jak sama mówi, kiedy przeszła na emeryturę, pomyślała, że nie może spocząć na laurach. Jako nauczycielka nie szczędziła czasu dla swoich uczniów, zwłaszcza dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców. Od blisko 20 lat należy do Stowarzyszenia Rodzin Katolickich, najpierw jako członek stowarzyszenia, potem jego sekretarz, a obecnie prezes. Stowarzyszenie jest organizatorem Dni Kultury Chrześcijańskiej, które do tegorocznej przerwy organizowane były przez kolejne 18 lat. Działalność SRK to także parafialne festyny, kiermasze, dzięki którym zdobywało się fundusze, organizowano krótkie pielgrzymki i wyjazdy do teatru i opery, wieczory pieśni patriotycznej, paczki dla dzieci, a nawet bale. Laudację w uznaniu zasług Alicji Kuczkowskiej wygłosił starosta wałecki dr Bogdan Wankiewicz.

Nagrodzona Zofia Langowska, mocno zaangażowana w pomoc dla młodzieży, jest fundatorką Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego w Trzcińcu, który powstał w 1990 roku. Całe życie poświęciła pracy z młodzieżą trudną, pozbawioną szans na poprawę życia, wywodzącą się z rodzin patologicznych. Jako kurator sądowy stworzyła dla swoich podopiecznych bezpieczny azyl najpierw w swoim mieszkaniu, później na plebanii u księży salezjanów w Czaplinku. W pracy z młodzieżą wchodzi się na systemie wychowawczym św. Jana Bosko. Kolejnym projektem Zofii Langowskiej było utworzenie Policealnego Studium Rzemiosł Artystycznych w Rzepczynie, został on, tak jak poprzedni ośrodek, przekazany salezjanom. Teraz laureatka marzy o domu dla tych, którzy opuszczają ośrodki wychowawcze. Trzeci rok czeka na pozwolenie na remont budynku starej szkoły w Kluczewie, martwi się wieloletnim sporem sądowym z wykonawcą prac przy poprzednich projektach, ale jest pełna nadziei. – Nieraz spotykam się ze swoimi dawnymi podopiecznymi. Pokazują z dumą rodziny, mówią o wyprostowanym życiu, nieradko o powrocie do Pana Boga. Właśnie dla nich warto to wszystko robić – mówi Zofia Langowska.

Pomysłodawcą i założycielem Szkoły Katolickiej im. św. Jana Pawła II w Koszalinie jest proboszcz parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie ks. Kazimierz Bednarski. W roku 1990, jak wspomina ks. Bednarski, był to pomysł pionierski, zrodzony pod natchnieniem Ducha Świętego. Szkoła zajmuje pierwsze miejsce w rankingu szkół wyznaniowych, jest też liderem rankingów wojewódzkich i ogólnopolskich. Dyrektorem placówki jest ks. Kazimierz Bednarski, a wicedyrektorem Barbara Gęgotek. Od trzech lat ze względów finansowych zawieszono działalność liceum. Łącznie uczy się tu 280 dzieci. Obecnie Szkoła Katolicka to podstawówka i gimnazjum.

Nawiązując do osoby kard. nom. Ignacego Jeża, bp Paweł Cieślik powiedział: – Obrął za dewizę życia słowa Jezusa: „Przyszedłem ogień rzucić na ziemię”. Wzorem patrona, św. Ignacego Loyoli, był człowiekiem działania, czynu, akcji. Ignacy to tyle, co ogień. Biskup Ignacy umiał być człowiekiem dyscypliny, wiele od siebie wymagał, czynił dobro, był światłem, które oświeca i ogrzewa. Wykorzystał czas swojego życia. Był twórcą diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, wszedł do historii jako niezwykle świadek, budowniczy mostów i człowiek pojednania. Wypowiadamy dzisiaj słowa szczególnej wdzięczności ludziom działania, ludziom wielkich inicjatyw, tym, którzy tworzą dobro i nim się dzielą. Z serca im gratuluję i życzę Bożego błogosławieństwa.

Fundacja im. kard. Ignacego Jeża przyznaje także stypendia zdolnym uczniom i studentom z terenu diecezji. Podczas gali stypendia 5 osobom wręczył bp Paweł Cieślik. Prezes fundacji, ks. Andrzej Zaniewski podkreśla, że jej celem jest „duchowa i materialna troska o ludzi młodych pochodzących z ubogich terenów naszej diecezji i z potrzebujących pomocy rodzin”. Dla gości i laureatów nagrody „Radość płynie z nadziei” wystąpił zespół „Dzień Dobry”.

DIECEZJALNY DZIEŃ KSIĘDZA SENIORA

22 października, we wspomnienie św. Jana Pawła II, odbył się w Skrzatuszu po raz drugi Diecezjalny Dzień Księdza Seniora. Zorganizował go ks. Piotr Zieliński, dyrektor Domu Księży Emerytów w Kołobrzegu. Księża emeryci mieszkają w różnych miejscach diecezji: przy parafiach, w prywatnych mieszkaniach, w Domu Księży Emerytów, w Wyższym Seminarium Duchownym. Wielu z nich nie udało się przybyć ze względu na stan zdrowia. Księżom emerytom przewodził bp senior Tadeusz

Werno, który ma za sobą 60 lat posługi kapłańskiej. Najstarszym kapłanem w diecezji jest ks. Józef Zwiefka (88 lat), który przebywa w Domu Księży Emerytów w Kołobrzegu. Święcenia przyjął w 1958 roku. Natomiast najwcześniej wyświęconym kapłanem, w 1955 roku, jest ks. Władysław Deryng. Z tego samego rocznika w diecezji jest także ks. Ryszard Kierzkowski, który pomaga w parafii pw. św. Józefa w Pile. Kapłaństwo nie jest zawodem, nie przestaje się być księdzem, będąc na emeryturze. Dlatego też wielu księży emerytów jest nadal aktywnych. Ks. Deryng posługuje jako kapelan w jednym ze szpitali w Pile. Wyświęcony w 1962 roku ks. Franciszek Puchalski, często zastępuje księży w różnych parafiach w diecezji. Mieszkający na co dzień w Domu Księży Emerytów w Kołobrzegu ks. Józef Potyrała (wyświęcony w 1956 roku) od lat posługuje w Domu Pomocy Społecznej w Przytocku. Mimo swoich 85 lat, jeździ tam... autobusem lub koleją. – Radzę sobie – zapewnia. Na pytanie, czy nie chciałby już trochę odpocząć, mówi: – A co, mam siedzieć w fotelu? Jestem z natury wędrownikiem. Nie chcę się za szybko zestarzeć – dodaje z uśmiechem.

Niestety bywa i tak, że księża ze względu na stan zdrowia nie są w stanie odprawiać Mszy św. Księdzem, który wymaga kompleksowej opieki jest ks. Józef Zwiefka. Nie zapominają o nim wierni ze wspólnoty modlitewnej, którą założył w Wągrowcu, przyjeżdżają w odwiedziny, chociaż zewnętrznie wydaje się, że nie ma z nim kontaktu. – Jest księdzem, chociaż nie może już odprawiać Mszy św. Doskonale zdają sobie z tego sprawę ci, którzy go odwiedzają – mówi ks. Piotr Zieliński.

FESTIWAL PIEŚNI RELIGIJNEJ W POLANOWIE

Już po raz drugi Szkolne Koło Caritas i Polanowski Ośrodek Kultury zorganizowały w Polanowie Festiwal Pieśni Religijnej. Tegoroczne spotkanie, które odbyło się 20 października, nawiązywało do hasła Dnia Papieskiego „Bądźcie świadkami miłosierdzia”. To właśnie on w swoim nauczaniu wielokrotnie mówił o Bożym miłosierdziu. Nie tylko słowem, ale i czynem zachęcał nas, byśmy w tych trudnych czasach nie tylko głosili Boże miłosierdzie, ale co ważniejsze byli jego autentycznymi świadkami. „Chrytusowe wezwanie do miłości wzajemnej na wzór Jego miłości, wyznacza nam tę samą miarę. Doznajemy przynaglenia, abyśmy korzystając z daru miłosiernej miłości Boga, sami z dnia na dzień oddawali życie, czyniąc miłosierdzie wobec braci. Bóg, oka-

zując nam miłosierdzie, oczekuje, że będziemy świadkami miłosierdzia w dzisiejszym świecie” – mówił. W encyklice *O Bożym miłosierdziu* przypominał, że Jezus Chrystus swoim postępowaniem i całą działalnością objawiał, że w świecie, w którym żyjemy obecna jest Boża miłość, która zwraca się do człowieka, otacza go ze wszystkich stron. Miłość, która w szczególnie sposób daje o sobie znać w zetknięciu z cierpieniem, krzywdą i ubóstwem. „Nigdy nie jest tak, żeby człowiek, czyniąc dobrze drugiemu, tylko sam był dobroczyńcą. Jest równocześnie obdarowywany tym, co ten drugi przyjmuje z miłością.”

Zwycięzcą festiwalu został Szymon Jendzio ze Szkoły Podstawowej w Polanowie, drugie miejsce zajęła jego koleżanka ze szkoły – Anna Karolak. W kategorii wykonawców do 12 lat, kolejne miejsca przyznano Julii Góral z Naclawia i Zuzannie Ciecierskiej z Polanowa. Wśród wokalistów do lat 18 najlepiej zaprezentował się Daniel Grelak, wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego, zaś drugie miejsce wyśpiewała sobie Michalina Domaradzka z Polanowskiego gimnazjum.

Jurom bardzo trudno było wytypować zwycięzców, ponieważ – jak zapewniali – wokaliści prezentowali bardzo wysoki poziom artystyczny. Skład jury stanowiły: przewodnicząca – Patrycja Baczyńska, finalistka programu „Must be the music”, członkowie – Helena Silska, pracownik Polanowskiego Ośrodka Kultury oraz Justyna Depka-Prądzińska, która jest nauczycielem muzyki w Miastku oraz prowadzi tamtejszą scholę. Pomysłodawcą i inicjatorem festiwalu był ks. Marek Roskowiński.

ŚWIĘCENIA DIAKONATU

25 października, w Uroczystość Rocznicy Poświęcenia Kościoła Katedralnego w Koszalinie, święcenia diakonatu otrzymało czterech alumnów: Rafał Kowalski z Miastka, Piotr Kuczewski z Malborka, Jacek Herman z Wejherowa i Adam Pałka ze Słupska. Mszę św. koncelebrowało wraz z bp. Edwardem Dajczakiem trzech biskupów: Tadeusz Werno, Paweł Cieślik i Krzysztof Włodarczyk oraz ponad 60 kapłanów.

W homilii bp E. Dajczak nawiązał do osoby Zacheusza: – Tylko człowiek, który sam zobaczy w sobie Zacheusza i pozwoli Bogu, aby Ten zrodził go od nowa, nie będzie kierował się wartościami tego świata, lecz pójdzie pod prąd. (...) każdego z was Pan woła po imieniu, jak Zacheusza. Musicie zejść z drzewa swoich mniemań, sądów i pomy-

słów. Program działania jest bowiem wciąż ten sam. Jest nim Chrystus, którego trzeba ciągle na nowo przyjmować.

Przed nałożeniem rąk i modlitwą święceń alumni publicznie wyznali wolę przyjęcia sakramentu. Nowi diakoni, przez udział w sakramencie święceń, mogą sprawować w Kościele wiele czynności. Są zwyczajnymi szafarzami chrztu św., mogą błogosławić związki małżeńskie, przewodniczyć pogrzebom, nabożeństwom, głosić homilię, błogosławić.

XXIV KOSZALIŃSKIE DNI KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

Pod hasłem: „W nadzwyczajnym Roku Świętym Miłosierdzia bądźmy miłosierni jak Ojciec” odbyły się w dniach 25 września – 30 października XXIV Koszalińskie Dni Kultury Chrześcijańskiej. Patronat nad wydarzeniem objęli ordynariusz diecezji bp Edward Dajczak i prezydent Koszalina Piotr Jedliński. Organizatorem dni był Klub Inteligencji Katolickiej. Współorganizatorami byli: Koszalińska Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury 105, Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzaska, Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzaskiej, parafia pw. Ducha Świętego i Szkoły Katolickie, parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, parafia pw. św. Kazimierza, Przykatedralny Klub Miłośników Pięknego Słowa. Koszalińskie Dni Kultury Chrześcijańskiej rozpoczęły się uroczystą Mszą św. w katedrze, oprawę muzyczną zapewniły połączone chóry kościelne pod dyrekcją Marii Dąbrowskiej. Następnie goście wysłuchali medytacji nad wierszami o Miłosierdziu Bożym. 27 września w pomieszczeniach plebanii przy kościele pw. św. Antoniego w Osiekach odbyło się spotkanie pod przewodnictwem ks. Henryka Romanika na temat: „Miłosierdzie w Piśmie Świętym”. W Koszalińskiej Bibliotece Publicznej 6 października można było zapoznać się z kulturą ormiańską. „Muza Chrześcijańska 1715. rocznicę chrztu Armenii” – tak brzmiał tytuł spotkania, nad którym patronat honorowy objął ambasador Republiki Armenii w Polsce, Edgar Ghazaryan. W trakcie wydarzenia można było obejrzeć prezentację multimedialną poświęconą architekturze sakralnej, wysłuchać części muzycznej, a także montażu literackiego.

Również w budynku biblioteki 11 października odbyło się kolejne spotkanie, tym razem z poezją koszalinian: Reginy Adamowicz, Krysiny Pileckiej, Ludmiły Raźnia i Jana Wiśniewskiego, oprawę muzyczną zapewnił Stanisław Żabiński. 16 października, w Dniu Papieskim, w katedrze odprawiono nabożeństwo różańcowe „Różaniec z Janem

Pawłem II”. W Koszalińskie Dni Kultury Chrześcijańskiej włączyły się także dzieci, biorąc udział w konkursie plastycznym „Mój Kościół na Pomorzu”. Wystawę prac konkursowych można było oglądać w parafii pw. Ducha Świętego w dniach 9–23 października, a wręczenie nagród laureatom miało miejsce 21 października. W dniach 22–23 października w Centrum Kultury 105 odbyła się XI edycja Turnieju Recytatorskiego Twórczości Religijnej. Laureatami zostali podopieczni Studia Artystycznego im. Ziemińskich – Julian Majewski i Hubert Żmuda-Trzebiatowski. Wykład na temat działalności ewangelizacyjnej św. Ottona z Bambergu na Pomorzu, wygłosił 25 października ks. prof. dr hab. Grzegorz Wejman z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego. Spotkanie miało miejsce w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej. XXIV Koszalińskie Dni Kultury Chrześcijańskiej zakończyła Msza św. w parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie, której przewodniczył bp Edward Dajczak.

„NOC ŚWIĘTYCH” W DIECEZJI

Wieczorem 31 października, podczas gdy część dzieci i młodzieży przebiera się za wilkołaki, zombie i wampiry, w wielu miejscach diecezji odbywały się tzw. „Noce Świętych”. Dzieci mogły przebrać się za ulubionego świętego, anioła czy Maryję. Alternatywne do Halloween spotkania odbyły się w: koszalińskiej katedrze, Domu Miłosierdzia Bożego, kościele pw. NSPJ w Krzyżu Wielkopolskim, kościele pw. św. Stanisława Kostki w Pile, w Słupsku „Droga Światła” prowadziła z kościoła pw. NSJ do kościoła pw. św. Maksymiliana. W Szczecinku miejscem świętowania był kościół Mariacki, w Świdwinie kościół pw. św. Michała Archanioła, a w Złocięncu kościół pw. Wniebowzięcia NMP.

W Koszalinie w katedrze uczestnicy „Nocy Świętych” modlili się w obecności relikwii 16 świętych i błogosławionych, ustawionych na specjalnie przygotowanym miejscu przed ołtarzem. W trakcie wnoszenia relikwiarzy czytane były krótkie życiorysy: św. Wojciecha, św. Maksymiliana, bł. Karoliny Kózkówny, bł. ks. Jerzego Popiełuszki, św. Jana Pawła II, św. s. Faustyny, bł. ks. Michała Sopoćki, św. Kazimierza, św. Urszuli Ledóchowskiej, św. Alberta Chmielowskiego, św. Franciszka z Asyżu, św. Antoniego z Padwy, św. Wincentego Pallottiego, bł. Pauliny von Mallinckrodt, św. Marii od Jezusa (tzw. Małej Arabki) oraz św. Teresy z Kalkuty. Tematem przewodnim była „Spowiedź święta

jako droga do świętości”. – Przypominając postacie świętych, chcemy pokazać, że świętość nie jest czymś ekskluzywnym, co dotyczy tylko wąskiej elity, ale może stać się udziałem każdego człowieka ochrzczonego – mówił ks. Krzysztof Płuciennik, jeden z organizatorów „Nocy Świętych” w katedrze.

Wszyscy zebrani uczestniczyli w liturgii słowa i rachunku sumienia, po czym rozchodzili się do indywidualnej spowiedzi. Ks. Piotr Pękul przypomniał uczestnikom spotkania, że grzech nie jest tylko problemem samego grzesznika, ale poprzez ranę zadaną sobie człowiek zubaża także cały Kościół. Po spowiedzi uczestnicy spotkania modlili się przed wystawionym Najświętszym Sakramentem. Na zakończenie „Nocy Świętych” została odprawiona uroczysta Eucharystia.

Oprócz spotkań modlitewnych, dzieci mogły również wziąć udział w balach, tak było chociażby w Szczecinku i Połczynie-Zdroju. W Połczynie-Zdroju, oprócz przebrania za świętego, uczestnicy balu musieli wykazać się także wiedzą na temat danej postaci. Wśród wybranych świętych byli: José Sánchez del Rio, Archanioł Gabriel, Maria Magdalena, Agnieszka. S. Agnieszka Kaniewska, która zaprosiła dzieci na zabawę ze świętymi chce w ten sposób propagować wzorce dobra i piękna, a tym samym uświadamiać dzieci, że pogańskie zabawy mogą być niebezpieczne. W Szczecinku można było spotkać: anioły, św. Martę z Betanii, św. Weronikę, św. Pawła. Tamtejszy bal był zorganizowany przez szczecinecką wspólnotę Domowego Kościoła.

REKOLEKCJE DLA NADZWYCZAJNYCH SZAFARZY EUCHARYSTII

Na rekolekcje dla nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii w Centrum Edukacyjno-Formacyjnym w dniach 4–6 listopada przybyło ponad 100 mężczyzn. Podczas spotkania rozważali teksty 7 listów do Kościołów z Apokalipsy św. Jana. Prowadzący rekolekcje o. Marek Kordecki, redemptorysta, uważa, że są one bardzo aktualne dla każdego chrześcijanina, a szczególnie dla tych, którzy pełnią jakąś posługę w Kościele.

Żeby móc pełnić posługę szafarza trzeba mieć ukończone 35 lat. Nie ma natomiast górnej granicy wieku. Wśród nadzwyczajnych szafarzy są ludzie różnych zawodów. Oprócz rozdawania Komunii św. w kościele, szafarze zanoszą także Ciało Chrystusa chorym do domów. – To niesamowite doświadczenie, które trudno opisać – przyznaje Leszek

Seheńczuk ze Szczecinka. Praktycznie wszyscy nadzwyczajni szafarze mówią, że rozdawanie Komunii św., dotykanie Najświętszego Sakramentu, jest dla nich ogromnym przeżyciem. Celem rekolekcji było m.in. to, aby nadzwyczajni szafarze, często po latach pełnienia tej posługi, nie stracili poczucia obcowania z Tajemnicą. Spotkanie z Jezusem Osobą to podstawa. Inaczej staniemy się rzemieślnikami, jako księża, albo jako szafarze – przestrzegali o. Kordecki.

NABOŻEŃSTWO ZA ZMARŁYCH LUDZI MORZA

Rodziny i bliscy zmarłych, którzy stracili życie na morzu, zgromadzili się wieczorem 6 listopada w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w DarłóWKu. Przynieśli wianki i wypisane na kartkach nazwiska tych, którzy nie wrócili na ląd i tych, którzy morzu oddali siły i zdrowie. Następnie parafianie wyruszyli do portu, odmawiając po drodze różaniec. W tak małej społeczności wszyscy się znają, dlatego każdą śmierć na morzu bardzo przeżywają. Dla uczczenia pamięci zmarłych zebrani wrzucili do portowego kanału wianki.

O. Sebastian Fierek, proboszcz parafii pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego i przełożony tutejszego klasztoru ma nadzieję, że parafianie będą częściej gromadzić się na modlitwie za ludzi morza. Z inicjatywy ojców franciszkanów po raz pierwszy, w 25. rocznicę poświęcenia pomnika stojącego przy portowym kanale, w DarłóWKu odprawiono nabożeństwo wypominkowe.

DNI FORMACYJNE SZKOLNYCH KÓŁ CARITAS

W dniach 5–6 listopada, pod hasłem „Wolontariusz – niosę Miłosierdzie”, w Bornem Suliniowie odbyły się dni formacyjne Szkolnych Kół Caritas dla szkół podstawowych. Wzięło w nich udział ok. 220 uczniów z różnych miejsc diecezji.

Tematy warsztatów skupiały się na miłosierdziu:

1. Miłosierdzie to pokora – jak pomagać i się nie chwalić.
2. Nie samym chlebem człowiek żyje – jak zacząć pomagać.
3. Każdy jest stworzony do niesienia miłosierdzia – o budowaniu wspólnoty.
4. Miłosierny jak ojciec – o rozwijaniu siebie.

Młodzi wolontariusze mieli również okazję uczestniczyć w bloku warsztatowym prowadzonym przez zespół chrześcijański śpiewający w stylu hip-hop – Full Power Spirit. Uczniowie uczyli, w jaki sposób dobrze ukierunkować inicjatywy związane z pomaganiem, jak wykorzystać nowoczesne sposoby do pozyskiwania darczyńców i w jaki sposób budować klimat mody na pomaganie. Dni formacyjne Szkolnych Kół Caritas dla szkół gimnazjalnych odbyły się w dniach 18–20 listopada, również w Bornem Sulnowie.

REKOLEKCJE KOŃCZĄCE ROK KAROŁOWY

Zarówno Mali Bracia i Małe Siostry, jak też osoby świeckie zafascynowane duchowością bł. Karola de Foucauld spotkali się w dniach 9–12 listopada na rekolekcjach kończących Rok Karolowy. Rekolekcje prowadził bp Edward Dajczak. Istotną częścią spotkania było milczenie i osobista modlitwa przed Najświętszym Sakramentem. Uczestnicy rekolekcji spotykali się także w małych grupach dzielenia.

Bł. Karol de Foucauld urodził się w 1858 roku w zamożnej rodzinie chrześcijańskiej. Już w wieku 6 lat został sierotą. Wiele zawdzięczał dziadkowi, który nauczył go życzliwości, wspaniałomyślności, miłości do rodziny i ojczyzny. Świecenia kapłańskie przyjął w wieku 43 lat. Przez wiele lat mieszkał na Saharze wśród mużułmańskich Tuaregów, dla których przetłumaczył Ewangelię. W swoim życiu pragnął naśladować Jezusa ubogiego, ważne miejsce w jego duchowości zajmuje kontemplacja i adoracja.

XXIII DIECEZJALNA PIELGRZYMKA RUCHU ŚWIATŁO-ŻYCIE

Po hasłem „Miłosierni jak Ojciec” w murach Wyższego Seminarium Duchownego i Centrum Edukacyjno-Formacyjnego w Koszalinie 11 listopada zgromadziło się ponad 550 członków wszystkich gałęzi Ruchu Światło-Życie. Uroczystej Mszy św. sprawowanej w intencji Ojczyzny i oazowiczów przewodniczył bp Edward Dajczak. – Ludzie widzą Boga przez naszą wierność lub niewierność. Nic ich nie obchodzi treści, za którymi nie stoi świadectwo. Bóg nie oczekuje od nas, że będziemy idealni. On oczekuje, że będziemy, jak On, miłosierni – powiedział biskup.

Odniósł się on także do ośmiu błogosławieństw. Podkreślił, że aby je zrozumieć, trzeba przyjmować je w całości. Bp Dajczak przypominał członkom Ruchu, że uczeń Jezusa jest zarazem Jego misjonarzem. Ofiary złożone podczas mszy zostały przeznaczone na wsparcie Adopcji na Odległość Ruchu Światło-Życie, niosącej pomoc dzieciom z Kenii.

– Pan Jezus stawia nam wysokie wymagania. Mówi: „Przebaczajcie tym, którzy wam zawinili, módlcie się za tych, którzy was skrzywdzili”. To wysoko ustawiona poprzeczka, z którą niełatwo sobie poradzić. A na koniec mówi jeszcze: „Bądźcie tak miłosierni, jak Ojciec”. Skoro Bóg jest miłosierny, to my też musimy tacy być. A więc nie wystarczy, że będziemy patrzeć na Niego, że będziemy doświadczać miłosierdzia, sami musimy tak żyć. Na pielgrzymce każda grupa, poprzez dostosowane do swojego wieku treści, szuka odpowiedzi, jak to hasło realizować na co dzień – mówił ks. Dawid Hamrol, diecezjalny moderator Ruchu Światło-Życie. Podczas pielgrzymki odbyły się spotkania w grupach, według czterech kategorii wiekowych: – dzieci ze szkół podstawowych, – młodzież gimnazjalna, – młodzież ponadgimnazjalna i studenci, – małżonkowie.

SYMPOZJUM O MIŁOSIERDZIU BOŻYM

19 listopada w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie odbyło się sympozjum „Miłosierdzie a sprawiedliwość”. Spotkanie zorganizowane zostało w ramach zakończenia jubileuszowego Roku Miłosierdzia przez Katedrę Egzegezy i Teologii Biblijnej (ks. prof. dr hab. J. Lemański) i Katedrę Teologii Fundamentalnej (ks. prof. dr hab. E. Sienkiewicz) Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Wyższe Seminarium Duchowne w Koszalinie.

Jeden z prelegentów, ks. prof. dr hab. Szymik, przywołał słowa Benedykta XVI z orędzia na Wielki Post z roku 2010. „Co to za sprawiedliwość, gdy sprawiedliwy umiera za winnego, a winowajca otrzymuje w zamian błogosławieństwo, które należy się sprawiedliwemu? Czyż nie jest zatem tak, że każdy otrzymuje przeciwieństwo tego, co «mu się należy»? W rzeczywistości to pokazuje Bożą sprawiedliwość, głęboko różniącą się od sprawiedliwości ludzkiej. Bóg w swoim Synu zapłacił cenę naszego wykupu, cenę naprawdę ogromną”.

Temat miłosierdzia z punktu widzenia ojców Kościoła poruszył w wystąpieniu ks. prof. Bogdan Czyżewski. Nawiązał on do św. Augu-

styna, przypominając, że świadomość czekającego na człowieka Bożego miłosierdzia nie może nigdy stać się przyzwoleniem na zuchwałość w grzeszeniu. – Św. Augustyn w swoich pismach mówił, że zależność między miłosierdziem Boga a Jego sprawiedliwością jest chronologiczna. Najpierw jest czas miłosierdzia, ale po nim przyjdzie czas sądu.

Program sympozjum:

- 8:30 – powitanie: ks. dr hab. Kazimierz Dullak, prof. US, dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz ks. dr Wojciech Wójtowicz, rektor WSD w Koszalinie
- 8:40 – „Doświadczenie osobiste i historyczne źródłem odkrycia prawdy o miłosierdziu Boga Izraela” – ks. prof. dr hab. Janusz Lemański (Uniwersytet Szczeciński)
- 9:00 – „Miłosierdzie Chrystusa – słowa i czyny” – ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk (Katolicki Uniwersytet Lubelski, członek Papieskiej Komisji Biblijnej)
- 9:45–10:15 – przerwa na kawę
- 10:15 – „Być miłosiernym jak Ojciec (Łk 6,36) w interpretacji patrystycznej” – ks. prof. dr hab. Bogdan Czyżewski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
- 11:00 – „Czym jest miłość? Odpowiedź Josepha Ratzingera/Benedykta XVI jako synteza miłosierdzia i sprawiedliwości” – ks. prof. dr hab. Jerzy Szymik (Uniwersytet Śląski w Katowicach, 2004–2014 członek Międzynarodowej Komisji Teologicznej)
- 11:45–12:15 – dyskusja
- 12:15 – „Teologia Bożego miłosierdzia w społeczno-politycznym sporze o sprawiedliwość” – ks. prof. dr hab. Edward Sienkiewicz (Uniwersytet Szczeciński)
- 12:40 – „Miłosierdzie w religiach niechrześcijańskich” – ks. dr Andrzej Wańka (Uniwersytet Szczeciński)

PIELGRZYMKA MĘŻCZYŹN DO KOSZALIŃSKIEJ KATEDRY

W nietypowy sposób nowy rok liturgiczny powitało prawie stu mężczyzn. Nocą z 26 na 27 listopada pielgrzymowali pieszo lub na rowerach z Góry Polanowskiej do koszalińskiej katedry. Przejście tej trasy

zajęło 9 godzin. Krótszą drogę do pokonania mieli panowie z Bobolic, Świeszyna, Jamna, Bonina, Sławna oraz z dwóch parafii w Koszalinie – św. Wojciecha i św. Marcina. Ks. Jerzy Bąk, duszpasterz mężczyzn w diecezji tłumaczy, że ten sposób pielgrzymowania jest odzwierciedleniem słów Karola Wojtyły: – Pod prąd, w górę, do źródła. Przemyśleniu istotnych spraw sprzyjała nocna pora i milczenie.

Z podkoszalińskiego Świeszyna prowadził mężczyzn ks. Grzegorz Szymanowski, który mówił: – Równie dobrze można było rozpocząć Adwent uroczystą Sumą w parafii, ale dzisiaj chyba świat potrzebuje takich mocnych znaków: pokazania, że czekamy na coś ważnego, na przyście Jezusa. Może gdyby nie taki mocny akcent, dla niektórych mężczyzn Adwent przeszedłby bez żadnego echa, byłby po prostu kolejnymi dniami w kalendarzu. Duchowe przygotowania do świąt dzisiaj tak łatwo spychane są przez to, co zewnętrzne

O 5 rano została odprawiona dla pielgrzymów Msza św. W katedrze zebrani wysłuchali słów bpa Włodarczyka, który podkreślił: – Wielkość mężczyzny zależy nie od konta w banku, ale od odpowiedzialności, którą podejmuje za wypełnienie swojej misji. Ostrzegął również: – Najbardziej niebezpiecznym ze złudzeń jest to, że mamy mnóstwo czasu, że możemy zacząć od jutra. Są rzeczy, których nie wolno odkładać, a najlepszy czas, jaki mamy dany od Boga to dzisiaj: dzisiaj spotkać się z Bogiem, dzisiaj czynić dobro, dzisiaj głosić.

I SESJA KURSU DLA CEREMONIARZY

W dniach 26–27 listopada w murach Wyższego Seminarium Duchownego na kursie dla ceremoniarzy zebrało się 50 młodych chłopców. Jak zauważył prefekt w seminarium ks. Jarosław Kwiecień, który był odpowiedzialny za kurs, bardzo wiele osób jest zainteresowanych pogłębieniem wiedzy o liturgii. Kursanci, po napisaniu testu przygotowanego przez kleryków, zostali podzieleni na trzy grupy, według poziomu wiedzy. W ramach kursu uczestnicy z ostatnich klas gimnazjum i starsi, wzięli udział w wykładach. Ks. Kwiecień podkreślił: – Chcemy, żeby przyszli ceremoniarze byli nie tylko świetnymi technikami, znali przepisy liturgiczne i praktycznie potrafili je zastosować, ale żeby czuli ducha liturgii, sami liturgią się modlili.

Przyszli ceremoniarze podczas kursu uczyli się organizacji celebracji liturgicznych, formacji młodszych ministrantów, a także podstaw ła-

ciny. W związku z rozpoczynającym się okresem Adwentu uczestnicy kursu wzięli udział w I niesporach I Niedzieli Adwentu poprzedzonych obrzędem lucernarium. Kolejne zjazdy kursu dla ceremoniarzy odbędą się w marcu i czerwcu. Po zdaniu egzaminu dopuszczającego, kandydaci wezmą udział w obrzędzie ustanowienia ceremoniarza.

ADWENTOWE CZUWANIA MŁODYCH

W tym roku, podobnie jak spotkanie młodych w Skrzatuszu, Adwentowe Czuwania Młodych odbywały się pod hasłem: „Brama miłosierdzia”. Według danych Diecezjalnego Duszpasterstwa Młodzieży, czuwania zgromadziły łącznie ponad 5 tys. młodych ludzi z całej diecezji. Spotkania odbywają się w każdy weekend Adwentu i mają charakter około półtoragodzinnych spotkań modlitewnych, podczas których przewidziana jest konferencja biskupa, żywiłowe lub pełne ciszy i skupienia uwielbienie, adoracja Najświętszego Sakramentu, Komunia Święta. Wielu uczestników korzysta z sakramentu pokuty. Podobnie jak w poprzednich latach spotkania odbywały się w Koszalinie, Złocięncu, Szczecinku, Kołobrzegu, Pile, Czarnem, Słupsku i Świdwinie.

Pierwsze Adwentowe Czuwanie Młodych miało miejsce 2 grudnia w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Złocięncu. Na spotkaniu obecny był bp Edward Dajczak, który zachęcał młodzież do wpatrywania się w Maryję, która nie była bezradną, zagubioną dziewczyną, ale mocną i świadomą swojej godności. Zebranych w złocienieckim kościele towarzyszyła cudowna Pieta Skrzatuska. Młodzi wyśpiewali Maryi Akatyst.

Czuwanie adwentowe, pomimo, że jest oczekiwaniem na narodzenie Pana Jezusa, nawiązywało w symbolach do Paschy. Już sama cudowna figura z diecezjalnego sanktuarium odsyła do Triduum Paschalnego, jak również śpiew starożytnego hymnu wielkanocnego, i zapalony paschał. – Nasze doroczne adwentowe czuwanie jest bardzo paschalnym oczekiwaniem. Wszystkie znaki odsyłają do Paschy, do Jezusa Zmartwychwstałego, żywego, będącego między nami. To nie jest historia, to nie jest wspomnienie.

Cały czas chodzi o jeden program: przeżywać Jezusa dzisiaj – mówił bp Dajczak. Spotkanie zakończyło się uwielbieniem, w którym oprawę muzyczną zapewniła Diakonia Muzyczna prowadzona przez ks. Arkadiusza Oslisłoka. Ostatnie spotkanie w ramach Adwentowych Czuwań Młodych odbyło się 17 grudnia w koszalińskiej katedrze.

Miejsca tegorocznych Adwentowych Czuwań Młodych: 2 grudnia – Złocieniec, parafia pw. Wniebowzięcia NMP; 3 grudnia – Szczecinek, parafia pw. Narodzenia NMP; 9 grudnia – Kołobrzeg, bazylika; 10 grudnia – Piła, parafia pw. NMP Wspomożycielki i Czarnej, parafia pw. św. Józefa; 16 grudnia – Słupsk, parafia pw. NMP Królowej Różańca i Świdwin, parafia pw. MB Nieustającej Pomocy; 17 grudnia – Koszalin, katedra.

27. FESTIWAL PIEŚNI RELIGIJNEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II „CANTATE DOMINO”

Po raz 27 w Koszalinie w dniach 3–4 grudnia odbył się Festiwal Pieśni Religijnej im. św. Jana Pawła II „Cantate Domino”. Organizatorami festiwalu były: koszaliński oddział Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”, Wydział Duszpasterski kurii biskupiej oraz Urząd Miasta Koszalin. Zmagania odbyły się w trzech kategoriach – soliści, młodzież i dorośli. W tym roku do zmagania festiwalowego przystąpiło 21 wokalistów i 8 zespołów wyłonionych w kwalifikacjach rejonowych. W tegorocznych zmaganiach dominowali soliści. Poziom jak zawsze był wysoki i wyrównany. Wśród najmłodszych solistów pierwsze miejsce zdobyła Martyna Kamińska, najlepszym dziecięcym duetem były „Promyczki” ze Słupska. Nie zabrakło też nagrody publiczności, która w tym roku trafiła do zespołu „Słoneczka” ze Słupska.

Najliczniej reprezentowana była kategoria młodzieżowa. Tu poziom był bardzo wyrównany i w związku z tym jury postanowiło przyznać tu ex aequo aż trzy pierwsze miejsca solistom: Angelice Kozak z Trzcianki, Ringo Todorowićowi ze Słupska i Oliwii Tymek z Kołobrzegu. Pierwsze miejsca wywalczył również tercet „Kontrast” i zespół „Tonacja”, które przyjechały ze Szczecinka. W kategorii dorosłych pierwsze miejsce otrzymała Patrycja Baczyńska i to ona właśnie wywalczyła sobie Złoty Witraz. Jak powiedziała laureatka: – Śpiew to moja modlitwa, te pieśni pogłębiają moją wiarę, przybliżają do Boga. Pomagają mi wyrażać moją modlitwę, a także dziękować Bogu za talent, którym mnie obdarzył. I zapewne te słowa przyświecają także innym uczestnikom, którzy przez swój śpiew, swój talent i zaangażowanie już po raz 27 wychwalali Pana stając na deskach sceny koszalińskiego Centrum Kultury 105. Wszystkim uczestnikom gratulacje złożył bp Paweł Cieślak, zachęcając, by nie ustawali w śpiewie na chwałę Pana Boga.

OBLÓCZYNY I LEKTORAT

„Nie szata zdobi człowieka” – te słowa wszyscy znamy i doskonale rozumiemy zawartą w nich prawdę. Ale dla siedmiu alumnów IV roku tym razem miały one zdecydowanie inne znaczenie. „Chodzenie w sutannie to jeden ze sposobów świadczenia o Chrystusie” – te słowa bpa K. Włodarczyka w doskonały sposób oddały charakter uroczystości jaka miała miejsce w WSD 7 grudnia.

O godzinie 17 w kaplicy seminarium odbyła się wyjątkowa uroczystość – obłóczyny, symboliczny akt przynależności do stanu duchownego, potwierdzony uroczystym przywdzieniem sutanny przez kleryka. Tyle na ten temat encyklopedia. Ale skupienie i jednocześnie radość, jaką można było wyczytać na twarzach kleryków, świadczyły o ogromnym znaczeniu tego wydarzenia.

Obłóczyny – moment, na który siedmiu alumnów koszalińskiego seminarium czekało pięć lat. W skali kraju w naszym seminarium obłóczyny odbywają się najpóźniej – dopiero na czwartym roku, a wliczając jeszcze rok propedeutyczny – alumni na ten wyjątkowy dzień czekają pięć lat. Ma to swoje uzasadnienia – ponieważ, jak podkreśla rektor ks. W. Wójtowicz – do tego znaku trzeba dorosnąć, a to wymaga czasu, formacji i decyzji. W tym ważnym dniu kaplica seminaryjna zapełniła się najbliższymi alumnów, przybyli też na nią proboszczowie z ich parafii jak również księża na co dzień pracujący w kurii, seminarium jak i wykładowcy.

AKCJA CHARYTATYWNA „PUSTA CHOINKA”

Akcja „Pusta Choinka” została zainicjowana w 2011 roku przez diecezjalną Caritas i Radio Koszalin. Do akcji przyłączyły się miasta Słupsk i Piła. Na holu w centrum handlowym każdego z miast ustawiana jest choinka, na której zawieszane są ozdoby z informacją o imieniu, wieku oraz materialnej potrzebie dziecka. Dziecięce marzenia bywają niewygórowane – oprócz zabawek proszą o bluzę, spodnie, kaptcie, pidżamę czy nową pościel. Do tej pory udało się pomóc blisko 2000 dzieci z ubogich rodzin z Koszalina i powiatu koszalińskiego.

W tym roku, 10 grudnia, podczas „Pustej Choinki” w Centrum Handlowym „Atrium” wspierani byli głównie najmłodszy pacjenci Zachodniopomorskiego Hospicjum dla Dzieci i Dorosłych Filia Koszalin,

a także dzieci ubogie. Akcję zainaugurował bp Paweł Cieślik. Wraz z prezydentem Koszalina Piotrem Jedlińskim zachęcał robiących zakupy, żeby pamiętali o potrzebujących. Honorowym patronatem objął akcję bp Edward Dajczak.

W akcji brali udział wolontariusze Szkolnych Kół Caritas, Centrum Kryzysowe, ZHR oraz świetlice Caritas. Kotyliony na choinkę i prezenty przygotowali więźniowie z Zakładu Karnego w Koszalinie. Pozostałymi fundatorami prezentów byli kibice Gwardii Koszalin i pracownicy firmy DB Schenker. – Cieszę się, że nasza akcja odbywa się poza kościołem, w galerii handlowej, gdzie wielu ludzi przebywa na przedświątecznych zakupach – powiedział ks. Tomasz Roda, dyrektor diecezjalnej Caritas. – To jest szansa, by im coś zasygnalizować: jest też druga, smutniejsza strona tego świata. (...) W przedświątecznym galimatiasie wysyłamy sygnał, żeby umieć się podzielić. To daje darczyńcom radość, a także poczucie spełnienia i sensu.

W Pile w Centrum Handlowym „Atrium Kasztanowa” podczas akcji „Pusta Choinka” zorganizowanej przez Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas, udało się spełnić marzenia 70 niepełnosprawnych dzieci. W galerii odbył się koncert charytatywny, podczas którego wolontariusze zachęcali do spełniania dziecięcych marzeń poprzez zakup świątecznych prezentów. Podarunki dotarły do dzieci tuż przed świętami.

Do akcji dołączyły niektóre parafie, m.in. w Słupsku (parafia pw. św. Józefa Oblubieńca), Jędrzejewie, Złocieńcu i Trzciance. Pilanie zartroszczyli się w tym roku o dzieci przewlekle chore. – Często w takich rodzinach zaspokajane są potrzeby wyższego rzędu związane ze zdrowiem i rehabilitacją dziecka, a rodzice finansowo nie mają możliwości skupienia się na jego marzeniach – powiedział ks. Leonard Zych, dyrektor Centrum Charytatywno-Opiekuńczego Caritas w Pile.

V DIECEZJALNY KONKURS BIBLIJNY DLA MINISTRANTÓW ZE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

17 grudnia 2016 r. w domu parafialnym koszalińskiej katedry odbył się V Diecezjalny Konkurs Biblijny dla Ministrantów Młodszych. Tematem tegorocznego konkursu była Ewangelia według św. Jana. Test zawierał 38 pytań. – Ta Ewangelia jest trudniejsza niż trzy pozostałe. Oczywiście, nie wymagamy od uczestników wiedzy teologicznej, bo ta byłaby dla nich jeszcze zbyt trudna. Koncentrujemy się na treści Ewangelii.

Pytania dotyczą więc konkretnych miejsc, wydarzeń, osób, sytuacji – mówił ks. dr Tomasz Tomaszewski, diecezjalny moderator Apostolatu Biblijnego.

W konkursie wzięło udział 23 chłopców z parafii z Białogardu, Darłowa, Kołobrzegu, Koszalina, Kwakowa i Szczecinka. Sprzęt elektroniczny i komputerowy, który otrzymali zwycięzcy, ufundował bp Edward Dajczak.

W kategorii uczniów klas III–IV zwyciężyli:

1. Jędrzej Gliszczyński – parafia pw. św. Rozalii w Szczecinku, opiekun – ks. Krzysztof Obolewicz;
2. Nikodem Małocha – parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie, opiekun – ks. Mariusz Ambroziewicz;
3. Miłosz Drapalski – parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie, opiekun – ks. Krzysztof Karwasz.

W kategorii uczniów klas V–VI zwyciężyli:

1. Grzegorz Kupicha – parafia pw. Miłosierdzia Bożego w Kołobrzegu, opiekun – ks. Jacek Zdoliński;
2. Konrad Michalik – parafia pw. Narodzenia NMP w Białogardzie, opiekun – ks. Tomasz Zabielski;
3. Igor Kótrakowski – parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie, opiekun – ks. Mariusz Ambroziewicz.

WIGILIA W SEMINARIUM

W czwartek 22 grudnia 2016 r. w seminarium odbyło się wigilijne spotkanie, w którym udział wzięli biskupi: Edward Dajczak, Krzysztof Włodarczyk, Krzysztof Zadarko i Paweł Cieślik. Obecni byli także przedstawiciele koszalińskich wyższych uczelni, prezydent Koszalina Piotr Jedliński z małżonką, przyjaciele i dobroczyńcy seminarium. Wśród gości nie zabrakło także przedstawicieli innych wspólnot chrześcijańskich, które reprezentowali: ks. Mikołaj Lewczuk – proboszcz parafii prawosławnej oraz ks. Bogdan Hałuszka – proboszcz parafii greckokatolickiej.

Spotkanie rozpoczęło się w auli, gdzie klerycy zaprezentowali jasełka, które wywarły duże wrażenie na zebranych. Po scenie zwiastowania i narodzenia Pana Jezusa (przedstawionego jako hostię) zapewne cześć widzów była przekonana, że jest to koniec jasełek. Niespodziewanie na scenie pojawiło się dwoje młodych ludzi, kobieta i mężczyzna, którzy

tak jak Maryja i Józef spodziewali się dziecka. Dla nich nie była to radosna nowina, raczej sytuacja, z którą nie potrafili się zmierzyć. Złe duchy utwierdzały kobietę w przekonaniu, że nie poradzi sobie z dzieckiem i że najlepiej pozbyć się „kłopotu”. Wpłynęły również na mężczyznę, który wręczył matce swojego dziecka pieniądze na dokonanie aborcji. Sam zabieg został pokazany jako przecięcie niebieskiej wstęgi, która opasywała brzuch dziewczyny. W tym momencie jeden z demonów przewrócił stojący na scenie żłóbek. W tle wyświetlono teledysk Natalii Przybysz „Przez sen” i migawki z tzw. „czarnych protestów”, które były sprzeciwem wobec prób zaostżenia prawa aborcyjnego w Polsce. Kobieta i mężczyzna, po dokonaniu aborcji, pogrążyli się w coraz większej rozpacz. Nagle pojawiła się Maryja, widząc Ją złe duchy uciekły z krzykiem, a Ona zdjęła z dziewczyny i chłopaka pęta nałożone przez demony. Na ścianie ukazał się obraz Jezusa Miłosiernego.

Po przedstawieniu uczestnicy spotkania zgromadzili się w głównym holu seminarium. Wysłuchali fragmentu Ewangelii oraz życzeń rektora ks. Wojciecha Wójtowicza, kleryków oraz bpa Edwarda Dajczaka. Po podzieleniu się oplatkiem, spotkanie zakończyło się wieczerzą i wspólnym kolędowaniem w seminaryjnym refektarzu.

Źródła:

1. „Gość Koszalińsko-Kołobrzegi” nr 45–52/2016 (wyd. papierowe)
2. <http://koszalin.caritas.pl/>
3. <http://www.radioplus.pl/>
4. <http://www.biblioteka.koszalin.pl/>
5. <http://koszalin.naszemiasto.pl/>
6. <http://www.gp24.pl/>
7. <http://iszczecinek.pl/>
8. <http://koszalin.gosc.pl/>
9. <http://pietrasdawid.pl/>
10. <https://www.facebook.com/tradycja.koszalin/>
11. <http://old.dzielo.pl/pl>
12. <http://www.sport.karlino.pl/new/>
13. <http://meczyni-pustelni.pl>
14. <http://www.koszalin.oaza.pl/>
15. <http://www.sp6.slupsk.net/>
16. <http://www.gk24.pl/>
17. <https://pl-pl.facebook.com/ParafiaNarodzeniaNmpWBialogardzie/>
18. <https://ekai.pl/>

Sprostowanie

W poprzednim numerze na s. 113 zamieszczono informację nt. Różańcowych Rekolekcji Wakacyjnych „Wypocznij z Niepokalaną”. Rekolekcje nie odbyły się z powodu zbyt małej liczby zgłoszeń.

II. KRONIKA WYDARZEŃ Z DIECEZJI

PAŹDZIERNIK

1 października

- przyznanie nagrody „Ubi Caritas” Marii Szypszak z Fundacji Charytatywnej im. Biskupa Czesława Domina
- I Indywidualne i Drużynowe Mistrzostwa Ministrantów i Księży Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w szachach – parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie
- Msza św. w hospicjum w Darłowie (sadzenie żonkili) – bp Włodarczyk
- Msza św. w intencji uchodźców w koszalińskiej katedrze – bp Włodarczyk

2 października

- wizytacja parafii Śmiechów – bp Włodarczyk

3 października

- inauguracja roku akademickiego na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego – bp Włodarczyk

4–5 października

- udział biskupów w 374. zebraniu plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie

5–28 października

- 6. Dni Kultury Chrześcijańskiej w Szczecinku

6 października

- spotkanie na temat eutanazji – Koszalińska Biblioteka Publiczna – bp Zadarko
- spotkanie „Muza Chrześcijańska w 1715. rocznicę chrztu

- Armenii” w ramach 24. Koszalińskich Dni Kultury Chrześcijańskiej – Koszalińska Biblioteka Publiczna
- „Bądź dobry jak chleb” – akcja Caritas w ramach Tygodnia Organizacji Pozarządowych – Galeria Emka
- wizytacja parafii Śmiechów – bp Włodarczyk

7 października

- Msza św. z okazji Dnia Edukacji Narodowej w bazylice konkatedralnej w Kołobrzegu i inauguracja roku szkolnego w Szkole Morskiej – bp Włodarczyk
- Msza św. odpustowa w parafii Kępice – bp Włodarczyk

7–9 października

- jubileusz mężczyzn – Koszalin, Darłówko
- rekolekcje formacyjne dla nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. – Ostrowiec k. Wałcza
- rekolekcje dla doradców życia rodzinnego – CEF

7–29 października

- Dni Kultury Chrześcijańskiej w Słupsku

8 października

- inauguracja roku akademickiego w WSD
- konferencja „O stracie da się rozmawiać” – Szczecinek
- Dzień Jedności Odnowy w Duchu Świętym i 25-lecie grupy „Veni Creator” – parafia pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- II Pielgrzymka Tradycji Łacińskiej do Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej w Skrzatuszu
- spotkanie z cyklu „Huta Ducha Świętego” – Duch Święty w życiu św. Jana Pawła II i św. Siostry Faustyny Kowalskiej – parafia pw. NMP Gwiazdy Morza w Ustce
- spotkanie dekanalne Parafialnych Zespołów Caritas w parafii pw. Ducha Świętego w Szczecinku
- spotkanie synodalne z przedstawicielami parafii z dekanatów: Barwice, Bobolice (część południowa), Czarne i Szczecinek oraz Drawsko Pomorskie i Mirosławiec – parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Złocięncu
- Msza św. dla doradców życia rodzinnego – CEF

9 października

- 16. Dzień Papieski „Jan Paweł II – Bądźcie świadkami miłosierdzia”

9–23 listopada

- akcja Caritas „Zapałka nie ogrzeje”

9–10 października

- wizytacja parafii Stanomino – bp Zadarko
- wizytacja parafii Mielno – bp Włodarczyk

10 października

- spotkanie synodalne z kapłanami dekanatu Słupsk Zachód

12 października

- małe „Pole Nadziei” – sadzenie żonkili przez dzieci z Przedszkola nr 22 w Koszalinie
- Noc Chwały – wieczór modlitewny zorganizowany przez Szkołę Nowej Ewangelizacji – parafia pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- Msza św. z okazji inauguracji roku akademickiego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu – bp Włodarczyk
- Msza św. pogrzebowa w intencji tragicznie zmarłych pań, które uczestniczyły w spotkaniu synodalnym – Drawsko Pomorskie – bp Włodarczyk

13 października

- Czas Chwały – wieczór modlitewny zorganizowany przez Szkołę Nowej Ewangelizacji – parafia pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku
- uroczystości z okazji rocznicy objawień fatimskich w sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Szczecinie – bp Włodarczyk

14 października

- spotkanie w delegaturze Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie z okazji Dnia Edukacji Narodowej – bp Włodarczyk

14–15 października

- Dni z Rotmistrzem Witoldem Pileckim w Kołobrzegu

14–16 października

- rekolekcje dla kandydatów do bierzmowania – ośrodek Caritas w Kołobrzegu
- rekolekcje ewangelizacyjne Ruchu Światło-Życie – Kołobrzeg Podczele

15 października

- pochówek dzieci utraconych – Koszalin, Szczecinek, Słupsk
- kopia Piety Skrzatuskiej w parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie
- warsztaty dla małżeństw pod hasłem: „Sztuka okazywania miłości!” – Skrzatusz
- II Pielgrzymka do Matki Bożej Królowej Świata bractwa motocyklowego „Żelazny”
- spotkanie dekanalne Parafialnych Zespołów Caritas w parafii pw. św. Jana Bosko w Pile
- spotkanie synodalne z przedstawicielami parafii z dekanatów: Darłowo i Sławno oraz Bobolice (część północna), Koszalin i Mielno
- modlitwa przebłagalna za grzechy w łączności z wiernymi zebranych na Jasnej Górze na Wielkiej Pokucie – Dom Miłosierdzia Bożego
- Msza św. i uroczystości 9. rocznicy śmierci kardynała nominata Ignacego Jeża w kołobrzeszkiej bazylice

16 października

- wręczenie nagród im. kardynała Ignacego Jeża (laureaci: Szkoła Katolicka w Koszalinie, Alicja Kuczkowska z Wałcza, Zofia Langowska z Czaplinka)
- „Różaniec z Janem Pawłem II” w katedrze
- poświęcenie kościoła pw. św. Jadwigi w Białogardzie – bp Zadarko
- Msza św. na Górze Chełmskiej dla Ruchu Szentsztackiego z okazji dnia przymierza – bp Włodarczyk

16–17 października

- wizytacja parafii pw. św. Jadwigi w Białogardzie – bp Zadarko
- wizytacja parafii Sianów – bp Włodarczyk

18–20 października

- jesienny weekend dla małżeństw – CEF

19 października

- spotkanie z Szymonem Hołownią w sali widowiskowej Multimedialnego Centrum Kultury e-Eureka – Biblioteka Publiczna w Świeszynie

20 października

- Festiwal Piosenki Religijnej w Polanowie
- Msza św. i spotkanie formacyjne z cyklu „Atelier duchowości chrześcijańskiej” dla nauczycieli w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- Msza św. i spotkanie ze Wspólnotą Święty Jan Chrzciel w Błotnicy – bp Włodarczyk

21 października

- wręczenie nagród w 13. edycji Konkursu Plastycznego dla dzieci i młodzieży „Mój Kościół na Pomorzu” w kościele pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- spotkanie synodalne z księżmi wikariuszami wyświęconymi w latach 2007–2015 – CEF

21–23 października

- rekolekcje w ciszy „Z Maryją cicho, bosy i z różańcem” – siostry Uczennice Krzyża – Skrzatusz
- rekolekcje ewangelizacyjne Ruchu Światło-Życie w Ostrowcu k. Wałcza
- dni formacyjne Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży „Kocham, słucham, modłę się” – Kołobrzeg Podczele

21–24 października

- Pielgrzymka Narodowa do Rzymu (spotkania z pielgrzymami z naszej diecezji) – bp Włodarczyk

22 października

- spotkanie synodalne z przedstawicielami parafii z dekanatów: Białogard, Połczyn-Zdrój i Świdwin oraz Gościno i Kołobrzeg
- bierzmowanie w parafii Bukowo – bp Zadarko
- spotkanie księży emerytów w Skrzatuszu – bp Werno
- pogrzeb dzieci utraconych – parafia pw. św. Jana Bosko w Pile

- spotkanie dekanalne Parafialnych Zespołów Caritas w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

22–23 października

- 11. edycja Turnieju Recytatorskiego Twórczości Religijnej – Centrum Kultury 105 w Koszalinie

23 października

- 20-lecie pracy charytatywnej w parafii pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku
- pierwsza w diecezji „niedziela synodalna” w parafii pw. św. Stefana w Barwicach i spotkanie z kapłanami dekanatu Barwice

23–24 października

- wizytacja parafii pw. NSPJ w Białogardzie – bp Zadarko

25 października

- 33. rocznica poświęcenia kościoła katedralnego w Koszalinie i święcenia diakonatu
- wykład ks. prof. dr. hab. Grzegorza Wejmana na temat działalności ewangelizacyjnej św. Ottona z Bambergu na Pomorzu – Koszalińska Biblioteka Publiczna

27 października

- spotkanie dla mężczyzn „Kryzys ojcostwa” – Święta Góra Polanowska

29 października

- spotkanie synodalne z przedstawicielami parafii z dekanatów: Piła i Trzcianka oraz Jastrowie i Wałcz – parafia pw. Józefa Oblubieńca NMP w Pile
- pielgrzymka dekanatu Szczecinek do Skrzatusza
- Msza św. w parafii Łącko z okazji 20-lecia posługi proboszczowskiej ks. Andrzeja Bagińskiego – bp Włodarczyk

30 października

- spotkanie w ramach IV edycji Kazań na Górze – Dary Ducha św. – Dar Bojaźni Bożej – Góra Chełmska
- Msza św. na zakończenie 24. Koszalińskich Dni Kultury

- Chrześcijańskiej w parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie
- wizytacja parafii Łęko – bp Włodarczyk

31 października

- „Noc Świętych” w katedrze, Domu Miłosierdzia Bożego, Krzyżu Wielkopolskim (kościół pw. NSPJ), w Pile (kościół pw. św. Stanisława Kostki), Słupsku („Droga Światła” z kościoła pw. NSJ do kościoła pw. św. Maksymiliana), Szczecinku (kościół Mariacki), Świdwinie (kościół pw. św. Michała Archanioła) i Złocieńcu (kościół pw. Wniebowzięcia NMP)

LISTOPAD

1 listopada

- Msza św. na koszalińskim cmentarzu – bp Włodarczyk

1–2 listopada

- zbiórka Caritas na koszalińskim cmentarzu w ramach akcji „Zapałka nie ogrzeje”

3 listopada

- wizytacja parafii Łęko – bp Włodarczyk

4–6 listopada

- warsztaty dla rodzin „Sztuka okazywania miłości” – spotkania dla osób dorosłych – Skrzatusz
- rekolekcje dla nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii – CEF

5 listopada

- spotkanie dekanalne Parafialnych Zespołów Caritas w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- spotkanie komisji przygotowawczej II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w CEF-ie – bp Włodarczyk
- koncert Grzegorza Turnaua – zbiórka funduszy na świetlicę dla dzieci i matek mieszkających w mieszkaniach chronionych – Fundacja „Zdążyć z miłością” – Filharmonia Koszalińska

5–6 listopada

- dni formacyjne Szkolnych Kół Caritas „Wolontariusz – niosę Miłosierdzie” dla szkół podstawowych – Borne Sulinowo

6 listopada

- nabożeństwo w kościele pw. św. Maksymiliana Kolbego w DarłóWKu i modlitwa w porcie za zmarłych ludzi morza

6–7 listopada

- wizytacja parafii Biesiekierz – bp Włodarczyk

8 listopada

- II edycja Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej dotyczącej przemocy pt. „Dla lepszego jutra – przemoc nie oznacza niemoc!” – Politechnika Koszalińska
- Msza św. w intencji rodziców po stracie dziecka – kościół Mariacki w Szczecinku

9–12 listopada

- rekolekcje kończące Rok Karolowy w 100. rocznicę urodzin bł. Karola de Foucauld – CEF

10 listopada

- spotkanie mieszkańców Piły z o. Leonem Knabitem – Auditorium Maximum Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
- Msza św. w intencji rodziców po stracie dziecka – parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszalinie

11 listopada

- 23. Diecezjalna Pielgrzymka Ruchu Światło-Życie – WSD i CEF
- Msza św. z okazji Narodowego Święta Niepodległości w koszalińskiej katedrze – bp Włodarczyk

12 listopada

- spotkanie synodalne z przedstawicielami parafii z dekanatów: Słupsk Wschód, Słupsk Zachód, Ustka, Miastko, Polanów
- spotkanie z cyklu „Huta Ducha Świętego” – Duch Święty w życiu bł. Karoliny Kózkówny – parafia pw. NMP Gwiazdy Morza w Ustce

13 listopada

- niedziela synodalna w parafii pw. św. Mikołaja w Wałczu

13–15 listopada

- wizytacja parafii Mścice – bp Włodarczyk

14 listopada

- spotkanie proboszczów w WSD

15 listopada

- otwarte zebranie zarządu KIK na tematy organizacyjne dot. Koszalińskich Dni Kultury Chrześcijańskiej
- audycja w Radiu Maryja w Toruniu (Rozmowy niedokończone) – bp Włodarczyk

16 listopada

- Msza św. z okazji wspomnienia Matki Bożej Ostrobramskiej (Towarzystwo Wileńskie) w parafii pw. św. Jacka w Słupsku – bp Włodarczyk

17 listopada

- spotkanie z cyklu „Gość na Plus” z Jerzym Zelnikiem – Koszalińska Biblioteka Publiczna
- spotkanie sekretarza synodu z kapłanami dekanatu Czarne

17–18 listopada

- wygłoszenie referatu podczas sympozjum teologicznego w Krakowie-Łagiewnikach – bp Włodarczyk

18 listopada

- Maryjne nocne czuwanie „U stóp Maryi” – rekolekcje dla młodzieży – Skrzatusz

18–20 listopada

- weekend dla małżeństw – CEF
- 4. edycja Diecezjalnego Studium Formacyjnego dla Świeckich – nadzwyczajnych szafarzy Komunii św., lektorów, animatorów katechezy parafialnej – CEF

- dni formacyjne Szkolnych Kół Caritas dla szkół gimnazjalnych „Wolontariusz – niosę Miłosierdzie” – Borne Sulinowo

19 listopada

- sympozjum o Miłosierdziu Bożym – WSD
- kurs dla fotografów i kamerzystów w siedzibie Caritas w Koszalinie
- uroczystości z okazji Przyjęcia Jezusa Chrystusa jako Króla Wszechświata w Krakowie-Łagiewnikach – bp Włodarczyk

20 listopada

- zakończenie Nadzwyczajnego Roku Miłosierdzia w katedrze
- Msza św. na zakończenie Roku Miłosierdzia w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Szczecinku – bp Włodarczyk
- uroczystość patronalna Akcji Katolickiej i Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży
- Msza św. odpustowa w parafii pw. Chrystusa Króla w Bydgoszczy – bp Włodarczyk

21 listopada

- nabożeństwo dla wspólnoty Neokatechumenalnej w parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie – bp Włodarczyk

22–25 listopada

- udział biskupów w rekolekcjach dla Episkopatu Polski na Jasnej Górze

23 listopada

- szkolny etap 27. Olimpiady Teologii Katolickiej
- spotkanie synodalne z alumnami – WSD

24 listopada

- spotkanie dla mężczyzn – Święta Góra Polanowska

25–27 listopada

- adwentowe rekolekcje dla Parafialnych Zespołów Caritas w Kołobrzegu
- rekolekcje biblijne dla młodzieży z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Miastku – CEF

26 listopada

- Msza św. z okazji 25-lecia istnienia oazy przy parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku – bp Włodarczyk

26–27 listopada

- rekolekcje dla AA, Al-Anon, Al-Ateen, DDA, Ruchu Trzeźwości – CEF
- pielgrzymka mężczyzn do koszalińskiej katedry na rozpoczęcie nowego roku liturgicznego
- kurs dla ceremoniarzy – WSD

27 listopada

- ekstremalne rozpoczęcie Adwentu (o godz. 5:00) dla mężczyzn w koszalińskiej katedrze – bp Włodarczyk

27–28 listopada

- wizytacja parafii Tychowo – bp Zadarko
- wizytacja parafii Osieki – bp Włodarczyk

29 listopada

- bierzmowanie w parafii Dobiesław – bp Włodarczyk

30 listopada

- Msza św. jubileuszowa z okazji 660-lecia parafii Koczała – bp Włodarczyk

GRUDZIEŃ

2 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Złocieńcu
- Msza św. z okazji 10-lecia Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych – parafia pw. Świętej Rodziny w Słupsku – bp Włodarczyk

2–4 grudnia

- adwentowe rekolekcje dla Parafialnych Zespołów Caritas w Ostrowcu

3 grudnia

- adwentowy dzień skupienia Ruchu Szentsztackiego – CEF
- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku
- adwentowy dzień skupienia dla nauczycieli – CEF
- Msza św. z okazji 40-lecia erygowania parafii – parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie – bp Włodarczyk

3–4 grudnia

- 27. Festiwal Pieśni Religijnej im. św. Jana Pawła II „Cantate Domino” w Koszalinie

4 grudnia

- wizytacja parafii Dobrowo – bp Zadarko

4–5 grudnia

- wizytacja parafii Dobrzyca – bp Włodarczyk

7 grudnia

- obłóczyny i lektorat dla kleryków IV roku w WSD – bp Włodarczyk
- wręczenie nagrody Róża Miłosierdzia bp. E. Dajczakowi przyznawanej przez Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Myśliborzu i Fundację Społeczności Lokalnej w Myśliborzu

8 grudnia

- Msza św. z okazji patronalnego święta siostr ze Wspólnoty Dzieci Łaski Bożej w parafii Lipie – bp Włodarczyk

9 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w kołobrzesckiej bazylice – bp Włodarczyk
- bierzmowanie w kaplicy firmy Windhunter w Koszalinie – bp Włodarczyk

9–11 grudnia

- rekolekcje w ciszy „Z Maryją cicho, bosy i z różańcem” – siostry Uczennice Krzyża – Skrzatusz

10 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafii pw. NMP Wspomożycielki w Pile
- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafii pw. św. Józefa w Czarnem – bp Włodarczyk
- spotkanie formacyjne (opłatkowe) osób konsekrowanych – kościół pw. św. Józefa przy katedrze
- spotkanie z cyklu „Huta Ducha Świętego” – Duch Święty w życiu bł. Piotra Jerzego Frassatiego – Człowiek Ośmiu Błogosławieństw – parafia pw. NMP Gwiazdy Morza w Ustce
- akcja charytatywna „Pusta Choinka” w Centrum Handlowym „Atrium” w Koszalinie, w Centrum Handlowym „Atrium Kasztanowa” w Pile i w Słupsku
- konferencja „Świeckie państwo. Świeckie miasto: wspólnota bez korzeni” – siedziba Civitas Christiana w Słupsku
- Msza św. i spotkanie opłatkowe w darłowskim hospicjum – bp Włodarczyk

10–11 grudnia

- Adwentowy Dzień Skupienia dla młodzieży męskiej szkół ponadgimnazjalnych – WSD

11 grudnia

- wizytacja parafii Byszyno i podsumowanie wizytacji w dekanacie Białogard – bp Zadarko

11–12 grudnia

- adwentowa zbiórka żywności w sklepach – Parafialne Zespoły Caritas
- wizytacja parafii Unieście – bp Włodarczyk

13 grudnia

- Msza św. z okazji 35. rocznicy stanu wojennego w koszalińskiej katedrze

15 grudnia

- spotkanie świąteczne Rady Kapłańskiej i księży dziekanów – CEF

16 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w parafiach pw. NMP Królowej Różańca w Słupsku i pw. MB Nieustającej Pomocy w Świdwinie
- VIII Ekumeniczne Spotkanie Oplątkowe – Centrum Luterzańskie w Koszalinie
- spotkanie oplątkowe w słupskim hospicjum – bp Zadarko
- opłatek dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Variete Muza w Koszalinie – bp Włodarczyk
- Msza św. i opłatek dla kleryków roku propedeutycznego w Szczecinku – bp Włodarczyk

16–18 grudnia

- Oaza Modlitwy Ruchu Światło-Życie – CEF
- akademickie rekolekcje adwentowe „W poszukiwaniu świętego spokoju” – Lipie

17 grudnia

- Adwentowe Czuwanie Młodych w koszalińskiej katedrze
- V Diecezjalny Konkurs Biblijny dla Ministrantów Młodszych w domu parafialnym koszalińskiej katedry
- adwentowy dzień skupienia dla stypendystów Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” – CEF
- zjazd i spotkanie oplątkowe Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w Słupsku
- poświęcenie kościoła filialnego w Mielenku Drawskim (parafia pw. św. Pawła w Drawsku Pomorskim) – bp Włodarczyk
- Msza św. i opłatek dla wspólnot z parafii Redło – bp Włodarczyk

18 grudnia

- poświęcenie pomnika Dzieci Utraconych na Nowym Cmentarzu w Słupsku – bp Włodarczyk

18–20 grudnia

- rekolekcje adwentowe ostatniej szansy w Domu Miłosierdzia Bożego – bp Włodarczyk

20 grudnia

- spotkanie oplątkowe z seniorami w Koszalinie (klub „Złoty Wiek”) – bp Włodarczyk

22 grudnia

- spotkanie opłatkowe w WSD

24 grudnia

- Msza św. i wieczerza wigilijna dla ubogich i samotnych w Domu Miłosierdzia Bożego – bp Włodarczyk
- spotkanie wigilijne w darłowskim hospicjum – bp Zadarko
- pasterka – parafia pw. MB Królowej Polski w Słupsku – bp Zadarko
- pasterka – parafia pw. św. Maksymiliana w Słupsku – bp Zadarko
- pasterka – konkatedra – bp Cieślik
- pasterka w koszalińskiej katedrze – bp Włodarczyk

28 grudnia

- charytatywny koncert kolęd w wykonaniu chóru katedralnego „Bel Cantato” – kościół Mariacki w Białogardzie
- Msza św. pogrzebowa w intencji śp. ks. kanonika Jana Szałacha w Sianowie – bp Włodarczyk

28 grudnia–1 stycznia

- młodzież z diecezji na „Pielgrzymce Zaufania” – TAIZE – Ryga

30 grudnia

- Święto Świętej Rodziny – odnowienie przyrzeczeń małżeńskich i święto patronalne Domowego Kościoła

31 grudnia–1 stycznia

- Msza św. o północy w konkatedrze – bp Włodarczyk

III. KRONIKA ŻAŁOBNA

KS. JÓZEF PISZCZAN

Józef Piszczan urodził się 22 grudnia 1933 r. jako syn Pawła i Klary z d. Kwiatek w Miechowicach, powiat Bytom, woj. katowickie. Szkołę Powszechną rozpoczął w marcu 1940 r. w rodzinnej miejscowości. Działania wojenne przerwały jego edukację, kontynuował ją od września 1945 r. Po ukończeniu ośmiu klas, w roku 1948 wstąpił do Niższego Seminarium Duchownego w Nysie, gdzie w 1952 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. Wówczas zdecydował o wstąpieniu do Wyższego Seminarium Duchownego w Nysie. Tam ukończył studia filozoficzno-teologiczne i przyjął święcenia kapłańskie 23 czerwca 1957 r. w Opolu.

W pierwszej placówce wikariuszowskiej Sośniewice, pow. Gliwice, pracował od 2 sierpnia 1957 r. do 22 sierpnia 1958 r. Przeniesiony do Koźła, gdzie pełnił swoją posługę do sierpnia 1960 r. We wrześniu tego roku za zgodą biskupa opolskiego i gorzowskiego (Wilhelma Pluty) zostaje skierowany do Recza. Tam pracuje rok. Z Recza przeniesiony do Kołczyzna na dwa lata. W 1963 r. mianowany wikariuszem w Gardnie Wielkiej, po krótkim czasie wraca do diecezji macierzystej. W 1965 r. ponownie podejmuje zadania duszpasterskie w ordynariacie gorzowskim. Do 1974 r. posługuje jako wikariusz w Czarnem. W 1972 r. zostaje inkardynowany najpierw do diecezji gorzowskiej, a następnie do nowo utworzonej koszalińsko-kołobrzeskiej. W latach 1974–1975 jako wikariusz substytut na prawach proboszcza pracował w parafii pw. św. Wawrzyńca w Brzeziu. Od 12 lutego 1975 r. pełnił funkcję administratora kościoła parafialnego pw. św. Andrzeja Boboli w Niemicy, a następnie proboszcza parafii w Sulechówku. Dbał szczególnie o wystrój kościołów. Jego staraniem zainstalowano dzwony w kościele parafialnym i wybudowano plebanię w Sulechówku.

W 2002 r., w wieku 69 lat przeszedł na emeryturę i zamieszkał w Lęborku. Zmarł 15 listopada 2016 r. Mszy św. pogrzebowej 19 listopada 2016 r. w kościele pw. NSPJ w Lęborku przewodniczył bp Edward Dajczak. Kazanie wygłosił ks. Waław Grądalski. Kaznodzieja powiedział m.in. „Dzisiaj po raz ostatni w Jubileuszowym Roku Miłosierdzia wierni przechodzą przez Bramy Miłosierdzia. W tym samym czasie ks. Józef Piszczan po raz ostatni przeszedł przez Bramy Miłosierdzia do wieczności. Miłosierdzie to most, który Bóg przerzuca nad przepaścią jaka dzieli naszą ludzką nędzę od Jego doskonałości. Kapłan – Pontifex

– to budowniczy mostów, i takie było życie i posługa ks. Józefa Piszczana. Znałem Go od niespełna 30 lat, gdy jako diakon, a potem wikariusz pracowałem w parafii pw. NMP w Sławnie. Chętnie odwiedzaliśmy plebanię w Sulechówku.

Ks. Józef odczytał swoje powołanie kapłańskie na Śląsku, a potem przez meandry życia trafił do diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej, którą umiłował i w której całym sercem służył ludowi. Jako młody kapłan przyglądałem się jego pięknej kapłańskiej postawie. Kochał ludzi, którym służył. Zawsze usprawiedliwiał człowieka. Dbał o liturgię, o kościół. Cichy, skromny i pogodny”. Po Mszy św. ks. Józef Piszczan został pochowany na lęborskim cmentarzu.

Opracował ks. dr Tadeusz Ceynowa

KS. LUDWIK STANISZEWSKI

Ludwik Kazimierz Staniszewski, syn Wacława i Ksaweryny z d. Sołowska, urodził się 8 lipca 1945 r. w Talkowcach pow. Wołkowysk ówczesny ZSRR (archidiecezja wileńska). Miał troje rodzeństwa, dwóch braci Ryszarda i Wacława oraz młodszą siostrę Ludmiłę. Szkołę Podstawową rozpoczął w Dubowcach w 1952 r. Po ukończeniu 6 klas, w 1958 r., wraz z rodzicami przyjechał do Polski. Zostali zakwaterowani w Kaźniczce powiat Słupsk (parafia Zagórzycy). W Szkole Podstawowej w Zagórzycach kontynuował swoją edukację. Z powodu słabej znajomości języka polskiego do klasy VII uczęszczał 2 lata. W 1960 r. rozpoczął naukę w Zasadniczej Szkole Przemysłowej (kierunek piekarz). Następnie rozpoczął pracę w wyuczonym zawodzie, jednocześnie podejmuje dalszą naukę w Technikum Przemysłu Spożywczego (w systemie zaocznym) w Gdańsku. Świadectwo dojrzałości otrzymał w 1969 r. Po dwóch latach pracy w zawodzie, w 1971 r., wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Gościkowie–Paradyżu. Po sześcioletnich studiach 8 maja 1977 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk bpa Ignacego Jeża w kołobrzesckiej konkatedrze.

Jako wikariusz pracował w następujących parafiach: pw. św. Antoniego Padewskiego w Sławnie (8.05.1977–14.06.1979); pw. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Sępólnie Wielkiej (15.06.1979–30.06.1979); pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Słupsku (1.07.1979–13.08.1980)

oraz pw. św. Wojciecha w Rozłazinie (14.08.1980–28.11.1980). W końcu listopada 1980 r. został mianowany najpierw wikariuszem zarządcą, a później administratorem parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Jeżycach (29.11.1980–31.05.1983). Kolejną placówką duszpasterską było Dobieszewo, gdzie pełnił funkcję administratora parafii (1.06.1983–31.12.1989). W latach 1986–1989 pełnił funkcję wizytatora i referenta do spraw katechizacji oraz duszpasterstwa dzieci i młodzieży w dekanacie łupawskim.

2 sierpnia 1989 r. dowiedział się o śmierci wujka śp. ks. Ryszarda Werbela, posługującego przez 50 lat w parafii Roś na Białorusi. Zdaniem rodziny, wujek miał wcześniej zobowiązać ks. Ludwika Staniszewskiego, że ten przyjedzie na jego pogrzeb. Po 20 godzinach dotarł na miejsce uroczystości pogrzebowych. Tam spotkał bpa nominata Tadeusza Kondrusiewicza, który poprosił go, aby podjął się duszpasterzowania w osieroconej parafii po śmierci wujka. Wyrzcił zgodę, choć zdawał sobie sprawę ze złożonego ślubu posłuszeństwa biskupowi koszalińsko-kołobrzieskiemu. Z zachowanej korespondencji jasno wynika, że warunkował swoje pozostanie na Białorusi zgodą bpa I. Jeża. Taką decyzję otrzymał w grudniu 1989 r. Jak podkreślał, chce pozostać księdzem koszalińsko-kołobrzeskim i zachować łączność z tamtejszym prezbiterium. Prosił o przesyłanie kurialnych pism urzędowych i listów pasterskich. Od 1989 r. pracował w parafii pw. św. Michała Archanioła w Hnieźnie, diecezja grodzieńska, niedaleko swoich stron rodzinnych. Wraz z parafianami odbudował z ruin kościół parafialny. W 2016 r. został mianowany kanonikiem honorowym Grodzieńskiej Kapituły Katedralnej Wniebowzięcia NMP i św. Kazimierza. Zmarł 2 grudnia w szpitalu w Ełku. Mszy św. pogrzebowej 5 grudnia przewodniczył bp ełcki Jerzy Mazur, kazanie wygłosił bp Aleksander Kaszkiewicz z Grodna. Ks. Ludwik został pochowany w Ełku.

Opracował ks. dr Tadeusz Ceynowa

KAZANIE POGRZEBOWE
BPA ALEKSANDRA KASZKIEWICZA,
Elk, 5 grudnia 2016 r.,
Mdr 3,1–9; Mt 25,1–13

Ekscelencjo, Najdostojniejszy
Księżę Biskupie Jerzy, Pasterzu Kościoła Elckiego,
Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżę Biskupie Józefie z Grodna,
Przewielebni Kapłani przybyli z diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, do
której był inkardynowany Ksiądz Kanonik Ludwik;
z diecezji grodzieńskiej, w której ofiarnie posługiwał;
z diecezji elckiej, której ziemia udzieli Mu swojej gościny;
Wielebne Siostry Zakonne,
Najbliższa Rodzino pogrążona w żałobie,
Umiłowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry, którzy przychodzicie
tutaj z modlitewną pamięcią dla naszego zmarłego Kapłana.

Przeżywamy w Kościele Advent, który ma podwójne znaczenie. Najpierw, jako czterotygodniowy okres przygotowania do Bożego Narodzenia, a następnie, jako wzmożone oczekiwanie na koniec czasów i ostateczne przyjście Jezusa Chrystusa. Życie człowieka jest nieustannym oczekiwaniem. Czekamy na powrót kogoś do domu, na przyjazd ważnych gości; czekamy na święta, na jakieś ważne wydarzenia. Śmierć jednak przychodzi znienacka, bez wcześniejszej zapowiedzi czy zgłoszenia. Czas oczekiwania w przypadku Księdza Kanonika Ludwika dobiegł już końca. Został odwołany z tego świata, aby zdać sprawę ze swojego życia. Śmierć człowieka jest zawsze wielkim bólem dla najbliższej rodziny, jest wielką pustką, której nikt, ani nic nie jest w stanie wypełnić czy zastąpić.

Dla naszej diecezji grodzieńskiej śmierć Księdza Kanonika Ludwika jest wielką stratą. Opatrznościowo znalazł się w naszym Kościele, który tak bardzo bliski i przyjazny był jego sercu. Przyszedł, bowiem na świat w czasach niespokojnych 1945 roku, które były zakłócone przez konflikty zbrojne, zamęt i niepokój. Ochrzczony w kościele parafialnym w Wołpie, niedaleko Grodna. Następnie pod koniec lat 50-tych minionego stulecia repatriował się wraz z Rodzicami do Polski, gdzie odkrył w sobie głos powołania. Święcenia Kapłańskie przyjął w 1977 roku. Pracował duszpastersko, jako wikariusz i proboszcz w wielu parafiach w Polsce. Później zaś, w 1989 roku przybył po raz kolejny w swoje rodzinne strony, tym razem na pogrzeb swojego wujka – Księdza Ryszar-

da Werbela, i tam już pozostał. Widząc wiernych, którzy byli spragnieni Boga, nie mógł przejść wobec tego obojętnie.

Tak trudno było jemu pozostawić lud wierny bez Ewangelii i sakramentów świętych, bez opieki duszpasterskiej i cichego towarzyszenia w ciężkich chwilach życia. Bo jak sam później pisał do swojego ówczesnego biskupa Ignacego Jeża: „było mu żal ludu, który został pozbawiony duszpasterza”. Z wielką gorliwością i młodzieńczym zapałem odpowiedział na prośbę biskupa nominata Tadeusza Kondrusiewicza. Podjął się nowych obowiązków, obsługując od razu pięć parafii: Hniezno, Roś, Mścibowo, Szydłowice i Replę.

W dniu dzisiejszym, kiedy stajemy przy trumnie Księdza Kanonika, pragniemy podziękować Panu Bogu za dar Jego życia. Dziękujemy za Jego kapłańskie usta, głoszące słowo Boże, słowo Prawdy, a także upominające oraz ukazujące drogę do nieba, do Domu Ojca. Dziękujemy Bogu i za Jego kapłańskie ręce rozgrzeszające, rozdzielające Ciało Chrystusa i błogosławiące. Dziękujemy Panu Bogu za Jego kapłaństwo, które było wypełnione codzienną troską o uświęcenie świata, modlitwą uwielbienia Boga i wynagradzania za zło i grzechy ludzi. Dziękujemy za Jego świadectwo życia, które na zawsze wpisze się wielkimi literami we współczesną historię odradzającego się Kościoła na Białorusi.

Gromadzimy się tutaj, jako chrześcijanie i nie zatrzymujemy się tylko na śmierci, ale wyznajemy naszą wiarę w Chrystusa Zmartwychwstałego i nasze zmartwychwstanie. Dla nas chrześcijan śmierć jest narodzeniem dla nieba. Jak dziecko pod sercem matki dojrzewa do porodu, tak my za życia na ziemi dojrzewamy do nowych narodzin. Wiara nam podpowiada, że śmierć – to narodziny dla nieba. Dzięki niej żyjemy nadzieją nieśmiertelności, która staje się tym żywsza i wyraźniejsza, im bardziej wyglądamy tego spotkania z Bogiem. Przypomniała nam tę prawdę przypowieść Jezusa z Ewangelii według św. Mateusza. Przypowieść o mądrości i głupocie, o czekaniu pełnym napięcia i o trwonieniu swojego życia. Tak można powiedzieć o tych pannach: roztropne sensownie przeżywały dni swego życia, dbając o to, co w życiu jest potrzebne, co ważne; nierozsądne zaś trwonią czas – nie przygotowane do tego, co niesie życie, i do spotkania z Oblubieńcem, w którym przecież chciały brać udział.

Takie jest życie człowieka – nieustanne przygotowywanie się do spotkania z Bogiem, którego się kocha. Miłość jest zawsze warunkiem owocnego oczekiwania, bo inaczej czas poprzedzający spotkanie zawsze się będzie dłużył. I życie może się człowiekowi dłużyć i go nudzić,

niezależnie od tego, co w tym życiu będzie się działo. Zapewnił nas dzisiaj Bóg słowami mędrca z pierwszego czytania: „Ci, którzy Bogu zaufali, zrozumieją prawdę, wierni w miłości będą przy Nim trwali: łaska, bowiem i miłosierdzie dla Jego wybranych”. Wierność Bogu, zaufanie względem Niego w codziennych, zwykłych sprawach jest naszym dojrzewaniem do spotkania z Nim w nowym życiu, a więc – trzeba powiedzieć, – że jest też dojrzewaniem do śmierci, do tego przejścia od zaufania do wypełnienia nadziei.

W Adwencie w sposób szczególny Święty Jan Chrzciciel do wszystkich nas kieruje mocne słowa: „Gotujcie drogę Panu, prostujcie ścieżki Jego”. Przygotowanie drogi Panu i prostowanie ścieżek to nic innego jak zerwanie z grzechem. I tego żądał twardo i nieustępliwie Jan nad Jordanem. Może warto w kontekście dzisiejszej uroczystości pogrzebowej spojrzeć na nasz Adwent i na nasze oczekiwanie. Skoro nie wiemy, kiedy i gdzie czeka na nas śmierć, potraktujmy tę trumnę jako znak od Boga, który wzywa nas nieustannie do troski o czyste sumienie, z którym możemy natychmiast stanąć przed trybunałem niebieskim. Nie możemy więc czekać na ostatnią chwilę z naprawianiem naszych relacji z Panem Bogiem, i z innym człowiekiem, ale powinniśmy je budować każdego dnia, bo jak sam Jezus nas przestrzega: „Czuwajcie więc, bo nie znacie dnia ani godziny”. To nasze adwentowe czuwanie niech będzie pełne miłości do Boga i bliźnich, bo w tym wypełnia się całe nasze chrześcijańskie powołanie.

Myśląc zaś o naszym drogim zmarłym Księdzu Kanoniku Ludwiku, którego żegnamy z naszej społeczności ziemskiej, nie zaniedbujmy modlitwy o Boże miłosierdzie dla niego, aby dostąpił dóbr wielkich i odziedziczył wieczne mieszkanie w niebie. Na pewnym grobie duchownej osoby wypisano następujące słowa: „Boże, żyłem, bo chciałeś. Poświęciłem się, boś mnie wezwał. Umieram, bo każesz, a zbaw mnie, bo możesz”. Niech więc dzisiejsza nasza wspólna modlitwa i Ofiara Jezusa wyjedna Księdzu Kanonikowi łaskę wiecznego zbawienia. Niech dobry Bóg okaże Mu swe pogodne oblicze i spojrzy na niego z wielkim miłosierdziem.

Amen.

KS. JAN SZALAŁACH

Jan Szalałach, syn Michała i Anny zd. Zacharka, urodził się 7 czerwca 1930 r. w Budziskach, parafia Szczebrzusz–Zofiówka, pow. Busko-Zdrój, diecezja sandomierska. Szkołę Podstawową ukończył w Budziskach w 1945 r. Rok później rozpoczął edukację w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Staszowie, gdzie zdał małą maturę. 8 września 1949 r. wstąpił do nowicjatu Towarzystwa Chrystusowego w Ziębicach. Złożył profesję zakonną i podjął naukę w Niższym Seminarium Towarzystwa Chrystusowego w Ziębicach. Tam ukończył dziesiątą i jedenastą klasę. Po trzech latach odszedł ze zgromadzenia. Zamieszkał w Poznaniu przy parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego. W 1953 r. zdał maturę jako eksternista. Następnie starał się o przyjęcie do kilku seminariów duchownych. Dopiero po interwencji rektora Wyższego Seminarium Duchownego w Gościkowie–Paradyżu u bpa Michała Klepacza – ówczesnego Przewodniczącego Episkopatu Polski, otrzymał zgodę na podjęcie studiów seminaryjnych. Świecenię otrzymał wraz z kolegami kursowymi 20 grudnia 1958 r., pół roku wcześniej niż to przewidywał normalny plan studiów.

Jako wikariusz pracował w następujących parafiach: pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku w latach 1959–1962, pw. św. Michała Archaniola w Świebodzinie w latach 1962–1963, pw. Wniebowzięcia NMP w Gorzowie Wlkp. w latach 1963–1964, pw. św. Ottona w Kamieniu Pomorskim w latach 1964–1965, pw. Narodzenia NMP w Gryfinie w latach 1965–1967, pw. Przemienienia Pańskiego w Mieszkowicach w latach 1967–1971, pw. św. Henryka w Sulęcinnie w latach 1971–1972.

W latach 1972–1978 był proboszczem w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Żydowie. Przez kolejnych 25 lat duszpasterzował w parafii pw. św. Stanisława Kostki w Sianowie. W 1983 r. został odznaczony przez bpa I. Jeża tytułem kanonika honorowego. W wieku 73 lat – 27 sierpnia 2003 r. – przeszedł na emeryturę i zamieszkał w Domu Księży Emerytów w Kołobrzegu. W czasie swojej posługi kapłańskiej pełnił urząd wicedziekana dekanatu koszalińskiego, diecezjalnego referenta duszpasterstwa dobroczynności i dziekana dekanatu Koszalin-Północ. W 2005 r. otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Gminy i Miasta Sianów. Zmarł w święto św. Szczepana 26 grudnia 2016 r. w Kołobrzegu. Uroczystości pogrzebowe miały trzy etapy: pierwszy – w Kołobrzegu w kościele rektoralnym pw. Niepokalanego Poczęcia NMP przy Domu

Księża Emerytów, Msza św. pod przewodnictwem ks. kanonika Mariana Wołoszyna (konfrater rocznikowy); drugi – w Sianowie w kościele pomocniczym pw. MB Fatimskiej, Msza św. pod przewodnictwem bp. Krzysztofa Włodarczyka i trzeci 29 grudnia – Szczepczusz–Zofiówka, kościół pw. św. Jana Chrzciciela (diecezja sandomierska), Msza św., po której nastąpił pochówek na tamtejszym cmentarzu.

Opracował ks. dr Tadeusz Ceynowa

**KAZANIE POGRZEBOWE KS. PIOTRA ZIELIŃSKIEGO,
dyrektora Domu Księża Emerytów,
Kołobrzeg, 28 grudnia 2016 r.**

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia! Czcigodni Kapłani, Siostry Zakonne, p. Wiesławo, siostrzo ks. Jana, p. Piotrze, siostrzeńcu.

Ojciec św. Franciszek często zwraca uwagę na niezastąpioną rolę rodziny w życiu Kościoła i społeczeństw. Jako Rodzina Kościoła przychodzimy dziś do Bożego Domu, aby pożegnać Chrystusowego Kapłana. Przedziwne są zrzędzenia Bożej Opatrzności. W 1958 r. bp Wilhelm Pluta, dziś sługa Boży, zdecydował o tym, że diakoni administracji gorzowskiej przyjmą święcenia kapłańskie pół roku wcześniej przed zapowiadany termin. Taką sytuację wymusiła sytuacja polityczna w Polsce. Święcenia kapłańskie 20 grudnia i Msze Święte prymicyjne w Boże Narodzenie to była bardzo nietypowa sytuacja, wręcz niepowtarzalna w dziejach Kościoła na naszych terenach. Nie sposób zauważyć, że kapłaństwo ks. Jana rozpoczęło się w Boże Narodzenie i jego ziemska droga zakończyła się w Boże Narodzenie. Drugi Dzień Świąt Narodzenia Pańskiego niesie przedziwną wymowę: radość połączona jest ze smutkiem. Radość z Narodzenia Pana ze smutkiem męczeństwa – czyli narodzin dla nieba św. Szczepana. Stając dziś w świątyni również możemy mieć wrażenie, że jesteśmy świadkami kontrastu. Udekorowana świątecznie świątynia – Stajenka Betlejemska, choinki, kolorowe lampki i trumna z kapłańskim ciałem, fioletowy kolor szat liturgicznych, żałobne pieśni. Jak cieszyć się z Narodzenia Pana, trwając w oktawie, przeżywając jednocześnie smutek z powodu śmierci Kapłana – od prawie 14 lat kołobrzeżanina, mieszkańca Domu Księża Emerytów? Czy to w ogóle możliwe? Dla Boga nie ma rzeczy niemożliwych.

Umiłowani w Chrystusie Panu!

Nieraz ludzie mówią, że Kościół ma swoje prawa, swoje zasady, swoją logikę. Zapewne tak właśnie jest, bo Kościół Chrystusowy opiera się na Ewangelii, która często każe nam iść pod prąd światowej modzie i mentalności. Normą jest to, że w naszych rodzinach Dziadek posiada wielu wnuków, chce ich najlepiej poznać, chce troszczyć się o nich, chce po prostu wszelkiego dobra dla dzieci swoich dzieci. Osobiście jestem w zupełnie innej sytuacji. Mogę powiedzieć, że od ponad roku jestem takim kapłanem-wnukiem, który posiada wielu Dziadków, co więcej do tej pory liczba tych moich Dziadków – Kapłanów zwiększała się. W tym roku w Domu Księzy Emerytów zamieszkali ks. Jan Wszolek i ks. Franciszek Puchalski. Dziś przyszło mi po raz pierwszy pożegnać duchowego Dziadka – ks. Jana Szałacha. Często jest tak, że przez perspektywę wieku, czasów, w których wzrastaliśmy, różnych epok, wydaje się, że między wnukami i dziadkami zionie ogromna przepaść i wydawać się może, że dziadkowie nigdy nie zrozumieją wnuków, a młode pokolenie nie jest w stanie pojąć – o co tym wcześniej urodzonym chodzi? Cóż mogę powiedzieć o życiu i posłudze ks. Jana? Znam przecież tylko małeńki fragment długiego życia Kapłana, który odchodzi do Pana w 87. roku życia i 59. roku kapłaństwa. W dniu śmierci ks. Jana ostatnie słowa Ewangelii, słowa Chrystusa Pana brzmiały: „Kto wytrwa do końca, ten będzie zbawiony” (Mk 13,13). Wiemy, że ks. Jan krótko przed śmiercią przyjął sakramenty święte. Otoczony był troską szpitalnego kapelana – ks. Tadeusza, który modlił się przy nim tuż przed śmiercią.

Ktoś kiedyś powiedział takie słowa: „Są takie cechy dobre i złe, o których wie dany człowiek i które są znane ludziom z jego otoczenia. Są jednak również takie cechy człowieka, o których on sam nie wie, ale ludzie z nim przebywający wiedzą o nich. Są wreszcie takie cechy człowieka, to, co kryje się w jego sercu, w jego osobowości, o których nie wie ani on sam, o których nie wiedzą ludzie z jego otoczenia, a które zna tylko Bóg”. Myślę, że wszyscy zauważyliśmy przez te kilkanaście kołobrzeskich lat, że ks. Jan, jak każdy człowiek walcząc ze swymi słabościami i szczerze kochając Boga, chciał służyć Panu jako Ksiądz Emeryt. Jeśli stan zdrowia duszy i ciała pozwalał ks. Jan posługiwał w konfesjonale przed każdą Mszą Świętą, zawsze pobożnie modlił się w czasie Eucharystii. Jako dawny seminaryjny ceremoniarz bardzo kochał liturgię Kościoła i szczególnie dbał o jej piękno. Nie podobały mu się dodatkowe „wstawki”, których nieraz używają kapłani, nawet jeśli są bardzo pobożne, a których nie ma w Mszale Rzymskim. Kiedy w tym

roku w Wielki Czwartek, umieściliśmy w ołtarzu portatyl z relikwiami św. Bonifacego i św. Perpetuy, ks. Jan jako pierwszy sprawował Najświętszą Ofiarę Mszy Świętej na tym ołtarzu. Była to dla niego swoista niespodzianka, za którą był bardzo wdzięczny. Żywo interesował się wszelkimi nowościami w sprawach liturgii, chciał wiedzieć wszystko o nowych przepisach wydawanych przez Watykan. Kiedy tylko stan zdrowia mu na to pozwalał modlił się Liturgią Godzin, czyli tzw. modlitwą brewiarzową. Gdy przez ostatnie dwa tygodnie przebywał w szpitalu, mówił, że bardzo żałuje, że nie ma siły, aby modlić się Liturgią Godzin, ale wiernie rozważał wówczas tajemnice różańcowe.

Znamy słowa Chrystusa Pana: „Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje!” (Łk 9,23). Ksiądz Jan podążając za Chrystusem niósł przez swoje życie pewien krzyż. Nieraz mówił mi, że ten krzyż jest dla niego ciężarem, że chciałby, aby go nie było. Wszyscy znający bliżej ks. Jana powiedzą, że był bardzo dobrym człowiekiem. To stwierdzenie, tak krótkie i konkretne, nie odda całości jego dobrych uczynków, nie podsumuje nawet częściowo jego troski o bliźnich, zapewne najbardziej o tych w Sianowie, gdzie „zostawił” swoje serce. Ks. Jan gromadził skarby w niebie. Zawsze, moi drodzy, gdy człowiek czyni dobro, narażony jest na ataki złego ducha. Doświadczył tego sam św. Paweł Apostoł, który określił to takimi słowami: „dany mi został oścień dla ciała, wysłannik szatana, aby mnie policzkował – żebym się nie unosił pychą” (2 Kor 12,7). Mogę zaświadczyć jako świadek ostatnich ziemskich dni ks. Jana, że był w pełni świadom tego wszystkiego.

Umiłowani w Panu!

Zapewne każda z osób modlących się w naszym małym kościele ma swoje wspomnienia związane ze spotkaniami z ks. Janem. Pewnie wielu z nas mogłoby wypowiedzieć słowa świadectwa. W wielu przypadkach zdziwiłby się ks. Jan, gdyby usłyszał o sobie to wszystko.

Dziękuję Panu Bogu za dar życia ks. kanonika Jana Szałacha, kapłana diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Dziękuję mu za to, że był jednym z moich duchowych Dziadków, który pokazał mi wzór kapłana miłującego liturgię Kościoła i szczerze kochającego ludzi. Dziękuję mu za świadectwo walki ze swoimi słabościami, nawet jeśli wydawać by się mogło, że one nas pokonują, to jednak nie możemy się poddać, musimy zawierzyć Chrystusowi Panu. Dziękuję wszystkim opiekującym się ks. Janem w ostatnim czasie zmagania się z ciężką chorobą. Dziękuję pani doktor Lidii Jastrzembskiej, panu doktorowi Tomaszowi Wojciechow-

skiemu, panu doktorowi Jackowi Golińskiemu – ordynatorowi kołobrzeszkiej chirurgii, paniom pielęgniarkom oraz dwóm siostram, dzięki którym ks. Jan w chwilach doświadczenia ciężkiej choroby nawet przez chwilę nie czuł się sam i był bardzo spokojny. Była przy nim i wspierała go rodzona siostra – obecna tutaj pani Wiesława oraz nasza siostra zakonna Romana, które razem zapewniły ks. Janowi wszystko, co możliwe, aby godnie przeżyć trudny czas odchodzenia z tego świata.

Niczym echo docierają do nas słowa Chrystusa Pana z poniedziałkowej liturgii: „Kto wytrwa do końca, ten będzie zbawiony”. Wytrwałś ks. Janie. Za chwilę pożegna Cię jeszcze Twój ukochany Sianów, a później na zawsze opuścisz naszą diecezję, ziemię, która jest wdzięczna Panu Bogu za Twoją posługę w Słupsku, Świebodzinie, Gorzowie Wielkopolskim, Kamieniu Pomorskim, Gryfinie, Mieszkowicach, Sulęcynie, Żydowie i Sianowie. Wraz z Tobą wyjedzie stąd fragment historii tej diecezji, tej ziemi, która jest w pewnym sensie ciągle ziemią misyjną. Resztę znał tylko Bóg... i teraz Ty, Księżo Janie, też już to wszystko wiesz. Amen.

